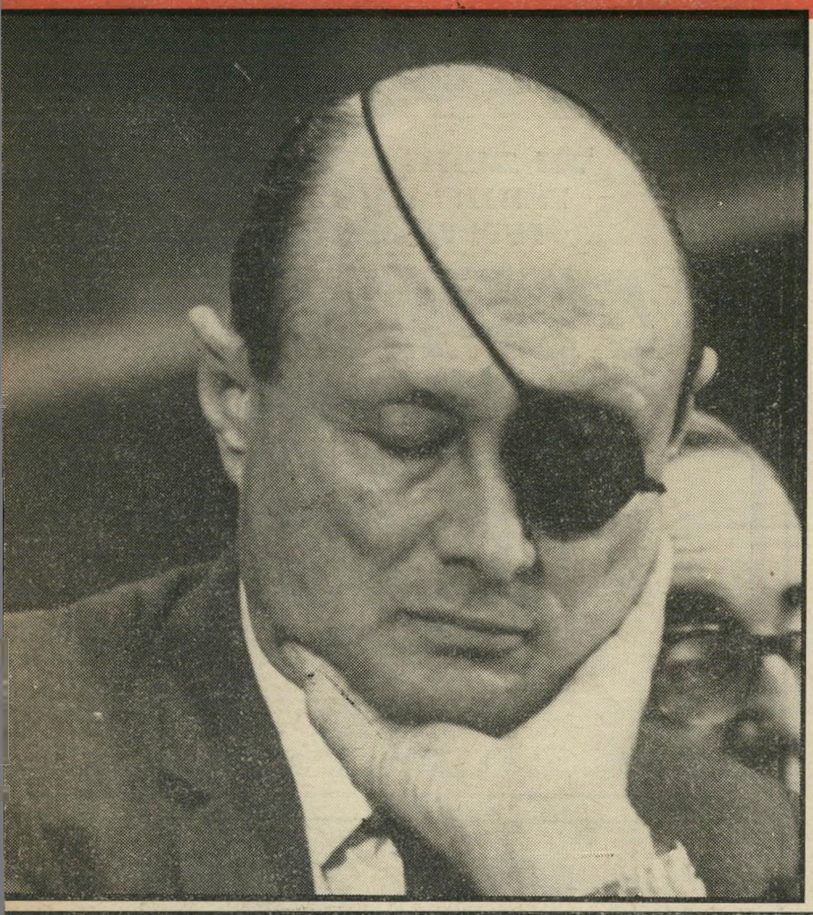
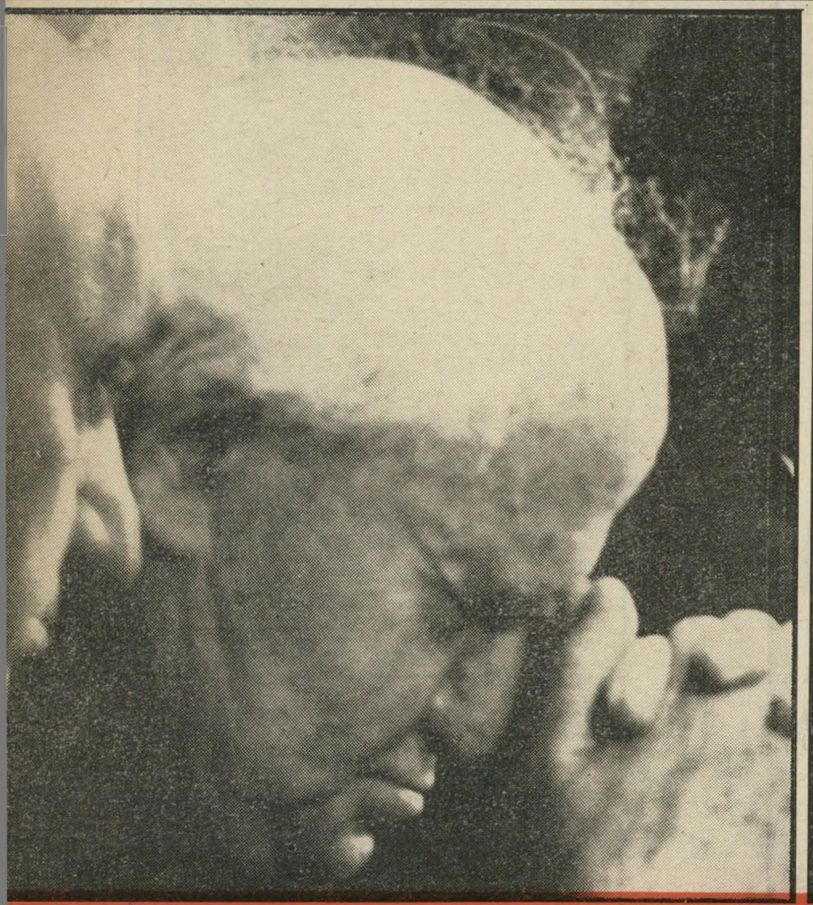
מספר 1753 שנה 35 י"בניסן תשל"א, 7.4.1971 המחיר 1.50 ל"י

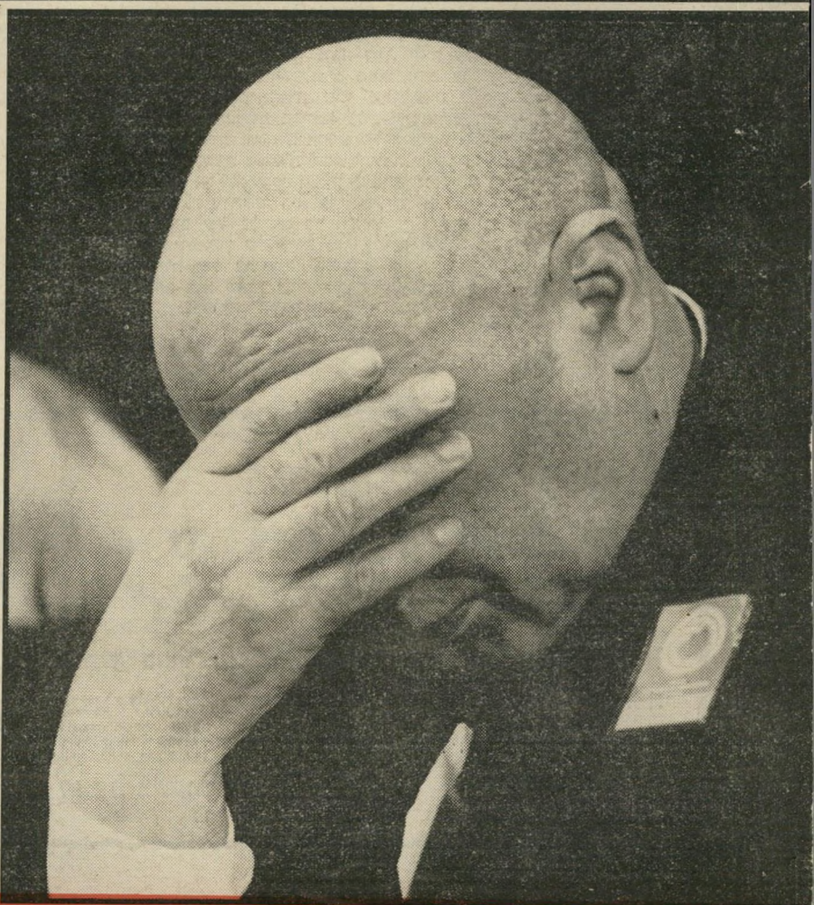
העולם הזה

ש... ש... ש... מפלגת השלטון ישנה

קומה יקי.

כמה מהסיפורים המתפרסמים בהעולם הזה, עלולים להיראות בעיני הקורא המיקרי מוזרים ומתמיהים. כזה, למשל, היה הסיפור התרת הרצועה, שפורסם במדור במדינה (העולם הזה 1749), בתת־המדור השטחים.

אותו סיפור היה מורכב משני חלקים. חלקו הראשון התייחס לתוצאות הנזיפה האדמיניסטרטיבית, שנתן הרמטכ"ל בשעתו לקצינים בכירים, על שלא פיקחו פיקוח צמוד על מעשיהם של חיילי צה"ל ברצועת עזה, וש־התנהגותם כלפי האוכלוסיה ה־אזרחית ברצועה עוררה סערת־רוחות במדינה. קטע זה הסתיים במשפטים הבאים: „קובעי ה־מדיניות יצאו נקיים. מבצעי ה־מדיניות נענשו. העונש היה אומנם רק נזיפה, אבל לגבי קצין בכיר, נזיפה היא עונש משפיל ביותו."

מפקדי רצועת־עזה פונדק ואבירם

חלקו השני של הסיפור עסק ביחסים בין שר־הביטחון, משה דיין, לבין מי שהיה אז עוזרו של שר־העבודה, אל"מ (מיל.) יצחק פונדק. אותו חלק הסת־יים בקטע הבא: „למרות כל מה שאירע ביניהם, לא שכח משה דיין את פונדק. הידידות המחו־דשת בין השניים עוררה פליאה רבה. שכן, במרוצת 15 השנים האחרונות, קם דור חדש הרואה את עצמו זכאי לידידותו של דיין. מדוע זכה בה דווקא אלוף־המישנה הקשיש, שהיה יותר מעשור מנותק מצה"ל?"

יתכן שאפילו אותם מקוראי העולם הזה, שהבינו כי אותו סיפור נכתב בלשון סגי נהור, לא ירדו לכמנת הדברים. מסיבות מובנות, לא ניתן היה או, לפני חודש ימים, להבהיר יותר את הידיעה, שהסתתרה מאחורי הסיפור.

קוראים שהוטרדו או על־ידי התעלומה, יכלו ודאי למלא את החסר השבוע, כאשר פורסם רשמית כי תת־אלוף יצחק פונדק (שהתגייס מחדש לצה"ל ו־הועלה בדרגה) נתמנה כמפקד רצועת עזה וצפון סיני, במקומו של תת־אלוף מנחם („מן") אבירם, ששוחרר מתפקיד זה.

תת־אלוף אבירם, היה מפקד הרצועה בתקופה בה אירעו המעשים החריגים, ש־עוררו את הסערה הציבורית,

שבגללה מינה הרמטכ"ל קצין־חוקר.

מינויו של תת־אלוף פונדק כמושל הרצועה, אינו רק מינוי אישי. הוא מהווה שינוי אירגוני יסודי ומהותי בצורת המימשל הישראלי ברצועה.

היינו העתון הראשון, שפירסם בשעתו את המתרחש ברצועה. סיעת העולם הזה בכנסת היתה הראשונה שהעלתה את הנושא לפורום ממלכתי, דבר שאילץ את האחראים לנקוט צעדים מתאימים. היה זה רק טבעי שהיינו גם הראשונים שבישרנו את תוצאות אותה יוזמה.

★ מדיניות של הגלייה

בדברי הפרידה שלו, אחרי שנטש את תפקידו, ניסה תת־אלוף אבי־רם ליצור את הרושם, כאילו במשימה העיקרית שהוטלה עליו — דיכוי אירגוני הפידאיון הפועלים ברצועה — נחל הצלחה. בעוד דבריו מהדהדים בשופרות התיקשורת, באה המציאות וספחה על פניו. מעשי הרצח בקרב תושבי הרצועה נמשכו, ושני תושבי רפיח נמצאו הרוגים על מסילת־הברזל. זריקת הרימונים בעזה חודשה, ובשבת נפצעו שם ארבעה מחיילי צה"ל.

למרות שמינויו של תת־אלוף פונדק הוצג כנסיון למציאת פתרונות אור־חיים לבעיות תושבי הרצועה, הרי למעשה יוטל על שכמו תפקיד מדיני, אותו יזם שר־הביטחון משה דיין. יהיה עליו „לדלל את הרצועה", לנסות להעביר כ־150 אלף פליטים ממחנותיהם ברצועה, למחנות הפליטים שבגדה המערבית, מתוך הנחה שכך ניתן יהיה לפתור את בעיות התעסוקה ב־רצועה ואת בעיות הפיקוח על הפליטים, מתוכם באים מרבית החבלנים. ב־מילים אחרות: מפקדה החדש של הרצועה יצטרך לבצע מדיניות של הגלייה.

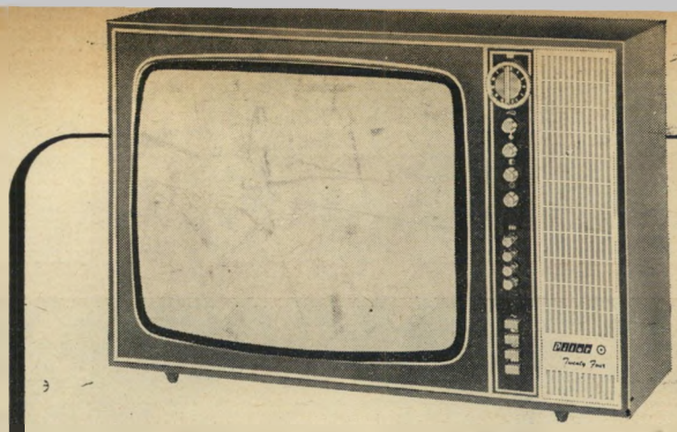
נוכח כמנת ממשלת ישראל להחזיר בבוא היום את הגדה למישטרו של חוסיין, אך להמשיך ולהחזיק ברצועת עזה, ברור שהכמנה המסתתרת מ־אחורי מדיניות זו היא להשאיר, בבוא היום, כשתסופח הרצועה לישראל, מינימום של פליטים במחנותיה.

מי שמאמין שמדיניות כזו עשויה לדכא את הטרור ברצועה, נוקט שוב מדיניות של בת־יענה. במוקדם או ב־מאוחר הוא ייאלץ שוב להכריז על „יד קשה" ברצועה. המאורעות עלולים להישנות שוב.

אלוף תפוח

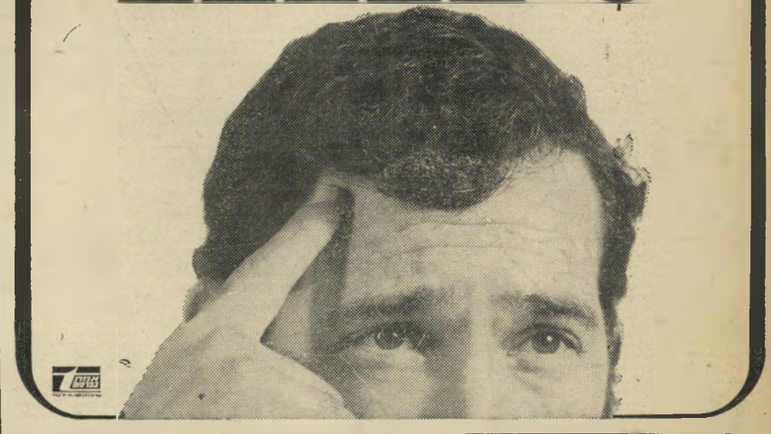
הגליון הקרוב
של **העולם הזה**

שיופיע בחול המועד פסח, יוקדם לרגל החג. הגליון יימצא למכירה ברחבי הארץ ביום השלישי, 13.4.17. בתל-אביב ניתן יהיה לרכוש את הגליון כבר ביום השני, 12.4.71, בשעות הערב.

כשאתה חושב על טלוויזיה מעולה התשובה היא

פיליפס

הגמישונים של Merci מתאימים יותר!

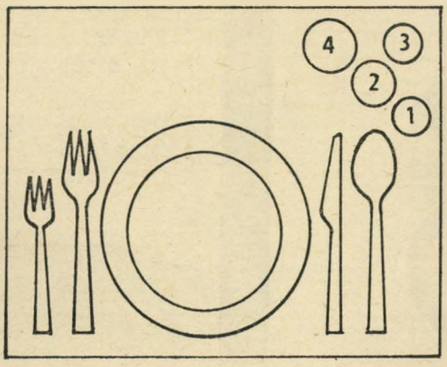
פרסום א. פל ספודין רם צלום איתמר

מהו הסדר הנכון של 4 כוסות בליל הסדר?

כאשר תרצי כי שולחן החג יהיה ערוך ומקושט ובני המשפחה המסובים ייהנו מארוחת ליל הסדר שהכנת, זכרי:
השנה – 4 כוסות יין „כרמל מזרחי" עבור 4 סוגי יינות שונים.

כיצד תציבי את הכוסות?

1). כוס ליין לבן - למנה הראשונה, בעיקרה לדגים (יין כרמל הוק לבן לגברים, ושטו ראשון לנשים)
2). כוס ליין אדום - למנה העקרית, לבשר ולמיני הבצק (יין אדום עתיק או זכרון 92)
3). כוס ליין מתוק - לברכה ולקינוח הסעודה (יין הנצחון או פרתום).
4). כוס לברנדי או שמפניה - לאחר הארוחה, לשמחה ולמצב רוח (ברנדי סבוי, ספומנטי, או יין הנשיא)

כרמל מזרחי

* יינות ומשקאות חריפים „כרמל מזרחי" זכו בתואר המוצר הנבחר 1971 * משווקים בבקבוק חד־פעמי המבטיח: נקיון, בריאות, כשרות.

תשקיף

ובכל זאת:
בחירות ב־1971

בצמרת ועידת־העבודה שררה הדעה, ש־איש לא ביטא אותה, שעוד השנה תיערכנה בחירות לכנסת.

השיקול: גולדה תיאלץ להיכנע ללחץ האמריקאי, למרות נאומיה הנוקשים. כשתצטרך לסגת, תבקש לקבל אישור מראש בבחירות.

כל ראשי העבודה משוכנעים כי בבחירות כאלה, תחת דגל השלום, יעלה כוחה של המפלגה, והיא תשיג את הרוב המוחלט שאליו כמעט הגיעה בבחירות האחרונות.

משבר ממשלתי — כמעט ודאי

ההסתבכות סביב פרשת הממזרים היא אות לבאות.

הכוח הנסתר הפועל מאחורי הקלעים, ושמנע סידור הפרשה על־ידי הרבנים ניסים וגורן בדרך של קנונייה רבנית, הוא יצחק רפאל.

מנוי וגמור עם רפאל לפוצץ את הממשלה, שאין לו חלק בה, לפני שיתחזק ב־מפד"ל מעמדם של שלושת השרים של ה־מפלגה.

רפאל החליט זה מכבר שלא לפוצץ את הממשלה על רקע מלחמה־ושלום, מפני שתומכיו כוללים יונים וניצים כאחד. הוא גם יודע שאין מפלגתו קנאית בענייני סיפוח.

לעומת זאת, נוח לרפאל לפוצץ את הממשלה על רקע דתי מובהק, כגון התערבות החילונים בענייני ההלכה, תכתיב ממשלתי לרבנים וכו'.

בעניין זה מאוחדים כל תומכיו, ויש קנאות מספקת במפלגה כדי להכריח את השרים לוותר על הכיסאות.

אחוז החסימה — שוב על הפרק

מאחורי הקלעים נמשכים הכאמצים של עסקני מפלגת העבודה להעלות את אחוז־החסימה.

לא מכבר הציעו לפועלי־אגודת־ישראל להסכים להעלאה, תמורת הבטחת שני מקומות משוריינים ברשימת המועמדים של מפלגת העבודה.

העסקנים אומרים בגלוי כי המטרה העיקרית של ההעלאה היא לסלק את סיעת העולם הזה מהכנסת, לפי דרישת גולדה מאיר.

הרב אונטרמן — „נשיא" הרבנות

למעשה, כבר הוסכם סופית כי הרב שלמה גורן יהיה הרב־הראשי־האשכנזי הבא. אם תיערכנה הבחירות ל־רבנות תוך ארבעה חודשים, כפי שהובטח, בטוחה בחירתו של גורן, יחד עם המשך כהונתו של הרב ניסים בן ה־75.

המפד"ל אינה יכולה לסלק את הרב אונטרמן. לכן מוצע ליצור למענו מישרה חדשה: „נשיא הרבנות הראשית". תהיה זו מישרת־כבוד ריקה מתוכן, שתאפשר לשלם לאונטרמן משכורת נאה, ולהעמיד לרשותו הטבות אחרות, כגון מכונית־שרד.

חבר „העבודה" גרישה פייגין הוא בית"רי ותיק

צעדו הראשתני של מזכיר מפלגת העבודה בתל־אביב, דב מן־מאיר, שגרם לפירסום הצטרפותו של גרישה פייגין למפלגת העבודה, גרם להתמרמרות בצמרת המפלגה.

זאת לאחר שהתברר כי פייגין הוא בית"רי ותיק וכי הוא סיכם למחרת בואו ארצה, עם מנחם בגין, כי הוא מצטרף ל־חרות.

אחר חזר בו פייגין וטען כי שינה את דעתו בעיקבות ועידת בריסל.

אגב, התברר שפייגין אינו מתכונן לעבוד במשרד ה־תחבורה, בנימוק שהוא לומד עברית.

קציץ בכיר הוצע כמנכ"ל חברת־החשמל

שר־הפיתוח חיים גבתי, הציע לקציץ בכיר בצה"ל, ה־עומד להשתחרר בקרוב, ליטול על עצמו את ניהול חברת־החשמל.

גבתי מעוניין להוציא את המנכ"ל הנוכחי, יעקב חושי בן ה־68, לגימלאות.

חושי עצמו, שהוא אחיו של אבא חושי המנוח, מתנגד לכך בתוקף, טוען כי המנכ"ל הקודם, יעקב פלד, יצא לגימלאות בגיל 70.

נזיפה למנכ"ל רשות השידור

הממונה החדש על הטלוויזיה, שמואל אלמוג, המשמש גם כמנכ"ל רשות השידור, קיבל נזיפה בישיבה האחרונה של הועד המנהל של הרשות.

חברי הוועד נזפו באלמוג על כי הודיע ששידורי הטלוויזיה בערבית יזכו בחלקם לתרגום עברי — מבלי שקיבל על־כך אישור מהוועד המנהל.

אגב, אלמוג עושה מאמצים כדי למנוע פירסומים ב־עיתונות על המתרחש בין כותלי הטלוויזיה. הוא פנה בדרישה לכמה מעובדי הטלוויזיה שלא ידליפו לעיתונות על פרשה מסויימת שהתרחשה במחלקת החדשות.

אייבי נתן — ראשון בתור לעבור בתעלה

„טיים השלום" אייבי נתן חזר השבוע במפתיע לישראל, אחרי שהצהיר כי לא יחזור לארץ אלא עם אוניית השלום שלו, העוגנת בנמל ניויורק.

מה שהביא את אייבי לארץ היו הידיעות על המשא־ומתן לפתיחת תעלת־סואץ. אייבי החליט כי אם תיפתח התעלה לתנועת אוניות, תהיה האונייה שלו הראשונה לעבור בה. לשם כך הגיע לארץ, כדי לחסל את שארית עסקיו ולגייס כספים להכשרת האונייה להפלגה.

אחרי שיעבור עם „אוניית השלום" שלו בתעלה, מתכנן אייבי להשיטה לאילת ולהפכה שם ל„מועדון שלום" בינלאומי צף.

פצועי צה"ל בשליחות המגבית

קצינים פצועי צה"ל שהחלימו מפציעתם, ייצאו בשליחות המגבית לארצות־הברית — כדי להגביר את הכנסותיה.

המטרה: להגיע בשנה זו במיסגרת הכנסות המגבית והבונדס, למיליארד לירות.

„מלר"ז" נגד „קינג'ס קלאב"

המערכה סביב הדיסקוטק קינג'ס קלאב ברחוב יורדי הסירה בתל־אביב, תתחדש ביוזמת הכועצה למניעת רעש וזיהום האויר, מלר"ז.

מזכיר „מלר"ז", דויד סיוון, מתגורר מול מועדון הלילה.

החמרה בטיפול בבעלים שאינם משלמים מזונות

מפקד משטרת מחוז תל־אביב הורה לשוטרי המחוז לטפל בכל פקודת־מעצר של בית־המשפט לגבי בעלים שאינם משלמים מזונות.

עד עתה לא תמיד הסכימו השוטרים לטפל בתלונות מסוג זה והיו מתחמקים בתרוצים שונים.

ההוראה ניתנה בעיקבות תלונות חוזרות על היחס של השוטרים לנשים המבקשות להפעיל פקודות־מעצר נגד בעליהן.

צעדת ארבע השנים

בסדר לפסח

מי שרוצה להיות
בסדר לפסח
מביא מתנות !

קפה נמס עלית
בצנצנת נוי
שתעשיר את שולחן הסדר

ובונבוניירות מקסימות
של עלית
לשמחת לב האשה
הילדים והאורחים.

מכתבים

■ מן העיר לקיבוץ

לאור המצב נוצר אצלי הרושם שרוב העירוניים, ירצו לעבור לגור בקיבוצים.
זאת בגלל הסיבה שהמזון בעיר עולה ביוקר רב. קילו עגבניות רקובות, למשל, עולה קרוב לארבע ל"י.
איך אפשר להתקיים עם משכורות של פועל כשיש מחירים כאלה?

קורא, תל־אביב

■ מותו של רובי

רפאלי

הכתבה „מותו של רובי" (העולם הזה 1751) נגעה ללבי מאוד.
נידמה שחובה על מערכת השבועון לפרסם בקרוב אודות „סיום חקירת המשטרה" בתיק זה.

משה רפאלי,
קופנהגן, דנמרק

■ רצח או התאבדות?

מה עם תשובת המשטרה לפרשת התאבדותו או הירצחו של כתב העולם הזה רוברט קופל?

עוזי ארד, תל־אביב

■ תפילה קטנה

רצוף שיר פרי עטי:

ילדי חינוק רק הוא / בעריסתו הקטנה
יושב הוא / וצחוקו בכל ביתי מתגלגל.
תפילה קטנה לי בלבבי / יצחק תמיד
עולמי מלאכי / ומכאוב לא ידע מהו.
לנער תמיר יהפוך ילדי / ונערות רבות

צור

יכיר נערי / והן שינה מעיניו תדרנה.
תפילה קטנה לי בלבבי / ישא חן בעיניהן
נערי / והן לחיקו אהבה תשבנה.
יתבגר ויהיה לגבר נערי / לצבא יגויס
נערי שלי / כומתה ומדי חאקי ילבש.
תפילה קטנה לי בלבבי / לקרב לא יישלח נערי / ומלחמה לא ידע מהי.

מיכה צור, קריית־חיים

■ השטחים והשלום

בזמן השערוריה האחרונה בכנסת יצאו מנהיגי גח"ל והמרכז־החופשי בנאומים נזעמים בכנסת לממשלה לשאול את פי העם.
לאלו ולצמרת המערך המטשטשת במכוון את כוונותיה האמיתיות, יש לומר: אדרבא!
(א) קבוצתו של ישראל שייב־אלדד — הקיצוני שבקיצוניים שקרא לעם במלוא הפתוס לחזור אל מלכות־ישראל השלמה מן הפרת ועד הנילוס — לא זכתה אפילו בציר אחד לכנסת.
(ב) שמואל תמיר — הצנוע יותר ש־הסתפק רק ב„שטח משוחרר לא יוחזר" — לאחר תעמולה רעשנית שכיסתה עמודים בעיתונות איבד מחצית כוחו בכנסת.
(ג) גח"ל שגם הוא שטף את הציבור דרך כל צינורות הסירסומת ברעיונות א"י השלמה לא קיבל בכלל תוספת קולות.
(ד) למערך היה הפסד קולות ברור למ־

(המשך בעמוד 8)

אני מקוה כי לבתי יהיה...

צלום: קדרון

...עור יפה כמו שלי!

מאז שנולדתי, אמא שלי תמיד שמרה
על עורי ורחצה אותי רק בדרמפון
ועד היום הזה אני ממשיכה
להתרחץ בדרמפון. ועכשיו, אני גם
את אירית שלי רוחצת רק בדרמפון.
כי אני רוצה שיהיה לה עור יפה כמו שלי

ראש עיריית תל־אביב
יהושע רבינוביץ שותף לדבר עבירה

■ בשיחה עם עיתונאי ברי־טי במיזנין הכנסת, הסביר **עזר וייצמן** את גישתו המדינית באמצעות הבדיחה הבאה: אשה ראתה שבנה שוכב במיטה ואינו יכול להירדם. כששאלה אותו לסיבת אי־המנוחה, סיפר לה שהוא חייב 5000 ל"י לבנה של השכנה. רצה האשה אל החלון, קראה לשכנה וצעקה לה: „בני חייב לבנך 5000 ל"י. אז תדעי לך שהוא לא ישלם את זה!" אחר־כך פנתה לבנה ואמרה לו: „אתה יכול לישון בשקט. עכשיו בן־השכנה אינו יכול לי־הירדם."

■ מלחמתו של אלוף פי־קוד המרכז, **רחבעם** („גנדי") **זאבי**, בשיר השלום, נמשכת. היה זה באחת ההצגות הראשונות של ג'אמבו, בה מופיעים יוצאי הלהקות הצבאיות, וש־אליה הוזמנו חיילי פיקוד ה־מרכז. לפי דרישה מפורשת של גנדי, שטען בזמנו שאסור ל־להקה צבאית לשיר את השיר מפני שהוא עלול לפגוע במו־רל החיילים אבל לא איכפת לו שאזרחים יבצעו אותו, לא נש־מע שיר השלום באותה הופעה.

■ לא יאומן, אבל עובדה: ראש עיריית תל־אביב **יהושע רבינוביץ**, עבר בפומבי על החוק. היה זה באחד מערבי השבוע שעבר אחרי שראש ה־עיר חזה בהצגת בוסתן ספרדי. לאחר ההצגה הצטרף רבינוביץ למפיק ההצגה **יעקב אגמון** ולרעייתו **גילה אלמגור**, ל־בילוי משותף בפאב. בילוי זה לא חרג מן השיגרה של ה־מקום. רבינוביץ האזין למוסי־קה השקטה, שוחח עם האנשים שבחברתם ישב ונהנה מן ה־אווירה. עובדה נוספת שלא חר־גה מן השיגרה הלילית בפאב, התבטאה בביקורו של שוטר ב־מקום. לפאב, כמו לכמה מקו־מות בילוי אופנתיים אחרים ב־תל־אביב, אין עדיין רישיון ל־מכירת משקאות חריפים. „אנח־נו עושים מאמצים גדולים כדי לזכות ברישיון הזה," סיפרה בעלת המקום **פרדריקה סגל**. „פנינו בעניין זה אפילו לראש העיר והוא דווקא הבטיח ש־ישתדל מאוד להשיג לנו את הרישיון." אבל בינתיים, עד שתפעל השתדלותו של ראש העיר, נמשך הסטאטוס הבלתי חוקי, שהפך את רבינוביץ לשו־תף לדבר עבירה על חוק ש־הוא עצמו אישר.

■ מי יותר פופולרי ב־ארצות־הברית, הנשיא **ריי צ'ארד ניכסון** או הכוכבת **דוריס דיי**? בשבוע שעבר, באותו יום ובאותה שעה הוקר־נו ברשתות הטלויזיה בארצות־הברית בפעם הראשונה ראיון־חי עם הנשיא ניכסון, תוכנית עם דוריס דיי וסרט. בניכסון צפו חמישה מיליון צופים, ב־דוריס דיי ובסרט — 17 מיליון.

■ חווייה לא נעימה עברה על בנה של הזמרת **ברכה צפירה**, המלחין **אריאל זיקבר** המתגורר בשנים ה־אחרונות בצרפת. אריאל, בעל השיער הארוך, שרגלו נקטעה כשעלה על מוקש עת למד ב־בית־הספר התיכון בהדסים, רכב ברחוב פאריסאי על טילון, כ־שעצרה אותו המשטרה לביקו־רות רישיונות. כשראו השוט־רים שהרישיון הוא על שם שי־נה משמו של אריאל, עצרו או־תו. רק אחרי לילה במשטרה התברר כי הטילון שייך לחברתו והוא שוחרר. אבל חוץ מרכיבה על טילון ועניינים עם המשטרה, אריאל די מצליח במקצועו: שיר שלו המושר על־ידי ה־זמרת **פרנסואז הארדי**, הפך לשלגר, ועתה הוא הגיע לארץ כדי לכתוב את המוסיקה לסרט החדש של הבמאי **מנחם בינצקי**, סיטי־ריקין.

■ אחר אשר מצליח בחוץ־לארץ הוא הבמאי־תסריטאי ה־אמריקאי שגורש מארצות־הברית בתקופת המקארתיזם בגלל דיעו־תיו השמאליות, **ג'ו** (התאונה, המשרת) **לוזי'**. בשבוע שעבר, למשל, קנה לוזי' ארמון באחד מאיי בריטניה, אי השמש. את חנוכת הבית מתכונן הבמאי לע־רוך במשך שנה שלימה. כיאה לקומוניסט, הוא הזמין רבים מ־חבריו להתארח בביתו החדש. בין המוזמנים ישנו גם ישראלי אחד: הצייר הקיבוצניק **עודד שמיר** שהתיידד עם לוזי' כ־ששהה באירופה, והוזמן להת־ארח בארמון באביב. לוזי' הו־דיע לשמיר כי הוא שומר עבו־רו את האגף הצפוני של הארי־מון, המואר רוב שעות היום.

■ גם ליוצאי היידזמר שי־ער **אביבה פז, שוקי דוי** ו**דני נדיר**, הולך קלף לא רע. מייד עם הורדת ההצגה הם הקימו שלישיית זמר בשם תי־בת הנגינה. באחת מחזרות השלי־שייה נכח גם הזמר **אבי עופרים** שביקר באותו זמן בארץ. אבי ראה, התרשם, לא הביע דיעה על טיב ההופעה ו־כעבור מספר ימים חזר לגרמ־ניה. אבל מברק שהגיע שבוע אחרי שאבי עזב, הראה לשלי־שייה כי הופעתה מצאה דווקא חן בעיניו: „בואו מייד. מחכה לכם חוזה הופעות חתום." ל־מברק מסוג זה אין מסרבים: השלושה טסו לגרמניה.

■ עיתונאי הספורט של יש־ראל נחלו לפני שבוע את אכ־זבת חייהם. בשעתו יצר **אלכ־סנדר אלכסנדרוני**, יו"ר תא עיתונאי הספורט, קשר עם הקונגרס העולמי של עיתונאי הספורט. הוא הצליח לגייס את תמיכת משרד החינוך ואגודת ה־עיתונאים, שמימנו שני שלישים מהוצאות השתתפותו של עיתו־נאי־ספורט ישראלי שנסע להש־תתף בקונגרס. בפעם הראשונה נסע אלכסנדרוני בעצמו. לשני הקונגרסים הבאים נסע **נוח קלייגר**. השנה הוחלט לערוך הגרלה בין עיתונאי הספורט ה־ישראליים, הרוצים להשתתף ב־קונגרס, הנערך במינכן שבגר־מניה. חוץ משני הנוסעים הקבו־עים, אלכסנדרוני וקליגר, נרשם להגרלה רק עיתונאי אחד נוסף: **משה אדמון**. שאר העיתונ־אים לא גילו התעניינות בקונ־גרס. אבל רק אחרי שנסגרה רשימת המועמדים, הסתבר ש־השנה מארח הקונגרס על חש־בונו את כל המשתתפים. הם זוכים בטיסת־חינם, אירוח חינם ועוד דמי כיס. עיתונאי הס־פורט המאוכזבים, שלא נרשמו להגרלה, יכלו רק לראות כיצד עולים בגורל שני הנציגים ה־מאושרים: קליגר ואדמון.

■ איך הגיב אחד המפיקים הגדולים בארץ, כשראה את תמונתה של הזמרת **ריבקה זוהר** בשערו של עיתון פופ? „הייתי בוחר אותה למלכת עזה. אחרי כן הייתי מכריז שאני נגד סיפוח."

דדן מטיל לאחרונה את חיתתו על תושבי העיר עזה. הכוונה אינה כמובן לאלוף דויד („דדו") אלעזר, סגן הרמטכ"ל, אלא לכלב דני ענק הנקרא בשם זה והשייך לעיתונאית יואלה הר־שפי (נראית לידו בתמונה). יואלה, המרבה לאחרונה לסייר בגפה ברחובות עזה ובמחנות הפליטים ברצועה, חשה בביטחון מוחלט כשהיא מלווה על־ידי כלבה הענק. אמרה יואלה בגאווה רבה: „אפילו אנשי מישמר־הגבול מפחדים קצת מהכלב הזה."

ג'קרין אונאסיס (41), נתנה לצייר הניו־יורקי אהרון שיקלר להנציח בציור שמן אותה ואת ילדיה: ג'ון בן ה־10 וקארולין בת ה־13. שיקלר, שהנציח את משפחת חנשיא עוד בשחיתה בבית הלבן, כתב מאמר לשבועון אמריקאי תמורת 55 אלף דולר, העלה על נס את „היופי שכמעט אינו ניתן לתיאור ואת המתח הפנימי" של אשת איל הספנות. את הבת קארולין תיאר שיקלר כ„דוגמנית מלידה לציירים". גם בנו של הנשיא קנדי המנוח זכה למחמאות.

...לעולם לא נפרד

כי הונדה בטוח!
הונדה חזק!
הונדה חסכוני!
הונדה
יעיל ויפה
הטוב מכולם

HONDA

האופנוע הנפוץ ביותר בעולם

סוכנות ראשית לגוש דן:
ס. ג. הב' להשקעות בע"מ, רח' השרון 10, טל. 35367
סוכנויות משנה: "קל נע", תל־אביב, רח' נחמני 64, טל. 612310. • רמת־גן: דרך ז'בוטינסקי 48, טל. 727341. • חולון: בי"ס נהיגה שבואל, רח' המעפילים 102, טל. 843328. • חיפה והצפון: קפלן משה, רח' הרצל 74, טל. 64803; "אופן", ש. קרביץ, רח' הרצל 82, טל. 64885.

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

רות מביל ה"אמת" שריפד את כל הקירות והרצפות.

(ה) המפד"ל עם אותן הסיסמאות ואותן התוצאות כבעבר.

(ו) מי כן זכה בתוספת־קולות?

מעניין! דווקא תנועת — הכח־החדש — אשר להוציא את רק"ח המדברת מתוך גרון — מוסקווה — העזה היחידה להגיד לעם — שומו שמיים! — נכיגה כמעט מוחלטת תמורת שלום וביטחון.

מאז זרמו מים רבים בכוזאן ובירדן וכל משאלי־דעת־הקהל מוכיחים כי המגמה הזו התקדמה ומתקדמת בצעדי־ענק.

לכן, באמת ובכל הרצינות יש לשאול את כל המעוניינים האם יש בלב מישהוא מהם ספק איזה־שהיא מה תהיה השובת־העם כאשר יבואו לשאול אותו היום שוב?

גיל דגני, גבעתיים

■ תלבושת־אחידה — רק לא בי"ב

בהקשר למכתבו של המורה מרדכי מילר (העולם הזה 1751), ברצוני להביע את הזדהותי עם מסקנותיו בעניין תלבושת־אחידה בבתי־ספר תיכוניים.

אך ברצוני להעיר פה שתלבושת־אחידה מקומה בכיתות ט' עד י"א, ואילו בכיתה י"ב אין לה מקום. זאת בגלל שהפער הגברתי אינו מורגש בין תלמידי י"ב.

הקשר בין תלמידי השמיניות הוא הדוק ביותר. הלימודים הקשים מונעים תחרויות, ואיני מאמין שתלמידת שמינית תקדיש יותר משתי דקות לבחירת הלבוש לבית־הספר.

לפיכך אינני מאמין שישנו מקום לתלבושת אחידה בכיתות י"ב.

תמיר סגל, תלמיד שמינית, חולון

■ שגיאות בטלוויזיה

שמחתי לשמוע שכללתם במדור מכתבים הערות וביקורת על הטלוויזיה.

ברצוני להעיר שמידי פעם נשמעות שגיאות לשוניות גם בפי עורכי החדשות.

למשל: לפני שבוע ביטא חיים יבין שגיאה חמורה כשאמר שההכנסות גדלו פי [illegible] במקום פי שלושה, או השבוע, כשאמר עשרים ושש במקום עשרים ושישה. כל זאת למען ידעו עורכי החדשות שגם ציבור הצופים עירב אחרי שגיאותיהם הנשמעות מדי פעם גם ברדיו וגם בטלוויזיה.

דב גיבר, תל־אביב

■ זה מול זה

מה חושב לעצמו במאי הבכחאי אריה זקס, שהוא המציא את אמריקה? כבר היו סרטים מעולם.

לפי שחזה בהצגת הנ"ל כלכותה כהוויל, נראית הצגת הבכחאי מלובשת מאוד.

כדוגמה אני מצרף תמונה משבוע ן גרמני, בה רואים איך הולך במאי אמיתי באמת עד הסוף בשטח הלבוש או חוסר הלובש.

אריה פרנק, גרמניה

● לשם השוואה, מצינה מתוך הבכחאי ומתוך הוי, כלכותה! — ראה תמונות.

■ מה ריצה בגין?

אני מתחייב בזאת לשלם סך של 10 לירות ישראליות לכל מי שיסביר לי מה בעצם רוצה ח"כ מנחם בגין.

אני פשוט לא מאמין שיימצא אחד כזה, מפני שבגין בעצמו לא יודע להסביר מה הוא רוצה.

יעקב טימברג, תל־אביב

■ מכתבים למערכת

לא אנסה להיכנס לחיכוח — שבין מנהל החשבונות דן בן־אמוץ לאורי אבנרי — על רמתם ומוסריותם של הצהרונים, אבל הייתי רוצה להתייחס לטענתו הנכונה של אבנרי כי "על בעלי הטורים בידיעות אחרונות מוטלת צנזורה קיצונית, כתבות נפסלות וקטעים נמחקים". נראה לי, שהצנזורה ומחיקת הקטעים מופעלות רק על בע־

"הבכחאי"

"הו, כלכותה!"

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב קרליבך 12, טלפון 260134, תא־דואר 136 • מען מברקי: עולמפרס • בית־דפוס משה שהם בע"מ, תל־אביב, רח' פין 6 • גלופות: צינקוגרפיה כספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא־לאור: העולם הזה בע"מ.

לי דעות פוליטיות שונות משל בעלי ה־עיתון ועורכיו.

כמו כן התברר לי מנסיוני האישי, ש־צנזורה חד־צדדית זו מוטלת גם על מכת־בי הקוראים לעיתון. לפני זמן מה כתבתי מכתב למדור המכתבים בידיעות. נושא ה־מכתב היה ביקורת על כתב, שבכתבה מסו־יימת לא בדק דברים ביסודיות מקרוב וכן עשה הכללות אופייניות לאנשי הימין. ה־מכתב לא פורסם.

מתוך סקרנות החלטתי לשלוח מכתב מסובך בשם בדוי, בסיגנון אופיני לימין הקיצוני ובנוסף לכך לשבח במכתב, את אחד מאנשי העיתון ואדם אחר הידוע ב־דעותיו הימניות קיצוניות.

המכתב התפרסם בידיעות מתאריך 22.3.71 וזו לשונו: „תוכנית הרדיו טיפול־שורש היא דוגמה מאלפת להשתלטותם של משמי־צי ישראל על שידורי ישראל לשם שיחי־משקל אני מציע לשלב בתוכנית אנשים כמו המבקר בן־עמי פינגולד או אליעזר ליבנה הידועים בשנינותם, בחוש ההומור שלהם ובחדות לשונם — אך לא באוזיותם האנטי לאומית.“

אני לא יודע מי הוא האויל, שהחליט לפרסם את מכתב הליקוק האידיוטי וה־מצחיק הזה, אבל עובדה שמישהו מצא לנכון שדווקא מכתב כזה מתאים לפירסום.

עדי סגר, ראשון־לציון

■ עגלות נכים

?„איכילוב“

בהעולם הזה 1751, פירסמתם כתבה קצ־רה על מצוקת האישפוז בבית־החולים איכילוב.

התופעה הינה מדעית מאוד ואירגוננו עו־שה כמיטב יכולתו כדי לסייע בתחומים שידו משגת.

בשבוע האחרון, העברנו לבית־החולים העירוני איכילוב שתי עגלות של נכים

בן־שחר

לשימוש בית־החולים ובדעתנו להעביר ב־עתיד הקרוב עוד מספר עגלות נכים לבתי־חולים אחרים בארץ.

משה בן־שחר, מזכיר־כבוד, האירגון למען נפגעי תאונות־דרכים בישראל, תל־אביב

■ זנות בקולנוע

בהעולם הזה 1750 אתם מספרים באופן משכנע על מלכת הכביש, על זונות בנוה־תרצה ועל ממזרים המשרתים בצה“ל.

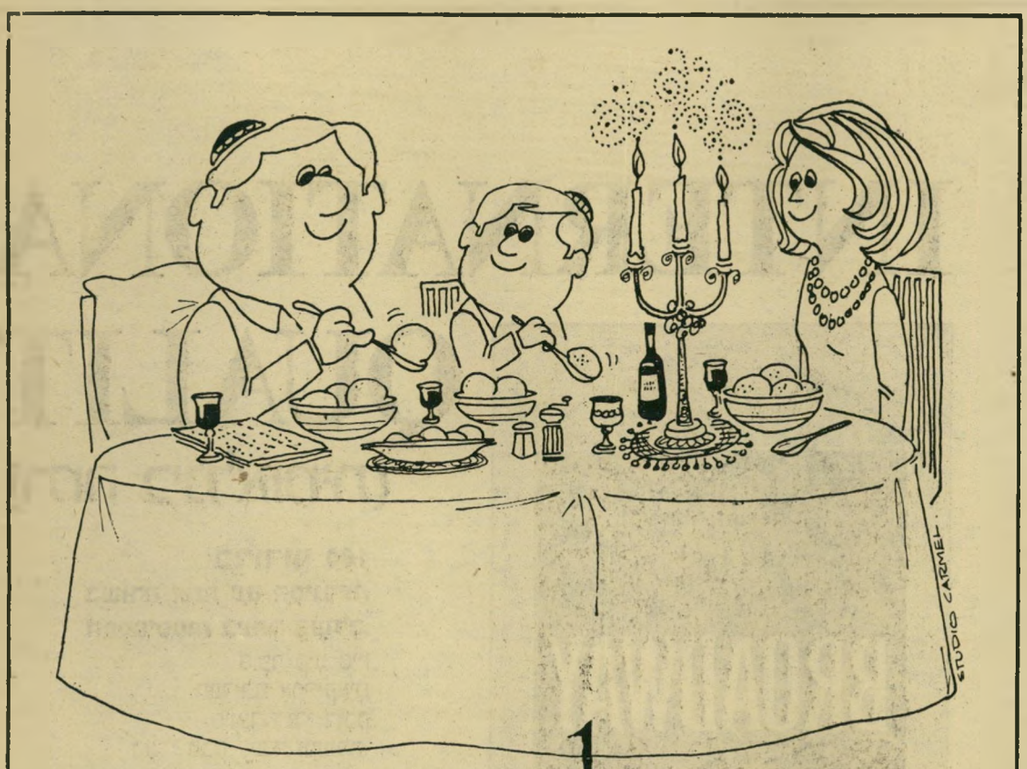
המעניין הוא שהזנות במציאות מוחרמת, אבל להציג זנות בתיאטרון ובקולנוע נח־שב לכבוד גדול. עובדה היא שבכירי מדי־נת־ישראל באו להקרנת הבכורה, ואפילו דגל הלאום התנוסס, לא רואים בצילום אם היו תלויות גם תמונות של הרצל ונשיא המדינה. באמת חבל...

אני מגדיר את המצב כך: מדינה שיש בה כפייה דתית ודיכוי הזנות איננה דמוקר־טית אלא סמרטוטוקרטית ואזרחיה הם סמרטוטים.

חנן גודגרט, חולון

●

מוראים השולחים מכתבים מתבקשים לנסח אותם בקצרה. עדיפות תינתן למכתבים תסר־נות למכתביהם.

בפסח כלנו נהנים
מקניידלך חלמה מצויינים

הקניידלך מוכנות

תוכלי להכין בקלות, תוך דקות,
קניידלך מוצלחים, מלאי טעם
ומסורת, קניידלך „תלמה“

תלמה

תמרורים

הוכתר • בטכס שנערך בבית הכנסת תפארת צבי בתל־אביב, לרב איזור הצפון בתל־אביב, הרב **ישראל מאיר לאו** (33). דור 29 למשפחות רבנים בפולין, הגיע בגיל שמונה לארץ, לאחר שעבר את זוועות מחנות הריכוז הנאציים, וגדל בארץ.

נחוג • יום הנישואין ה־12 של הגרפיקאית **ציה מנוסי** והפיזמונאי **דידי מנוסי**, אחר שבזמנו לא העריכו, אפילו

ציה ודידי מנוסי

האופטימיסטים שבין ידידי השניים, שנישואים אלה יימשכו יותר מחצי שנה.

נחוג • יום־הולדתו ה־66 של אסיר־פראג, **מרדכי אורן**. אורן, מפעיליה של מפ״ם, היה בסיור שיגרתי בארצות שמעבר למסך הברזל ואגב־כך ביקר גם בצ׳כוסלובקיה כאשר נעצר על־ידי שלטונות פראג כעד־מפתח במשפטו של רודולף סלאנסקי וחבריו. הוא הוגדר במשפט כ״אפאש בינלאומי״, נידון לתקופת מעצר ממושכת ו־חונן אחר־כך.

נבחר • למשך שנתיים החל משנת הלימודים תשל״ב, לרקטור אוניברסיטת בר־אילן, במקומו של פרופסור הראל פיש, המסיים את הקאדנציה שלו, פרופסור **מנחם צבי קדרי** (56). יליד הונגריה, למד לשון עברית באוניברסיטה העברית בירושלים, לימד בשנים 1958—1965 באוניברסיטה העברית וב־1963 מונה למרצה בכיר וכראש המחלקה ללשון עברית ולשוונות שמיות בבר־אילן. ב־1966 שימש כפרופסור חבר אורח ללשון באוניברסיטת קליפורניה, וב־1967 נתמנה כחבר יועץ לאקדמיה ללשון עברית. ב־1970 שימש כדיקן הפקולטה למדעי היהדות, הרוח והחברה.

אושפז • בבית־חולים בממפיס, טנסי, לאחר שהתפתח זיהום בעינו, הזמר **אלביס פרסלי**.

מצפים לתינוק • בחודש יולי, **ג׳יל אירלנד**, רעייתו של השחקן **צ׳ארלס**

ברונסון

ברונסון. לג׳יל ולצ׳ארלס חמישה ילדים — שלושה שלה, שניים שלו — מנישואין קודמים.

נפטר • בבית־חולים בניו־יורק, בגיל 72, היו״ר לשעבר של נשיאות מועצת הרבנים של אמריקה, הרב **אלברט נ. מנדלבאום**, שנולד בירושלים והיה אחד מעשרת ילדיהם של רבי שמחה ואסתר מנדלבאום, שבנו את הבית שעל שמו נקרא מעבר מנדלבאום בירושלים. ב־1916 הגיע לארצות־הברית וקיבל שם כמה תוארים אוניברסיטאיים.

נפטר • בניו־יורק, בגיל 74, אחד מחלוצי התעופה בארצות־הברית, **שרמן מילס פיירצ׳ילד**, שהחל את הקאריירה שלו כצלם אוויר, פיתח מצלמות וטכניקות לצילום אוויר, תיכנן וייצר מטוסים שהותאמו במיוחד לצילום אוויר.

פרסום דיר יעקבסון

INTERNATIONAL QUALITY

(רמה בינלאומית)

ברודווי 100
בשורה אחת עם הסיגריות
המפורסמות ביותר בעולם.

סופר קינג סייז
תערובת אמריקאית
מיוצרת ע״י דובק
מעלי טבק עשיר ומעולה.

כה טובות - תיירים לוקחים אותן הביתה!

הנדון:

„בן!" לזקן

ד אנגלים אומרים ש„האהבה והפולי־טיקה מכניסות שותפים מוזרים למיטה אחת."

בימים אלה יצרה הפוליטיקה זוג מוזר.

ד"ר הרצל רוזנבלום הגיב השבוע על הצהרתו האחרונה של דויד בן־גוריון ב־מאמר ראשי בו אמר: „תוכנית בן־גוריון... מושיבה את בעליה בצידו של אורי אבנרי, כשותפו להשפעה ולדרך."

הקאריקטוריסט זאב חיפש, במיסגרת מתיחה של ה־1 באפריל, את שלושת ה־אנשים הרחוקים ביותר מבמת ארץ־ישראל השלמה, וזימן יחד את ויליאם רוג'רס, דויד בן־גוריון ואותי.

בגיל 84 וחצי, מוצא את עצמו דויד בן־גוריון בחברה מוזרה מאד.

בחברתי.

★ ★ ★

מ ה הביא את בן־גוריון לחברה כ־זאת?

הקביעה: „שלום גרוע הוא טוב יותר ממלחמה טובה" — סיסמה, שבה פתחתי, לפני שנתיים, את נאומי בכנסת, בו דרשתי לראשו־נה לקבל את יוזמת־חשלום האמי־ריקאית.

אמר בן־גוריון:

● „אילו הייתי עדיין ראש־ממשלה, היי־תי מכריז כי אנחנו מוכנים להחזיר את כל חשטחים שנכבשו במלחמת ששת הימים, מלבד ירושלים המיזרחית ורמת־הגולן — את ירושלים מסיבה היסטורית, ואת הגולן מסיבה בטחונית."

● „סיני? מארם־אל־שייך? עזה? הגדה המערבית? מיילכו להם! השלום חשוב הרבה יותר מנכסי־דלא־ניידי."

● „כדי להשיג (את השלום), עלינו לחזור לגבולות 1967."

● „גבולות־בטחון צבאיים, למרות ש־הם רצויים, אינם יכולים בפני עצמם להב־טיח את עתידנו. שלום אמיתי עם שכנינו הערביים — אמון הדדי וידידות — זהו הבטחון האמיתי."

ואתה עומד ומשתאה: מניין לו לזקן זה העוז הרוחני ואומץ־הלב המופרי לומר דברים אלה, שהם דברי־כפירה באוזני יורשיו?

★ ★ ★

ה קדשתי כמה שנים טובות וסוערות של חיי למלחמה בראש־הממשלה דויד בן־גוריון.

מלחמה זו היתה נטושה על שתיים:

על אי־נכונות ליזום מדיניות־שלום פעילה, בשנים המכריעות של קביעת יחסי ישראל—ערב, ועל מסירת השלטון במדינה בידי חבר־מרעים, שנימו לכפות עליה דפוסים אנטי־דמוקרטיים.

אחד המרעים האלה, איסר הראל, מודה בספרו (החתום בידי מיכאל בר־זוהר) כי הוא וחבריו ראו אז בשבועון זה את ה־סכנה העיקרית להתקדמותם, וכי מלחמתנו הצליחה במידה רבה.

אולם גם כשיא המאבק לא שכח־נו כי אנו לוחמים באדם בעל שיעור־קומה היסטורי.

★ ★ ★

ש תי תכונות גרמו לגדולתו ההיס־טורית של דויד בן־גוריון. שתיהן נדי־רות למדי בחיים המדיניים.

הראשונה: טווח־הזמן של מחשבתו. בן־גוריון מסוגל לחשוב במושגים של דור.

השנייה: ההבחנה בין עיקר וטפל. בן־גוריון הצליח לקבוע מהו בכל עת ציר המאמץ העיקרי (בהתאם לתפיסתו, כמובן).

מי שמשתדל כיום לשרטט את הקווים הכלליים של דרכו, מאז שחר נעוריו ועד התפטרותו, ימצא כי פעילותו של דויד בן־גוריון התרכזה בכל תקופה במאמץ ה־עיקרי של העם, והשתנתה עימו.

אחרי שהיה בזה אחר זה ממייסדי תנו־עת־העבודה בארץ, מזכיר ההסתדרות בימי יצירת בסיס ההתיישבות, ראש הממשלה של המדינה בדרך ויוצר צה"ל, הפך כראש־ממשלה וכשר־הביטחון של המדינה החדשה, לסמל הביטחוניזם: איש־המלחמה בה"א ה־ידיעה.

אם איש כזה מכריז כיום שהיעד המרכזי של המדינה צריך להיות השגת השלום — אפילו „שלום רע", אפילו שלום במחיר החזרת כל השטחים המוחזקים — הרי זה מעיד על גדולתו, וגם על נעוריו המופלאים של זקן זה.

שהרי זוהי אחת התכונות העיקריות של הנעורים: היכולת לזרוק מושגים מיושנים, להשתנות עם דמציאות, „לצעוד עם הזמן."

★ ★ ★

מ וכן שאיש כמו ד"ר הרצל רוזנבלום, שדווקא תכונה זו חסרה לו באופן בו־לט, אינו מסוגל להבין אותה. לכן הוא מחפש סיבה אחרת לשינוי הגדול שחל ב־בן־גוריון.

באותו מאמר, בו הואיל בטובו לחושיב את בן־גוריון לידי, מצא הסבר: בן־גוריון מקנא ביורשיו, המחזיקים בשטחים הכבושים מזה כמעט ארבע שנים, בעוד שבן־גוריון עצמו החזיר את כיבושי מיבצע־קדש תוך כמה שבועות.

בכך מבטא רוזנבלום בפה מלא גירסה שעברה עד כה בלחש בין משמיצי בן־גוריון — חזית רחבה העוברת מעזר וייצ־מן ועד לאנשים שנאחזו בבתירות האחרו־נות בשולי אדרתו של בן־גוריון, כדי להי־כנס לכנסת.

גירסה זו אינה פוגעת בבן־גור־יון. היא פוגעת בבעליה.

היא מעידה על קטנותם וקטנוניותם, ל־עומת גדולתו של האיש.

אדם קטן זקוק לשנים, כדי להי־ווכח שטעה — ואולי אינו מסוגל להגיע לכך כלל. לבן־גוריון הספי־קו 24 שעות.

למחרת מיבצע־סיני נוכח בן־גוריון לדעת כי מיבצע זה, שהיה פרי הקונניות של דיין ופרס עם הצרפתים, היה מישגה היסטורי. היתה זאת המלחמה־הלא־נכונה, בחברת ה־

הקאריקטורה של זאב ב„הארץ"

שותפים הלא־נכונים, למען המטרה הלא־נכונה.

בן־גוריון השקיף סביבו וראה כי העולם פונה עורף לישראל, ששתי מעצמות־העל מתאחדות נגדה. הוא הסיק את דמסקנה הנכונה: שבנסיבות אלה המשך הכיבוש לא יביא לשום תועלת, אלא רק יגרום ל־נזק מצטבר.

לכן, באומץ־לב היסטורי נדיר, מכלי להתחשב באיש, הכריז על נכונותו לסגת ללא דיחוי.

★ ★ ★

ל שם כך דרוש גבר. ואם כי אין טעם לשאול שאלות של „אילו," יש משום עניין בשאלה ההיפותטית: מה היה קורה אילו עמד ביגי בראש הממשלה ב־1967?

התשובה הנכונה היא, כמובן: במיקרה זה לא היתה המלחמה פורצת כלל. גמאל עבד־אל־נאצר היה נזהר במאי 1967 מלעשות את המעשים הפרובוקטיביים, ש־הפכו מלכודת לו עצמו, אלמלא האמין שממשלת אשכול היא חלו־שה ועלובה מכדי להגיב.

אולם מותר לחשוב שאילו פרצה המל־חמה בכל זאת, היה בן־גוריון משתמש בפירות הנצחון למחרת היום כדי ל־עשות את המעשה ההיסטורי הנדיר: פנייה ישירה ודרמאתית אל העולם הערבי, כדי להמיר את השטחים בשלום־אמת.

העולם הערבי כולו חיכה אז ל־מעשה גדול זה. הלבבות ההמומים היו מוכנים לכך.

הצעתי זאת אז ללוי אשכול, במיכתב ששיגרתי לו. איני יודע אם בן־גוריון שיגר מיכתב דומה.

אך לוי אשכול ז"ל היה אדם הרבה יו־תר מדי קטן מכדי להבין את הסיכוי ה־היסטורי. הוא ראה רק נכסי־דלא־ניידי.

כהונתו באותו תפקיד באותו רגע היתה טרגדיה היסטורית.

אשכול היה זקן, ולבו דבק בשיגרת ה־אתמול — עוד דונם, עוד עז, עוד קיבוץ, עוד היאחזות, עוד שיכון. היה חבל לו להתזיר אדמה טובה. בשנת 1967 פעל על פי המושגים של 1927. הוא לא היה בן־גוריון.

אחרי מותו, באה גולדה. בן־גוריון אמר עליה שעיקר כוחה בשיגאה. אפשר להוסיף על כך: עיקר מהותה בנוקשות.

הנוקשות היא תמיד — ת מ י ד! — סימן־החיכר של אדם קטן.

אדם שאין ביכולתו לחשוב מחדש, להע־ריך מסקנות חדשות מנסיבות חדשות. ה־אדם הנוקשה גוזר ע, עצמו להיגרר אחרי מעשי הזולת.

כך נגררת גולדה מ„לאו" אל „לאו", והיא עלולה להביא לאסון שאין נורא ממנו: מלחמה שבה לא יהיו מיטב הבחורים בצה"ל משוכנעים שהם צודקים.

★ ★ ★

מ ה עובר בראשו של דויד בן־גוריון, כשהוא יושב בוועידת מפלגתו־לשעבר, כשהוא רואה את האנשים שגידל:

האם הוא חושב לעצמו: „מה לי ולגמדים האלה?"

בשורה הראשונה של מפלגה זו, אין אף אדם א ח ד המסוגל לחשוב במושגים של דורות, לראות את עיקר־העיקרים של תקו־פה זו: השלום.

אין בה אף אדם א ח ד שאינו חושב במו־שגים של שבועות וחודשים, שעולמו ה־פוליטי אינו מצטמצם באילתורים של שעה, בחאלטורות מדיניות. זהו עולמם של גמדים.

ענק מסוגל להשקיף אל מעבר להרים רחוקים, ומבטו מפליג ל־מרחקי המרחב והזמן. גמד רואה עד־רימת חול, ומדמה שזה העולם.

★ ★ ★

ב ן־גוריון אינו על־אנושי. כמו בכל אדם, גם אדם גדול, דבקו בו שגיונות שונים, פרי נסיונות ותוויות אישיים.

דומני שגם עתה לא הגיע להבנת הלב הערבי. על כן נראה שאינו מבין את ה־צורך להציע לערבים מעמד לאומי בירוש־לים, שיספק את כבודם וזכויותיהם. איני בטוח שהוא מפריד די צורכו בין סידורי־בטחון ברמת־הגולן, שהם הכרחיים, ובין ה־שאיפה לסיפוח אדמותיה. ובעיני ן הפלסטיני, נדמה שהוא שבוי בידי עברו כמו גולדה.

אולם אלה הם פרטים, אם כי חשובים. העיקר הוא שבשעה היסטורית זו מהדהד קולו של דויד בן־גוריון סביב העולם, ו־הוא רם וצלול.

אדריכל המדינה ויוצר צה"ל או־מר: „שלום גרוע הוא טוב יותר ממלחמה טובה!"

מהלת חשבונות

הגדת לנדאו את גורן

השבוע נזדמנה לידי הגדה מצולמת ו־מאויירת, בעריכתו של אלי לנדאו, כתבו הצבאי של „מעריב".

נוסף לנוסח הרגיל של הגדת צה"ל, מגיש לנו העורך פרושים והערות „שמקורן ב־סדרי־הפסח המרכזיים של צה"ל, הנערכים מאז קום המדינה בהדרכתו הרוחנית של הרב הראשי לצה"ל."

והרי מספר דוגמאות מפירושיו המעודכ־נים של הרב גורן, אני מניח:

המצווה הראשונה „קדש" קשורה איכ־שהו ל„מבצע קדש", שהיה „הראשון ב־מיבצעים הגדולים כנגד מצריים בעת החד־שה, מאז ירדו עליהם עשר המכות."

„הצפנת האפיקומן: יש דב־רים המוצנעים ומוסתרים, שגניבתם מות־רת," אומר הפירוש (חבל שהאדונים גורן את לנדאו לא מוסרים רשימה מפורטת של הדברים המותרים בגניבה), ומציין שבימי־נו „אפיקומן שכזה היה בפעולת הקומנדו הנועזת מעבר למיפרץ סואץ, כאשר נילקח המכ"ם של המצרים והועבר לכוחות ישר־אל."

הפסוק „דם ואש ותמרות אשן" מתכוון להפצצת ערי התעלה ומיצבורי הנפט ה־ענקיים של מצריים.

„צפרדע" — המכות שהנחיתו אנשי־הצפרדע על נמלי מצריים.

„ערוב" — סימן למעורבות הסובייטית באיזור.

„דבר" — אות לחורבן ערי התעלה.

„ברד" — מכות חיל־האויר הישראלי.

„ארבה" — מכות הארטילריה של צה"ל.

„חושך" — סימן לניתוק מקורות האור של מצריים, בפשיטה לעמק הנילוס.

„מכת בכורות" — מכת בכירי מצריים ומנהיגיה.

וככה זה נמשך, לאורך כל ההגדה. כל פסוק וכל מישפט מזכיר למפרשים מיבצ־עים, חילות, חזיתות, קרבות, טנקים, מטו־סים ופשיטות — ממש לא ייאמן באיזו מידה תואמת ההגדה של מר לנדאו את מיבצעי צה"ל!

הגדה זו פותחת תקופה חדשה בתולדות הפירושים האקטואליים להגדות פסח. צפה בשנה הבאה להופעת פירושים חדשים ב־הגדות, שיציאו לאור מטעם ההסתדרות, קופת־חולים, בנק דיסקונט, אוסם, הלנה רובינשטיין, נקה ך, ואגד. אני משוכנע שכל מוסד ציבורי וחברה מיסחרית בארץ יכו־לים לגרד פירושים משלהם שיתאמו את תולדותיהם ומאוניהם השנתיים.

הזהרו מדייגים!

רק עכשיו, באיחור ניכר, הגיע אלי קטע־עיתון, ובו ידיעה על שני דייגים מטבריה, שנידונו לשנתיים מאסר על אונס תיירת מגרמניה.

הדייגים טענו להגנתם שהתיירת לא רק הסכימה, אלא אף „ביקשה עוד הפעם".

התיירת לעומת זאת, טענה שהיכו אותה, איימה להשליכה לכינרת, ושדייג אחד שמר על חברתה בשעה שהשני ביצע בה את זממו.

השופטים י. בהלול, י. מרגלית ות. אור דחו את טענות הנאשמים, אולם הקלו ב־עונשם „משום ששתי התיירות גילו קלות־דעת, כאשר הסכימו לעלות על הסירה עם שני אנשים זרים לחלוטין, וגם משום שב־שעת השיט עישנו חשיש וכיבדו את שני הדייגים."

נימוקי השופטים לקולת־העונש מעניינים מאוד, ומתבקשות מהן שתי מסקנות מע־שיות: (א) משרד־התיירות חייב מייד לפר־סם בחוברות־ההסברה שלו, בכרזות ובפיר־סומי־העיתונות הודעה על סכנת האונס, הצפוייה לתיירות המסכימות לעלות לסירה בטבריה. (ב) משרד־הבריאות, במלחמתו נגד נגע החשיש והסמים, חייב לנצל את מסק־נות השופטים הנכבדים ולהודיע לבנות ישראל ולתיירות על סכנת האונס הטמונות בעישון חשיש.

ביקורת הביקורת

בעיית התגובה על ביקורת בלתי־הוגנת העסיקה תמיד את המבוקרים ובכל זאת, על אף הצער, הבושה ועגמת־הנפש, נמ־צים על פי רוב הקורבנות להגיב על העוול שנגרם להם בפומבי.

ההסבר היחיד — ואיש אינו מודה בו, כמובן — לכניעה צייתנית זו הוא בפחד מפני נקמנו־תם של המבקרים. אחרי ה־כל, הקורבן אינו יכול לה־גיב על כל ביקורת קטל־נית שצפוייה לו בקאריירה שלו, והוא יודע היטב ש־כל נסיון לענות למבקר ב־מטבעותיו יעלה לו, בסו־פו של דבר, ביוקר.

התגובה היחידה הנבונה לביקורת בלתי־עניינית, או־מרים השחקנים, היא הת־עלמות מוחלטת ממנה, ש־כן כל תגובה בעיתון או ברדיו תיחשד בחוסר או־ביקטיביות, ורק תעשה פירסום מיותר למבקר. חוץ מזה, הם ממהרים להוסיף, מה איכפת לי מה שהמטומטם הזה כותב עלי? מי קורא אותו בכלל? מי מתחשב בו? מה מבין באמנות הבור ועם־הארץ הזה? שיכתוב מה שהוא רוצה!

טיעון מסוג זה מעולם לא שיכנע אותי.

(א) הטלת הספק בכושר הבנתו של המבקר, כאשר הוא קוטל הצגה, היתה יכולה להיות הרבה יותר משכנעת, אילו הגיב כך השחקן או הבמאי גם כאשר הוא זוכה לשבחיו של המבקר. הייתי רוצה לראות פעם אחת מודעה או מכתב למער־כת, בהם יכריז הבמאי, נניח, משהו מעין זה: „מר ח. גמזו טוען בביקורתו שה־בימוי שלי היה ללא דופי — ממש יצירת־מופת, וזו הוכחה נוספת לבורותו וחוסר־הבנתו של מר גמזו בענייני תיאטרון. האם לא שם לב המבקר ה־נכבד למגרעות הבאות ב־עבודתי:..." וכאן צריכה לבוא הלקאה עצמית שהי־תה משכנעת אחת ולתמיד את הקוראים עד כמה אין לסמוך על דעתו של המב־קר.

(ב) חוסר ההשכלה של המבקר עדיין אינו פוסל אותו מלהביע את דעתו על כל עבודה הנתונה לשיפוט הציבור. מבקר אינו חייב להיות בעל תואר אקדמאי, בדיוק כפי שפרשן פולי־טי אינו חייב ללמוד מדעי־המדינה. זה לא יכול להזיק, כמובן, אך תו־אר בלבד עדיין לא הופך כל מורה־לציור למבקר אמנות. קודם כל נדרש ממנו כשי־רון כתיבה, כדי שבעזרתו יוכל להעביר לקורא את מה שיש לו לומר, אם יש לו משהו לומר. המבקר בסך הכל, מביע את דעתו, וזכות זו, תיאורטית לפחות, מוע־קת בדמוקרטיות לכל קורא, מאזין וצופה.

(ג) הימנעות מתגובה על ביקורת בלתי־הוגנת לא רק שאינה תורמת לשיפור מצב הביקורת, אלא שהיא מחריפה אותו, שכן השילטון הבלעדי משחית גם את המבקרים הנבונים, וככל שהישורונצ'יקים האלה מש־מינים יותר, כך מתרבות ומתחזקות בעי־טותיהם מתחת לחגורה.

ולסיכום: המבקר רשאי לכתוב כל מה שעולה על רוחו, אך זכות זו אינה שמו־רה לו בלבד. מחובתו של המבקר להוכיח ולנמק את פסקי־הדין שלו, ובמידה שהוא רוצה להיות משוחרר מחובת־ההוכחה, עליו לדעת שקורבנותיו רשאים להוציא פסקי־דין בלתי־מנומקים ולפרסמם בציבור בכל דרך שאותה ימצאו לנחוץ.

במילים אחרות: ביקורת תרבותית ו־מנומקת ראוייה לתגובה תרבותית ומנומ־קת, ואילו ביקורת בלתי־עניינית, עלבונות אישיים, מכות מתחת לחגורה, מצדיקים הס־חת עלבונות אישיים נגד המבקר. הצדק הבסיסי של „עין־תחת־עין" חייב להיות מופ־על גם לגבי המבקרים.

עד כאן פתיחה כללית ומעתה נעבור למיקרה ספציפי:

המבקרת בעלת הקרחת

הגברת הדה בושס אינה אוהבת נשים יפות, ולפעמים אני חושד בה שאינה אוה־בת נשים בכלל. אני מתאר לעצמי שיש לה סיבות טובות לכך. ראי־תי אותה פעם מקרוב, בגודל חצי טבעי.

כשאין לה מה לה־גיד על עבודתה של זמרת או שחקנית, נט־פלת הגברת בושס ב־דרך כלל להופעתה ה־חיצונית ומיגבלותיה ה־גופניות. לפני שבועות מספר, למשל כתבה ה־אנטי־פמיניסטית הזו על דרורה חבקין, שעם נתונים טבעיים כמו שלה — אסור לה לקפץ ולכרכר לפני המצלמה.

האם יהיה זה בלתי־הוגן לומר שעם נתו־נים טבעיים כשל הדה בושס מוטב היה שלא תראה את עצמה בהצגות־בכורה וכדי למ־נוע פאניקות בין הילדים רצוי היה שבכלל לא תצא לרחוב?

בשבוע שעבר, ברשימה על הופעתה של המשוררת רינה שני בתוכנית הטלוויזיה „ערב טוב" לא התייחסה כלל הגברת בו־שס לטיב קריאתה של רינה שני. היא לא אמרה מילה על הדיקציה הטובה של ה־משוררת (במיקרה ראיתי את התוכנית), על פשטות הקריאה, על ההדגשות הנכו־נות של מילים, האיזון בין המשפטים וקצב השורות.

היא דיברה על: מבטים עורגים וכאובים, מבטים שופעי התחנגות, מבטי צניעות ו־ענווה, מבטים חודרים ורבי־משמעות, על שפתיים מביעות, גוף מפרש ותחושות ש־רינה שני מרגישה בכל גופה ונפשה.

לכל הרוחות, מה ל־כל זה ולשירים ש־שמענו? לו פירסמה הגברת בושס את הצי־לום של עצמה במדור לייד פניה הנאים של רינה שני, יתכן שתע־לומת הביקורת הנבזית הזו היתה נפתרת מ־אליה.

אני בטוח שמקור שינאתה לנשים נעוץ במיגרעותיו האישיות של יצור עלוב ומיסכן זה. איש אינו אוהב אותה. רק הרדיו מוכן לדבר אליה והטלוויזיה מוכנה להסתכל עליה שעות על גבי שעות. ויברטור היה עוזר לה להתגבר על תיסכולה הכרוני, אבל אני משער שגם עליו היתה הגברת בושס משמיעה ביקורת אישית.

ברשימה על הופעתה של רבקה מיכאלי ב„שלכם לשעה קלה", כתבה הגברת, ה־מבלה את לילותיה ליד המקלט, שרבקה לא הביעה את „מונולוג יצאנית הצמרת" של אדם ברוך. תגובתה הטלפונית של רבקה מיכאלי להערה זו היתה: „הגברת לבית בושס ודאי הבינה את המונולוג הזה יותר טוב ממני."

מה דעתכם על תגובה מעין זו לביקורת? זה נשמע בלתי־הוגן, נכון? אני מסכים איתכם, אך לצערי ישנן כלבתות שאי־אפשר לחנך אותן, מבלי לתקוע את חוט־מן לתוך הביקורת המסריחה שהן מפרי־שות על כולנו שלוש פעמים בשבוע.

מקור הבחילות וההקאות

תושבי רמת־אביב התאוננו השבוע על בחילות והקאות, כתוצאה מהעשן והצחנה המגיעים אליהם מארובותיה המזדקרות של תחנת־הכוח רדינג.

יש לי חדשות בשביל תושבי רמת־אביב. לא רק אתם סובלים מבחילות והקאות ב־ערב. זה קורה בכל הארץ, ואין לזה כל קשר עם העשן של רדינג. זה מהטלוויזיה.

ביריוני בית"ר

קבוצה של חברי בית"ר (תנועת הנוער של „חרות") פרצו לפני שבוע בכוח ל־משרדי רק"ח בתל־אביב פצעו את אחת ה־עובדות, שברו חלונות, השתלטו על ה־טלפרינטר ושידרו בו „שלח את עמי", ו־השאירו אחריהם צלבי־קרס מצויירים.

ממרכז „חרות" נודע לכתב „הארץ" ש־הפגנות דומות של הזדהות עם יהודי ברית־המועצות נערכו באותו יום ב־30 מקומות בארץ. משתתפי ההפגנה הסבירו לכתב ה־עיתון, שבחרו במשרדי רק"ח משום שהם רואים ברק"ח את הנציגות של רוסיה.

אינני נמנה על תומכי רק"ח, ובהזדמנויות שונות תקפתי מפלגה קומוניסטית זו על כניעתה האוטומטית לקרמלין, ועל חששו־תיה למחות נגד מעשי עוול המבוצעים ב־רוסיה (כולל יחס הממשלה ליהודים), ש־אפילו אזרחי ברית־המועצות העזו להת־קומם ולמחות נגדם.

יחד עם זאת אני רואה במעשה הבריונות של חברי בית"ר סימנים מחרידים של פא־שיזם. אני מותה ומתקומם נגד ההתפרצות למשרדי רק"ח בדיוק, כפי שאתנגד להת־פרצותם של חברי ש"ח, נאמר, למשרד „חרות", גם אם הם רואים במפלגה זו נציגה של משטרים פאשיסטיים.

המפגינים נעצרו על־ידי המשטרה, ואני מקווה שהם יבואו על עונשם לפני שאנשי השמאל והימין במדינה הזו ייצאו לרחו־בות ויתחילו בפעולות אלימות. הממשלה חייבת להבהיר לשותפיה מאתמול שגם היא יכולה לארגן הפגנות ספונטאניות, במידה וכוחות המשטרה לא יצליחו להתגבר על בריוני „חרות".

דן בן אמוץ
מנהל חשבונות

הם זקוקים לחופשה
(וכי מי לא?)

מי שאינו חוסך לקראת החופשה אינו מגיע רחוק
(ראה תמונה)
מדוע לא תתחיל כעת?
שים כל חודש סכום כסף בצד
(כלומר בחשבונך בבנק לאומי),
ותחסוך לחופשה או לכל מטרה אחרת.

חופשה נעימה!

בנק לאומי
לישראל בע"מ

GLOBUS א' 01, 0010.1 LO אלוז זלא

וויט לייבל זוכה בכל המדליות
לא בגלל עיצוב הבקבוק אלא
בגלל המשקה שבפנים.

THE QUEEN'S AWARD

משלוח חבילות שי לחג מכל סוגי המשקאות
למוסדות וליחידים

ברכת חג שמח לכל בית ישראל מאחל מר ששון שבתאי,
מנהל חברת „יוש" בע"מ.

„יוש", יבוא ושיווק בע"מ, דיזנגוף 269, תל־אביב, טל. 446611.

בעולם

ארה"ב

כיסא חשמלי למכירה

תיאורטית, ציפה לו הכיסא החשמלי, שכן ברגע שסגן ויליאם קלי נמצא ה־שבוע אשם ברצח גברים, נשים וילדים בלתי חמושים בכפר הויאם־נאם מי־לאי, (ראה מסגרת) הוא היה צפוי לעונש המוות ה־מגיע על פשע זה.

אלא שעונש המוות נמצא כרגע בעצמו בתהליך מיתה בארצות־הברית. סימלה זאת השבוע מכירה כללית שערכה מדינת ויר־ג'יניה המערבית, בה הציעה למכירה לכל המרבה במחיר שני פריטים: כסא חשמלי ועמוד תלייה, שניהם במצב טוב.

ריפוי, לא צלייה. שתי מזכרות חב־בות אלו, מתקופת פריחתו של עונש המוות, ניצבו זה שנים בכלא המרכזי של מאונד־סוויל כאתר תיירות. עתה החליט מושל ה־מדינה להיפטר מהם לגמרי. המטרה: להדגיש את הגישה המודרנית לפשע ולעונשה, המת־רכזת בשיקום וריפוי הפושע, במקום תלייתו או צלייתו.

יצאנית פיליפס
אחרי הי'צאניות —

פוליטיקאי שטראוס
— הקריקטוריסטים

יצאנית גונזאלס
— והפיליטונאים

השערוריה שפרצה ברחבי ארה"ב בעקבות גזר־הדין במשפט טבח מי־לאי, הבליטה מחדש את הדמיון לפרשת הטבח בכפר־קאסם.

שעירים לעזאזל

מ־טחי־האש האוטומאטי, אשר נפלט מ־לוזי המיקלעים והרובים — תפס את הקורבנות במפתיע — בשני המקרים. גם בכפר קאסם, ב־1956, וגם בכפר הדרום־ויאט־נאמי מי־לאי, 12 שנה מאוחר יותר — לא ציפו האזרחים הבלתי־חמושים לכך שהחיילים יפתחו עליהם באש. גברים נשים וילדים צנחו בזעקות כאב. בכפר קאסם נש־ארו חלקם בחיים. במי־לאי, נהרגו כולם — למעלה ממאה נפש. השבוע, הגיע פרק נוסף בפרשת מי־לאי לסיומו, עם מתן גזר־הדין במשפט של סגן ויליאם קלי.

רגע שנפתחה האש על האזרחים השלווים, התפתחו שתי הטרגדיות ב־קווים מקבילים.

למרות שאירעו בשתי פינותיה המרוחקות זו מזו של אסיה, כשיותר מעשרו שנים מפריד ביניהן, אי אפשר אלא לתמוה נוכח הדמיון המוחלט בהשתלשלויות הטבח בכפר קאסם — וזה שבויאט־נאם המרוחקת.

בשני המקרים ניסה הצבא לשמור על ה־ענין בשקט, ובשל בכך שלא באשמתו. טבח מי־לאי התגלה כאשר חייל אמריקאי שמצפו־נו נקף אותו גילה את הפרשה. בישראל, היה זה העולם הזה שניסה לפרסם את עוב־דות כפר קאסם, נחסם על־ידי הצנזורה, איים לפרסם חוברת בלתי חוקית, שתוצא לאור מבלי שתובא לאישור הצנזורה, תג־לה את כל הפרשה באורח בלתי חוקי. רק אז נכנע המימסד, והפרשה נודעה בציבור.

בפרשת כפר קאסם, גם בזו של מי־לאי נסתיים המשפט בחוליות הרא־שונות של שרשרת הפיקוד. סגן ויליאם קלי היה מפקד המחלקה שביצעה את ה־טבח. הוא היה הקצין האחראי במקום. הוא זה שנמצא השבוע אשם, ודינו נגזר למאסר עולם עם עבודת פרך, איבוד דרגתו וזכו־יות הפנסיה שלו.

המ"מ שלו, סרן צ'ארלס מדינה — שהעיד במשפטו כי נתן לקלי הוראה מפורשת שלא לירות בנשים וילדים — לא הועמד עדיין לדין, אך שייתכן כי יועמד בעתיד. ביחס למג"ד, כלל לא נשקלת האפשרות הזו.

בישראל, נכלל עוד המג"ד בין ה־נאשמים. מפקדו, לעומת זאת, המח"ט ישעיהו (איסקה) שדמי, זכה לקנס של אנו־רה אחת. הדרגים שמעליו — כולל הרמט־כ"ל יצאו בכלל נקיים מכל אשמה.

זה בדיוק גם מה שקרה בפורט־בנינג, ג'ורג'יה, במשפט הארוך ביותר בתולדות צבא ארצות־הברית — שנסתיים השבוע. בגזר־הדין החמור נגד קלי, ניסו שלטונות הצבא לנתק את שרשרת הפיקוד, להסיר כל אשמה מהדרגים הממונים.

תגובתה הנסערת של דעת הקהל, בשני המקרים, היתה גם היא דומה: גם בישראל, בשעתו, וגם בארצות־הברית השבוע, קמה זעקת אימים: דופקים את החיילים הפשו־טים, כדי לחפות על הגנרלים.

לא שכאן, הסתמן הבדל בין שני המקרים: בארצות־הברית היתה הזע־קה חמורה הרבה יותר. בישראל, אין, ולא היו אז, חלקים בציבור שהתנגדו לצבא. בארצות־הברית, אחת המטרות המותקפות ביותר על־ידי חוגי השמאל, הוא המימסד הצבאי. אלו יצאו השבוע בקול זעקה מרה שמימסד זה הפך את הסגן המסכן לשעיר לעזאזל — כדי לחפות על כל מפקדיו, כו־לל גנרל ווסטמורלנד, כיום רמטכ"ל צבא היבשה של ארצות־הברית, ובעת הטבח ב־1968 — מפקד הכוחות האמריקאיים ב־ויט־נאם. רבים מזועקי החמס לא שכחו גם להזכיר שמפקדו העליון של וסטמורלנד הי־נו לא אחר מאשר נשיא ארצות־הברית בכ־בודו ובעצמו.

בפקודתו האישית של המפקד ה־עליון הנשיא ריצ'ארד ניכסון — הועבר השבוע סגן קלי, מיד עם מתן גזר־דינו, מבית המעצר בו היה נתון כל עת המשפט, לדירתו, שם יישאר עד גמר הליכי העיר־עור. לאור הסערה בדעת הקהל, והקריאה לזכותו המושמעת מחוגי הימין והשמאל, מאגודת ג'והן בירץ' ומהפנתרים השחורים גם יחד — סביר להניח, שגם אם לא יזכה קלי בעירעורים, יקבל חנינה מהנשיא.

אולם מה שמעניין לא פחות מגורלו ה־אישי, היא השאלה העקרונית המוסרית ש־עלתה מחדש בעקבות המשפט — כמו ב־ישראל לפני 15 שנה, כן היום בארצות־הברית: שאלת זכותו וחובתו של חייל ל־סרב למלא פקודה בלתי חוקית.

שאלה עלתה לראשונה בעת משפטי נירנברג, כאשר הנאשמים טענו כי רק מילאו פקודות, ואילו המאשימים טענו נגדם כי היו חייבים לסרב למלא פקודות בלתי חוקיות.

כבר אז היו רבים שטענו כי ההצדקה ה־יחידה למשפטי נירנברג היתה העובדה כי גרמניה הפסידה במלחמה. לוא היתה מנצ־חת, היו פשיעה נגד האנושות מכונים בשם אמצעים הכרחיים לגיטימיים. כיום מזכירים רבים בארצות־הברית את מקרהו של גנרל יפאני שהוצא להורג בידי צבא ארצות־הב־ברית, עם תום מלחמת העולם השנייה — לא בגלל שהיה אחראי באופן ישיר ופעיל לפשעי מלחמה שבוצעו בידי חייליו — אלא על שלא שפעל מראש למניעתם. „על בסיס זה," טוענים הסוענים, „חייב ווסט־מורלנד לעמוד למשפט לצידו של סגן קלי."

כאן מסתמן הבדל נוסף בין ישראל לארי־צות־הברית — והוא כולו לטובת יש־ראל:

בישראל של היום, נראה כי עקרונית נתקבל טיעון זה.

בעוד שבארצות־הברית נעשה עתה נסיון ברור לחפות על הגנרלים, הרי שכאשר ביצעו חיילים בעזה פקודות בלתי חוקיות — הגיעה הצלפתו של הרמטכ"ל עד הקציי־נים הבכירים ביותר שהיו אחראים לנר־שא. וזה — למרות שקצינים אלו לא נת־נו את הפקודה הבלתי־חוקית, שהיתה יוזמתם של מפקדים זוטרים בשטח. אשמ־תם היחידה של הקצינים הבכירים היתה שלא וידאו מראש שמפקדים זוטרים אלו לא יתנו פקודות כאלו. וזה — למרות שלא מדובר כלל ברצח אזרחים, אלא ב־התנהגות הרבה פחות חמורה.

עובדה נוספת: הרמטכ"ל פעל כפי ש־פעל לא תחת לחץ של איום בגילוי, אלא מיוזמתו שלו.

זה טוב ויפה — אלא שעדיין אי־נני פותר את הבעייה. והבעייה היא: כיצד יידע חייל לנהוג, בשעת קרב, כאשר הוא מקבל פקודה בלתי חוקית? כיצד יי־דה פקודה בלתי חוקית?

יהי גזר־דינו הסופי של סגן קלי אשר יהי — משפטו לא פתר את הבעייה החמו־רה. יחד עם זאת, קשה שלא לראות את קו האור בכל הפרשה האפילה — גם ב־כפר קאסם, גם במי־לאי — קו האור הע־לה בחשיבותו על כל האופל:

משפטים כאלו — ייתכנו רק אצל חב־רות בריאות בנפשן ומוסריות ביסודן. רק בקירבן יכול בית־המשפט לקום ולהצביע: „מעל פקודה זו מתנופף דגל שחור."

סגן קלי
דגל שחור

גרמניה

שלוש הזונות והמיניסטר

בניו־יורק הוא היה — לדבריו, לפחות — קורבן להתקפה סכיזואית נוראית מצד שלוש פרוצות — אחת ספרדיה, אחת לבנה (ראה תמונות) ואחת כושית — ששדדו או־תו, בשובו לארצו, היה שר־הביטחון ה־גרמני לשעבר פרנץ יוזף שטראוס קורבן להתקפה לא פחות נוראית מצד כל צייירי הקריקטורות והפיליטונאים בארץ זו. לא היה אחד מהם שלא מצא את הסצינה משעשעת: הגבר החסון וגדול הממדים, ה־גופל קורבן לשלוש חתיכות, שמשקלן ה־משותף עולה בקושי על משקל גופו שלו.

והגרוע מכל — רבים מהם סירבו לה־אמין בסיפור, רמזו — באומר, בחרוו ו־בקו — כי ההתקפה הזזונתית היתה תגובה על נוהגי מסחר לא הוגנים מצידו של שטראוס. כך או כך, אין ספק כי פרנץ יוזף נפל קורבן למזל הביש הפוקד לאח־רונה אישים מפורסמים ברחבי העולם — החל מסדי קנדי שנפל עם מכוניתו ומז־כירתו לים, וכלה, להבדיל, בתאונת ה־דרכים של עזר וייצמן.

צרפת

הילד הנורא נשלח לחופשה

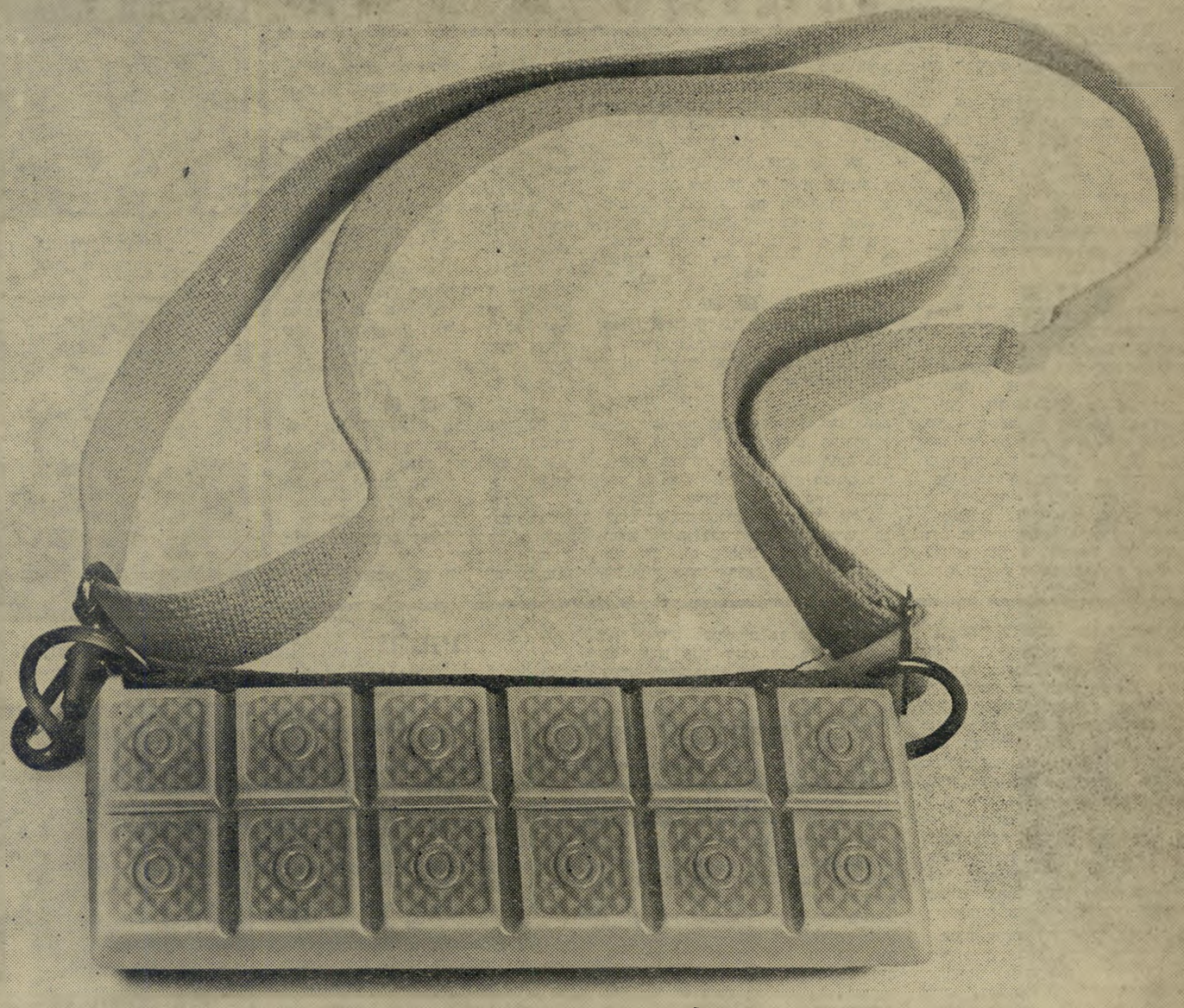
הוא זינק ככוכב־שביט בשמיה הפולי־טיים של צרפת. מרגע שז'אן־ז'אק סארבן־שרייבר התפטר מתפקידו כעורך השבועון הנפוץ ל'אקספרס', על־מנת לעמוד לבחירות לתפקיד ציר האסיפה הלאומית מאיזור נאנסי — וזכה בהן — הוא הפך לעושה כות־רות לא רק בארצו, אלא גם בעיתונות הבינלאומית. שכן במקומו זה בפרלמנט הוא זכה לא כנציג מפלגתו, אלא כמועמד עצמאי — תופעה חסרת תקדים בצרפת. כאשר העמיד את עצמו לבחירות לראשות עיריית בורדו — תוך שהוא ממשיך לספק כותרות בדיעותיו העצמאיות וגלויות־הלב — נראה היה שהוא בדרך לצמרת.

בעיטה בישבן. השבוע נשלח על־ידי המפלגה הראדיקלית, שבראשה עמד, לחופ־שה בלתי מוגבלת. שלא היתה זו אלא צו־רה מנומסת של בעיטה בישבן. הסיבות: כשלונו בבורדו והעובדה שמפלגתו לא שיפרה את מצבה בהנהגתו. לאחר הבחי־רות האחרונות, נשארה עם 14 מושבים עגומים בפרלמנט (מתוך 487), בניגוד ל־נבואתו האופטימית, כי תשפר את מעמדה בכל רחבי צרפת. אותן תכונות שהעלוהו — גילוי־ליבו ומקוריותו — גרמו עתה, לדעת צמרת המפלגה, לכל הצרות שפקדו אותה להרחקת הבוחרים. „בחופשתו," הס־ביר דובר מפלגתי, „לא ייאלץ סרבאן־שרייבר להיות מוגבל על־ידי הזהירות וה־דיסקרטיות הנדרשות ממנהיג מפלגה."

פחות ודיינים היה יריבו במפלגה, ג'ורג' ברה קלין, שכינה אותו „קריקטורה חסרת אחריות," ועורכו המדיני של לה מונד, ש־כינהו „כוח מחריב". כינויים אלה, ובעק־בותיהם החופשה, מאונס, השבוע, הצביעו על דעיכתו של כוכב השביט. הסביר דע־כה זו אחד מקורביו: הוא היה חריג ב־מימסד הפוליטי בצרפת — ולמרבית הצער לא היתה לו אפילו ההצדקה של ההצלחה."

שוקולַדְרך

יוצאים לצעדה?
מהו ציוד החובה לכל צועד (מלבד נעליים נוחות)?
שוקולדרך!
שוקולד נותן מרץ וכוח, מפיג את העייפות ויוצר מצב רוח טוב.
שוקולד מקצר את הדרך ומנעים אותה.
דרך צלחה וצעדה מתוקה עם שוקולדרך.

שוקולד זה דבר רציני!

מוגש במסגרת המבצע להחדרת תודעת השוקולד בישראל

קנה בחול לבן

תשובה לדן בן־אמוץ

חיזור, פיתוי, אונס ושטיפת־מוח

ידידי דן בן־אמוץ מזכיר לי בימים אלה שור שהוחזק זמן רב במיכלאה, ו־שוחרר בפתח הזירה. בחדוות־חיים תוססת הוא רץ אנה ואנה, נוגח בעליזות כל ה־ניקרה על דרכו, ומבריח את המאטאדורים.

אני שמח שחופש־הביטוי המוחלט שהוא נהנה ממנו בעיתון זה, אחרי סתימת־הפה שהוא סבל ממנה בעיתונים אחרים (כולל מעריב וידיעות אחרונות גם יחד), משפיע עליו בצורה כל־כך מרעננת. אכן, החופש הוא סם משכר.

בכל זאת, הייתי מציע לו לנהוג באב־חנה מסויימת כלפי האובייקטים שהוא מס־תער עליהם בחדווה כה רבה. אפילו כש־האובייקט הוא העולם הזה.

■ ■ ■

כבר שכחתי כימעט מה גרם לתי־כוח זה בינינו — מה גם שהיתה זאת סיבה חסרת־חשיבות כשלעצמה (מיהו יותר טוב מבחינה טכנית, צהרון פלוני או צהרון אלמוני?). הייתי נותן לויכוח זה לגווע ב־כבוד, לולא עשה דן בן־אמוץ בגליון ה־אחרון מעשה מסוכן מאין כמוהו.

לאחרונה פשתה בארץ אופנה מוזרה של הכאה על חטא על חזהו של הזולת, ב־נוסח „כולנו מנוולים", „כולנו מושחתים", „כולנו משוחדים", „כולנו נכנעים".

זוהי אופנה שמקורה בגיל הפיסי והנפשי של בעליה. הם עברו, כנראה, את תקופת הסער של נעוריהם המוקדמים והמאוחרים, ונפשם עורגת אל המנוחה. ותחת לומר: „די לי, אני נכנע, אני מוכן לתפוס פינה צנועה במימסד," דבר המחייב מידה כלשהי של חוסר־בושה גלוי־לב — אומרים: „כולנו נכנענו, כולנו מכרנו את עצמנו להנאות חומריות, כולנו משתייכים למימסד."

לכל אלה ברצוני לומר: „תודה רבה, רבותי, אבל אנא, דברו בשם עצמכם. אנחנו, בעיתון הזה, לא עייפנו, איננו מת־כחנים למכור את עצמנו, לא קיבלנו ולא נקבל שוחד."

במידה שיש כוח כלשהו לעיתון זה, ול־מגמה הפוליטית והחברתית שהוא מבטא, הרי בא לו כוח זה מידי בני־אדם החוש־בים כמונו, קוני־עיתון ובוחרים, על אפו ועל חמתו של המימסד, וחרף התנגדותו הפעילה. לא מיקרה הוא שגולדה מאיר מכ־ריזה מעל דוכן הכנסת שהיא מוכנה לעלות על באריקדות כדי להוציא אותי מבית־הנבח־רים, ולא מיקרה הוא שקלגסיה הפוליטיים עמלים עתה יומם ולילה כדי להוציא מיש־אלה זו לפועל.

מי שרוצה להיכנע, שייכנע. אבל בשם עצמו. אל ייכנע בשם אחרים.

■ ■ ■

מה כך זה נוגע לדן בן־אמוץ?

בדבריו האחרונים, מלפני שבוע, יש מ־שום נסיון להרחיב את האופנה הזאת של „כולנו אותו הדבר" לשטח, שהוא חשוב אף מן הכניעה למימסד — שטח שטיפת־המוח.

אחרי שטענתי כי כמה מחבריו משמשים, ביודעין או בלא־יודעין, כרשתות־הסתאה ל־מגנונים של שטיפת־מוח, משיב דן בטענה ניצחת: כולם שוטפים מוחות. אין הבדל בין הצהרונים והעולם הזה, בין ימין ושמאל, בין שוחרי־מלחמה ורודפי־שלום. אלה כמו אלה שוטפים את המוח.

ומול המבול הנוראי הזה של שוטפי־מוח מכל הסוגים, מתייצבים רק יחידי־הסגולה: „בעלי־מדור כעמוס קינן ... (העוסקים) ב־חינוך הקהל לחשיבה עצמית." אלה ית־גברו, במרוצת הזמן, על שטיפת־המוח של הימין והשמאל.

אני מנחש כי הניסוח העדין „בעלי־מדור כעמוס קינן" כולל לפחות עוד אדם אחד מלבד עמוס, והוא ידידו ורעו דן בן־אמוץ. כך יש לנו לפחות שני צדיקים בסדום, וב־זכותם, נקוה, ירחם עלינו השם.

טוב ויפה. אבל אין לכך שחר. התיאוריה כולה מבוססת על בילבול כה פרוע של מושגים והגיונות, עד כי חובה היא לעשות בהם קצת סדר מחשבתי.

■ ■ ■

אזכיר לקורא את הפסוקים הרלוו־טיים של דן בן־אמוץ:

„שטיפת־מוח באמצעות כותרות ועריכת ידיעות מבוצעת לא רק בשני העיתונים ה־נ"ל. כל עיתון בארץ, כולל העולם הזה, מנסה להשפיע על קוראיו על־ידי הדגשת הידיעות המשרתות את השקפותיו, והצנעת או אפילו העלמת הידיעות המנוגדות להן.

„... בשטיפת־המוח הכללית, הנערכת יום־יום במדינה, שום עיתון אינו יכול ל־הרשות לעצמו את הלוקסוס של אובייקטי־ביות. גם העורך הליברלי ביותר מביא ל־עיתון שלו את מוסכמותיו החברתיות וה־פוליטיות. רק עורך מת יכול להיות עורך אובייקטיבי.

„... אני יכול להביא מאות דוגמאות של כותרות מטעות או נכונות־בחלקן שהופיעו בהעולם הזה (אני אעשה זאת, אם הויכוח הזה יימשך).

„... נסיונו של מר אבנרי להוציא את עצמו ושבועונו מתוך המכבסה האוטומטית, בה נשטפים מדי יום מוחותיהם הרופסים של הקוראים, מחשיד אותו באי־יושר אינ־טלקטואלי. איש אינו מפקפק בזכותו להש־תתף בשטיפה הכללית ..."

אני טוען כי עלה בידי דן בן־אמוץ לבשל

דייסה זו רק על־ידי טישטוש שרירותי של משמעות המושגים, עד כדי אובדן כל מש־מעות שהיא.

■ ■ ■

הבה נגשה להגדיר כמה מושגים, ב־צורה מאולתרת, מבלי להסתבך במינוח מדעי:

● **אובייקטיביות,** נ' — אידיאל אפלטוני, שאינו מושג במציאות, אך שאדם תרבותי מצווה לשאוף ולהתקרב אליו. אין היא מחייבת כל עיקר ויתור על דעות — אלא אבחנה ברורה בין הדעות לבין ה־עובדות. אדם אובייקטיבי מנתח את ה־מציאות מבלי לערבב בניתוח, עד כמה ש־אפשר, את דעותיו הקדומות. לאחר מכן הוא מעמיד את דעותיו במיבחן תוצאות הניתוח.

● **דעות,** נ' — מערכת הערכים של אדם או קבוצת־אנשים, כולל מערכת עיתון, כפי שהיא מיושמת במציאות. מי שאין לו דעות, הוא סמרטוט.

● **הסברה,** נ' — מילה עדינה, המש־משת כיסוי למושג אחר. ר' תעמולה.

● **תעמולה,** נ' — מיבצע פירסומי להפצתן ולהחדרתן של דעות, לשם השפעה על דמות החברה ודרכה. כל תעמולה מב־ליטה את העובדות המסייעות לה לרכוש נפשות, אולם רק תעמולה בלתי־מוסרית מסתירה במזיד עובדות שאינן נוחות לה. מידת המוסריות של מערכת־תעמולה נקב־עת על־ידי מוסריות הדעה שהיא מפיצה, מחד גיסא, ומוסריות שיטותיה, מאידך גיסא.

● **שטיפת־מוח,** נ' — ההיפך מתע־מולה. טכניקה שמטרתה לכפות על הקור־בן — יחיד או ציבור — תבנית מחשבתית מסויימת, לא בדרכים של שיכנוע, אלא בשיטות של כפייה פסיכולוגית, בדומה ל־היפנוזה.

■ ■ ■

מי שאינו רואה את ההבדלים — אסור לו לשחק במושגים אלה, כי מישחק זה כמוהו כמישחק באש.

ההבדל בין הסברה ו/או תעמולה לבין **שטיפת־מוח** הוא כהבדל שבין חיזור לאונס.

מחזר יכול להיות אדם אוהב או צינקן, משכנע או מפתה. אבל רובצת תהום בינו לבין האנס, שאינו מבקש לרכוש את לב אהובתו, אלא לבצע בה את זממו בכוח.

אדם או עיתון, המטיפים לדעה מסויימת, יכולים להשתמש בסיגנון גס או מתוחכם, לצורך מטרה נשגבת (השלום, למשל) או מתועבת (המלחמה, לדעתי). אבל כל עוד הוא מטיף, מסביר או אף מנהל תעמולה, הוא פונה לפחות חלקית אל ההגיון, אל המודע, אל שיכלו של הקורא או המאזין.

שוטף־המוח אינו עוסק באלה. הוא כופה על הקורבן תבנית קבועה משלו. הוא יוצר בנפשו תמונה מעוותת, בלי קשר אמי־תי למציאות. אחרי שהצליח בכך, הוא יכול להיות בטוח שהקורבן פשוט אינו מסוגל עוד לקלוט מידע שאינו תואם את התבנית, ושאף ימציא לעצמו את המידע הדרוש ל־הזנת תבנית זו.

קורבן שטיפת־המוח הוא כנארקומן, ה־זקוק לסם היומי. אין הוא עוד אדם בלתי־תלוי, המעריך מידע עובדתי — בחוכמה או בטיפשות, היינו הך. הוא זקוק למנה ה־יומית של המידע המעוות. הוא הולך כ־כלבלב אחרי ספק המידע הזה.

המונח „שטיפת־מוח" בא לתאר את הטכ־ניקה הסינית, הנחשבת למשוכללת ביותר. אולם אנחנו היינו עדים לדוגמה קרובה ו־מחרידה — זו של גרמניה הנאצית. ראינו את תוצאותיה הנוראות. נוראות לא רק ל־יהודים, אלא גם לגרמנים עצמם. העם ה־זה נהרס נפשית, ונשאר הרוס עד היום.

■ ■ ■

השתמשתי, בתשובתי הקודמת, בדוג־מה הקלאסית של נאום עבד־אל־נאצר, בו אמר שהוא מוכן להסדר־שלום מסויים עם ישראל, ואם ישראל לא תסכים לכך — לא יהיה מנוס ממלחמה עקובה מדם וכו'.

אומר בן־אמוץ: הצהרון יטען ש„נאצר מאיים במלחמה", והעולם הזה יטען ש„נאצר רוצה בשלום", ושניהם שוטפים את המוח במידה שווה.

נחמד ומלבב — אבל לא נכון.

העולם הזה הצביע על ה־חידוש ה־היסטורי הטמון בכך שאחרי שני דורות קם מנהיג ערבי מרכזי ומבטא בפה מלא שהוא מוכן לשלום עם ישראל. לא העלמ־נו שהוא מתכוון לתנאי־שלום מסויימים. ניתחנו אותם, והבענו את דעתנו (בפירוש: דעתנו שלנו), שתנאים אלה יכולים לשמש בסיס למשא־ומתן.

הצהרון פסר את החלק העיקרי (העיקרי מבחינה אובייקטיבית!) של הנאום בכמה מילות־בוז בנוסח „הרודן המצרי מנסה שוב לאחז את עיני דעת־הקהל העולמית," ו־תיאר את הנאום כולו כאיום נתעב אך שיג־רתי להשמדת ישראל.

זה היה שקר. מבחינה אובייקטי־בית. אבל הסכנה אינה בעצם הפצת ה־שקר, אלא בעובדה ששקר זה היה חלק ממערכת שטיפת־מוח.

שטיפה הכופה מזה שנים רבות תבנית נפשית קבועה: „הערבים" (שימו לב ל־הכללה — כאילו מאה מיליון איש הם כאיש אחד) זוממים להשמידנו, לעולם לא יעשו שלום, לעולם לא יהיה שלום.

וממילא: אם מדברים הערבים על שלום, ברור שהם משקרים, וזוהי מלכודת. מי שמדבר אצלנו על שלום, הוא טיפש ו/או בוגד. אם ניאלץ לעשות „שלום", עלינו להבטיח בו מראש נקודות־זינוק מתאימות למלחמה הבאה. וכו' וכו'.

זוהי מערכת טוטאלית, המבוצעת באמצ־עים טוטאליים: כל כלי־התיקשורת ההמו־ניים, הטלויזיה, הרדיו, שני הצהרונים רבי־התפוצה, חלק ניכר מהעיתונים האחרים — מערכת כבירה של אונס נפשי, השולטת באופן בלעדי על כל מקורות המידע.

אי־אפשר לאדם נורמלי לעמוד בפניה, כי:

● היא באה מכל הכיוונים, דבר היוצר רושם שזהו מידע מוסכם שאין עליו ויכוח,

● היא באה ותוזרת על עצמה בלי הרף,

● אין היא מתגשת במידע נגדי, כי כל מידע כזה מועלם או נפטר בגימת זילזול.

הדבר הנורא הוא שהאדם שטוף־המוח — גבון ככל שיהיה — לעולם לא יידע שהוא שטוף־מוח, והוא ידחה בתוקף ובזעם את ההאשמה שמוחו נשטף.

■ ■ ■

להשוות את העולם הזה למערכת זו — הרי זו השחאה מיפלצתית.

נכון, יש לנו דעות, ואנו מתגאים בכך. נכון, אנחנו לוחמים בעד דעות אלה, מתוך אמונה עמוקה שזהו תפקידנו במאבק על דמות המדינה והחברה. אמרנו: „בלי מורא, בלי משוא־פנים", אך לא „בלי דעות ובלי תחושת־אחריות".

אך מה לכל זה ולמערכת שטיפת־מוח?

אין לנו שליטה על אספקת־המידע. המידע היומיומי נמסר על־ידי העיתונות היומית, בצורה המעודתת השיגרתית, ויש להניח ש־כל קוראי העולם הזה קוראים לפחות עיתון יומי אחד, ל־פ נ י שהם נוטלים לידי־הם שבועון זה.

היתרון העצום שיש לנו הוא שבנינו מכשיר העומד כולו מ־חו ץ למימסד, ש־אינו כפוף ללחציו הכלכליים (המימסד כבר גרם לנו מזמן את כל הנזק שהיה מסוגל לגרום לנו), ש־שום צנזורה אינה יכולה לסתום את פיו, מלבד הצנזורה הפיסית ה־מופעלת על־ידי חוקי־חירום.

מבחינה זו אין כל השחאה בינינו ובין בעלי־המורים, ויהיו אף צדיקי־סדום מדופ־למים, הפועלים ב־תו ך מכשירי שטיפת־המוח. הם מוחזקים שם מפני שמפעילי ה־מכשירים סבורים שזה מועיל להם. הם כפופים לצנזורה בכל יום, ופיהם יכול ל־היסתם כליל בכל רגע — הכל כרצון שוספי־המוח, שהם מעבידיהם.

כדי לחסוך לדן בן־אמוץ טירחה יתרה, אני מוכן להודות מראש, בלי צורך ב־הוכחה, שלא תמיד הבלטנו במידה שווה את כל העובדות, שאנחנו משתדלים בפירוש להבליט עובדות הסותרות את התבנית של שטיפת־המוח הטוטאלית. אולם אני טוען שאין עיתון במדינה הפונה בצורה כה שי־טתית אל ה־הגיון של הקורא, המצייד אותו בכלים לעמידה עצמאית מול השטיפה הגדולה, כפי שעושה השבועון המסויים.

לקרוא לזה שטיפת־מוח נגדית — הרי אין זה רק עוד (על כך אפשר למחול); זהו עיתת מסוכן — ושרות בלתי־מודע לאותה מכונה אדירה של שטיפת־מוח.

כשם שהקביעה „כולנו שייכים למימסד" היא בלתי־מוסרית מעיקרה, כן הקביעה „כולם שוטפים את המוח" היא הרסנית. היא באה ליצור אווירה כללית של ציניות, של התפרקות מאחריות, של „כולם אותו ה־דבר". המסקנה המתבקשת: אם כולם מוש־חתים, הבה נהיה מושחתים גם אנחנו, ו־נקבל לפחות תמורה, עם פנסיה לעת זיקנה.

■ ■ ■

לא מכבר פורסם סקר דעת־קהל ה־מראה שהרוב הגדול של אזרחי ישראל רוצה שגולדה, דיין, אלון ואבן יישארו ב־דיוק במקומם, מבלי להתחלף אפילו ביניהם. כל אחד אידיאלי בתפקידו, כשם שמדיניות הממשלה היא בדיוק הנכונה.

אילו נשאל אותו דגם מייצג אם הוא מרוצה מתופס־הכלבים ישראל יענקלביץ', או היה מעדיף על פניו תופס אחר — היו 89.3% משיבים שיענקלביץ' הוא בדיוק תו־פס־הכלבים הנכון, בעוד ש־7.4% היו משי־בים בשלילה, ו־3.3% היו שואלים מה זה תופס־כלבים באידיש.

צחוק בצד — זהו מצב מחריד. אין חמור כמוהו בשום מדינה דמוקרטית מתקדמת, אף שבכל המדינות האלה יש ניצנים בולטים של שטיפת־מוח. בארצות־הברית מתחלפת מפלגת־השלטון כימעט כל שמונה שנים; בבריטניה ובגרמניה הוחלפו ראשי־ממשלות בלי עזרת מלאך־המוות. אנחנו הפכנו לעדר.

חבל שדן בן־אמוץ מתחמק מאחריותו (כ־בעל־מדור המעורר לחשיבה עצמית, וכו'), ותחת להצביע על סכנה זו — הוא עוסק בויכוח זה במשחקי מילים.

שמי שחיק

במדינה

העם

אבסורד

מול אבסורד

כשיסבו אורחי ישראל השבוע אל שולחן הסדר, ויספרו ביציאת מצריים מלפני אלפי שנים, הם יוכלו לדעת רק מעט מאוד על הסיכוי ליציאת מצריים חדשה — נסיגת כוחות צה"ל מהשטחים המצריים בחצי־האי סיני.

למרות שכותרות העיתונים סיפרו על ה־מערכה המתנהלת מאחורי הקלעים להסדר ביניים, לפיו תיפתח תעלת סואץ מחדש לתנועת אניות, היתה מערכה זו רחוקה מאוד מסיומה. זו מול זו ניצבו שתי ה־הצעות לפתיחת התעלה, המצרית והישרא־לית. שתיהן היו אבסורדיות ממש באותה מידה.

ההצעה המצרית היא אבסורדית, מכיוון שהיא דורשת נסיגה ישראלית וחציית ה־תעלה על־ידי הצבא המצרי, במסגרת של הפסקת־אש מוגבלת בלבד, מבלי לתת שום תמורה לישראל.

ההצעה הישראלית היא אבסורדית לא פחות, מכיוון שפירושה, למעשה, הפסקת שליחות־יארינג לצמיתות, שביתת־נשק נצ־חית, כתוצאה מכך הפסקת כל לחץ על ישראל לסגת מכל מקום שהוא, מלבד כמה קילומטרים בלתי־חשובים בסביבת איזור ה־תעלה.

אולם מאחורי הקלעים פועלים אינטרסים חזקים כדי לשים קץ לעמדות בלתי־רצי־ניות אלה, ולהגיע להסדר שיספק את ה־אינטרס של המעצמות:

● האינטרס הסובייטי בפתיחת התעלה, הנחלת נצחון כלשהו לערבים מבלי להס־תבך בעימות.

● האינטרס של מדינות מערב־אירופה באספקת נפט בדרך הקצרה, בייחוד אחרי הרחבת התעלה כדי לאפשר בה מעבר ל־מיכליות־ענק.

נוסף על כך, האינטרס המצרי בחידוש הכנסות התעלה במטבע־חוץ (מיליארד דו־לאר לשנה), והאינטרס הישראלי בהמשך הפסקת־האש.

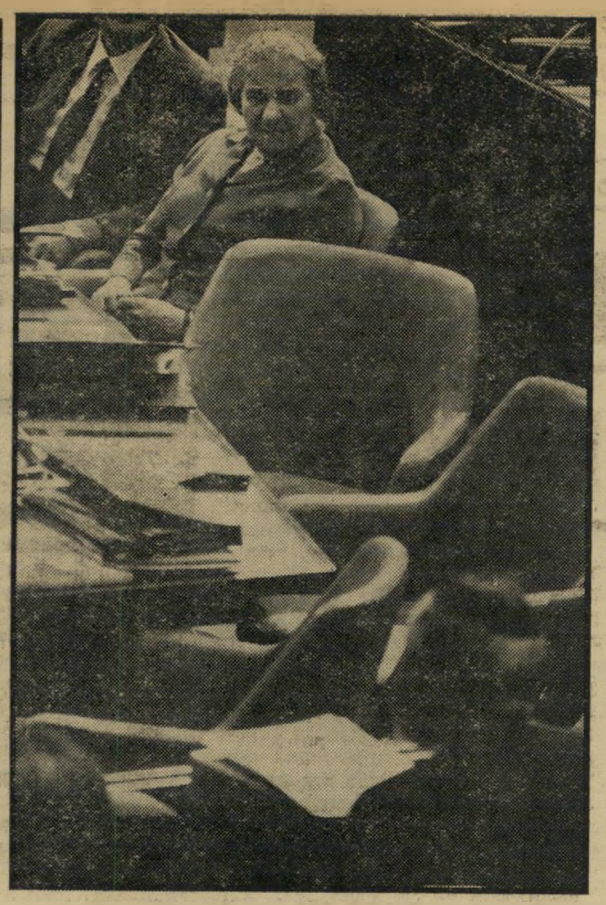
ברור שעל רקע זה יחודש הלחץ על ישראל, מייד עם גמר הוועידה הקומוניס־טית במוסקבה. תוך זמן קצר תעמוד ממ־שלת גולדה בפני הצורך להחליט, בפעם הראשונה, על נסיגה ממשית של צה"ל — וזאת שלא במיסגרת חוזה־שלום, ש־ממשלת גולדה אינה רוצה בו עכשיו, ב־ניגוד לדיבורים במשך ארבע שנים, מפני שהשלום היחידי האפשרי הוא לפי תוכ־נית רוג'רס.

מפלגות

מותו של עסקן

פניו של ישראל שלמה בן־מאיר היו חיוורות כסיד. פניה של גולדה מאיר היו מעוותות משנאה.

זה היה בעת הצבעת־האמון האחרונה בכנסת, לפני שלושה שבועות, על רקע הראיון של גולדה בטיימס. שלמה לורנץ האגודאי נאם והסביר מדוע הוא יומך בממשלה, למרות היותו באופוזיציה. הוא פתח בעקיצות על המפד"ל. הצדיק לאחר מכן את החזרתם של שטחים מוחזקים ל־ערבים.

גולדה צוחקת על בן־מאיר *

בן־מאיר מתמוטט בוועידה *

הוא נדם, החוויר, התחיל לרעוד

בן־מאיר, איש ארץ־ישראל השלמה, התרגז למישמע דברי לורנץ. הוא התחיל לשסע את דבריו באופן שיטתי, תבע ממנו להו־כיח שההלכה מרשה החזרת שטחים.

חיוור ורועד. גולדה הקשיבה בזעם גובר והולך. לפתע התפרצה. היא פנתה לעבר בן־מאיר וצעקה עליו: „מה אתה עושה? אתה, כאיש הקואליציה, מפריע לאיש־האופוזיציה מפני שהוא תומך ב־ממשלה? תחליט לאן אתה שייך! אינך יכול לחיות בשני עולמות!"

בן־מאיר, שלא תפס כלל עד אותו רגע, שהוא מתגרה בגולדה, נדם, החוויר, התחיל לרעוד.

גולדה קמה ממקומה, יצאה אל הפרוזדור שליד אולם המליאה, כדי לשכך את זעמה בעישון סיגריה. בן־מאיר קם ואץ בעיק־בותיה, כדי לבקש סליחה.

אולם גולדה לא סלחה.

בעת ההצבעה, שהיתה אישית, הצביע בן־מאיר עם הממשלה, בניגוד לשלושת חברי מפלגתו, זבולון המר, משה צבי נריה ודניאל לוי, שהעזו להימנע. כמוהם, היה באותו רגע אחוז התרגשות, חיוור, כמעט ירקרק.

המלאך רפאל. השבוע בא בן־מאיר להשתתף כאורח בוועידת מפלגתה של גול־דה. שעה קלה לפני פתיחת הוועידה, לקה בהתקף־לב וצנח. כעבור כמה דקות, בבית־החולים הסמוך, מת.

לכאורה, היתה זאת מכה לאגף הסיפו־חיסטי של המפד"ל, והקלה לגולדה. אולם למעשה לא עמד מאחורי בן־מאיר שום כוח מפלגתי. הוא הקים קואליציה רופפת של בלתי־מרוצים, תחת דגל ארץ־ישראל השל־מה. אך במאבק הממשי עם יצחק רפאל, השולט במנגנון, הוא הפסיד.

כתוצאה מכך לא ירש את כסאו של משה חיים שפירא, שר־הפנים המנוח, למרות שבן־מאיר כיהן במשך שנים רבות כסגנו, וניהל את המשרד למעשה. לממשלה נכנס מיכאל חזני, שגם לו אין כוח במפלגה. רפאל אומנם הניח לבן־מאיר לשחק תפקיד של ראש האגף המכסימליסטי במפלגה, אבל רק מפני שנוח לרפאל לעמוד באמצע, בין שני אגפים.

מקומו של בן־מאיר בכנסת ייתפס על־ידי בנו, הפסיכולוג יהודה רוזנברג, שגם הוא איש ארץ־ישראל השלמה. אולם רפאל שולט עתה במפלגה יותר מאשר בכל עת אחרת.

יחסים מרחביים

רוח רפאים

חוזרת

כמו רוח־רפאים, המתדפקת על הדלת ב־שעת־לילה חשוכה, חזר רעיון המדינה ה־פלסטינית והקיש השבוע שוב.

עוד סיבוב שיגרתי. בירדן ניצל ה־מלך חוסיין את תקופת־הרגיעה בעולם ה־ערבי, כדי להדק עוד יותר את טבעת־הכיתור על אירגוני הפידאיין. בשורה של קרבות היכה הצבא הירדני, המורכב מ־בדואים, בפלסטינים השנואים עליו.

איש בעולם הערבי לא התרגש ולא חש

* ליד הרופא הראשון שהוזעק: ח"כ משה סנה, שהיה רופא־עצבים בוורשה עד 1939.

נער נאשם במעשה־אונס — ונאנס בכלא על־ידי האסירים

מעשה סדום אינו סיבה לשיחרור!

מ עמד מזעזע אירע השבוע בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב.

בפני השופט המחוזי מכס צ'רנובילסקי התבררה בקשתו של נער בן 16, המוחזק כעציר בכלא תל־מונד, להשתחרר בערבות ממעצרו, בו הוא מוחזק זה כחודש ימים.

פרקליטו של הנער, (קטין ששמו אינו ניתן לפרסום) עורך־דין משה אלוני, הסביר לשופט את סיבת בקשתו: „המצב בבית־המעצר הוא בלתי נסבל. העצירים האחרים המבוגרים יותר, מאלצים את הנער לקיים עימם יחסים. אם הוא מסרב לקיים משכב־זכר מאלצים אותו לכך בכוח ובאיומים. הוא אינו מעז להתלונן, כי כאשר עשה זאת ב־עבר, היכו אותו העצירים על תלונתו.

„הנער הוא מבית טוב," הסביר הפרקליט, „המשך החזקתו במעצר בתנאים כאלה, כשהוא קורבן ליצריהם של האסירים האח־רים, עלולה להפוך אותו לפושע."

הנער שביקש את בקשת השיחרור הוא תלמיד תיכון. באחד הימים של חודש מאי־ס התלוננה עובדת אחת השגרירויות הזרות בישראל, כי בטיילה על חוף ימה של הר־צליה, התנפלו עליה שני נערים, שניהם בגיל 16, ואנסו אותה. בעקבות תלונתה של עובדת השגרירות, נעצר אותו נער, יחד עם חברו בן ה15 וחצי, כחשוד בביצוע האונס.

בשל חומרת הפשע המיוחס לו, הוא מוחזק במעצר זה חודש ימים.

הדיון בבקשת השיחרור שלו, שהיתה האמצעי האחרון שלו להימלט מיחסים הומו־סכסואליים הנכפים עליו בכלא, היה שקט ואקדמי. אחרי ששמע את הפרטים המזעזעים על ההתעללות בנער בבית־הכלא, דחה ה־שופט את הבקשה באמרו: „זה לא דבר חדש!" הוא המליץ בפני הפרקליט לפנות לשירות בתי־הסוהר, כדי שהסוהרים יעשו כל מה שביכולתם למנוע מעשי אונס נוספים של הנער בבית־המעצר.

הפסוק האחד של השופט „זה לא דבר חדשן" היה המזעזע יותר מכל. האומנם אין בכוחה של מערכת המשפט לפעול להגנת שלומם של קטינים הנשלחים על ידה למעצר? בעבר כבר פורסמו פרטים מזעזעים

השופט צ'רנובילסקי

על התעללות בעצירים קטינים בכלא תל־מונד. שר־המשטרה הבטיח לפעול ל־תיקון המצב. האם העובדה שפרשת מעשי סדום בכלא תל־מונד אינה חדשה, מצדיקה המשך ההתעללות בקטינים שם?

מאוחר יותר, בשיחה עם כתב העולם הזה, הסביר השופט צ'רנובילסקי כי באומרו ש„זה לא דבר חדש", התכוון שאין בעובדה שהועלתה על־ידי פרקליט הנערים, עדות חדשה שיש בה כדי לשחרר את הנער ממעצר. אלא שהסבר זה אינו מפחית את חומרת העובדה: איש אינו כופר בטענותיו של הנער הזועק לעזרה מתוך בית־המעצר — „אונסים אותי! מתעללים בי!" — ואיש, כולל בית־המשפט, אינו יכול להושיעו.

• תצלום זה צולם בדיוק ברגע בו אירעה התקרית המתוארת בכתבה.

לעזרת הפידאיון, המאימים על כל המישטרים הערביים הקיימים. כדי לצאת ידי חובה, עסקו השליטים באירגון ועידה כל־ערבית — תחליף בדוק לפעולה של ממש.

שכם וחברון. אולם הפעם היה חידוש אחד במהלך השיגרתי.

בשיא המערכה האשים מנגנון־התעמולה של המלך את הפידאיון באישום סנסציוני: שהם מתכוננים, על־ידי התקוממות מזויינת, להקים מדינה פלסטינית בגדה המערבית.

כדי לחזק טענה זו, שידר הרדיו מיכתבים שנשלחו, כביכול, לשליטי ערב על־ידי אזרחים פלסטינים מעבר־הירדן, התומכים במלך. אזרחים אלה כללו את בני משפחות טוקאן משכם וג׳עברי מחברון — שתי משפחות הידועות כתומכות בהקמת מדינה פלסטינית נפרדת.

מטרת התרגיל:

● להחשיד את הפידאיון בשיתוף־פעולה עם ישראל, מכיוון שמדינה פלסטינית יכולה לקום רק בהסכמת ישראל, ותוך כריתת שלום עימה.

● להחשיד את המנהיגים הפלסטיניים בגדה, הידועים כתומכי המדינה הפלסטינית בשיתוף־פעולה עם הפידאיון.

כוחו של רעיון. אין ספק שהאישום עצמו היה בדוי, כי מנהיגי הפידאיון עודם מתנגדים בגלוי לרעיון המדינה הפלסטינית.

אולם גם בבדותה יש גרעין של אמת. המלך יודע כי בקרב הפידאיון הולכת ומתחזקת הידיעה שהקמת מדינה פלסטינית היא הפתרון הסביר היחידי לבעיית הפלסטינים.

בפתחו באש בפעם הנוספת, ביקש המלך להלום לא רק בפידאיון, המאיימים על מישטרו בנשק. הוא ביקש להלום גם בתוכנית המדינה הפלסטינית, המאיימת על מישטרו בכוח יעיל הרבה יותר — כוחו של רעיון.

דעות

על מה מתעכב השלום

„עולם המושגים המדיניים של שר־החוץ שלנו, מנותק כל כך מן המציאות שאנו חיים בה, שאולי אין פלא בכך, שהוא הראשון בין מדינאי העולם שיצא ללמד זכות על נוכחותם של כוחות רוסיים במצריים.״

על ידי מי נאמרו דברים אלה?

בישראל של 1971, שמשאלי דעת הקהל שלה מעידים כי רוב אזרחי המדינה מרוצים משר־החוץ בדיוק כמו שהם מרוצים מראש־הממשלה ומשר־הבטחון, יכלו דברים אלה להיאמר רק על ידי מספר מצומצם של אנשים. ביניהם נכלל, כמובן, גם אלוף ה־מילואים מתתיהו פלד. והדברים אומנם נאמרו על ידו.

בהסתערותו על „הפרות הקדושות״ של־במדיניות הישראלית, הסתער האלוף פלד השבוע, ברשימה שפירסם במעריב, על ה־מושג של „גבולות בטוחים״ שהפך לאחד מדגלי הממשלה.

קבע פלד: „לקחה של מלחמת ששת־הימים הוא שגבולותינו אז היו בטוחים ככל שגבולות יכולים להיות בטוחים. מתוך גבולות אלה יצא צה״ל והיכה את הצבא המצרי תוך 48 שעות, את צבא ירדן תוך 24 שעות ואח״כ את צבא סוריה תוך 12 שעות. במה הפריעו לנו הגבולות? איזה גבולות אחרים היו מאפשרים הנחתת מהלומה מוחצת יותר?

לאור זאת מסיק פלד: „המשבר שגרם למלחמת ששת הימים לא בא בגלל הגבולות, אלא בגלל המצב המדיני... מכאן ה־מסקנה שאת השטחים המוחזקים רידינו עלינו לנצל כקלף במיקוח, שתכליתו ליצור תנאים שלא יאפשרו חזרה על ההתפתחות של מאי—יוני 1967. לדאבוני, עלי לציין ש־מדיניות הממשלה הולכת בכיוון הפוך לחלוטין. הממשלה זונחת את עיצוב ה־תנאים המדיניים באיזור ומתרכזת בעניין שינוי גבולות. היא מזניחה את העיקר ועוסקת בטפל.״

פירצה קוראת לגנב. פלד פוסל את כל המפות שציירו המומחים השונים. קובע הוא, בין השאר: „כל קו גבול שיעבור בין התעלה לבין קו רפיח־אילת, יהיה ניתן לשמירה, נוח להחדיר ויהיה פירצה הקוראת לגנב... הדיבורים על גבול בטוח הם דיבורי סרק...״

שואל פלד: „אם כן, על מה מעכבים אנו את שיחות השלום? על סיפוח מספר קילומטרים וקן גבול שאינו ניתן להגנה?״

סידור

בית"רים וצלבי הקרס

זו הדרך, הוא שמו של בטאון המפלגה הקומוניסטית הישראלית החדשה, רק״ח. ה־שבוע בחרה קבוצה של צעירי בית״ר, לציון בפני חברי המערכת של זו הדרך, דרך אחרת. הם עשו זאת בצורה ברוטאלית.

קבוצה של 20 צעירים מתחת לגיל גיוס, חלקם לבושים במדי בית״ר, פרצו בשעות הצהריים למשרדי המערכת של זו הדרך, הנמצאים על גג הבית ברחוב מזא״ה 61. העובדה היחידה שהיתה במקום, רינה ברזילי, ניסתה למנוע מהם את הכניסה למשרדים, אולם הם התגברו עליה בכוח ושברו את ידה. אחרי זה החלו בריזי בית״ר להשתולל במשרדים. הם ניפצו שמשה, הדליקו אש על גג הבית. ניצבו שם כשבידם שלטים „שלח את עמי!״ שנועדו להוות הפגנה ביום פתיחת הוועידה של המפלגה הקומוניסטית ברית־המועצות.

המשטרה שהוזעקה למקום, שלחה לשם שלושה שוטרים שהגיעו באיחור רב. אולם במקום לפנות את הבריונים שפלשו למשרדים, ניסו השוטרים למנוע מאנשי מערכת זו הדרך שהגיעו גם הם למקום, לפנות את הפולשים בכוח.

בנוכחות השוטרים הדליקו אנשי בית״ר אש במקום, ציירו צלבי קרס על קירות המערכת. אחר כך הניחו השוטרים לחלק מהבריונים, שהיו במשרדי זו הדרך להתחמק, עצרו כעשרה מהם, סירבו למסור את שמותיהם.

בעיטה בפרצוף. היתה זו רק אחת מסידרה של תופעות, שהעידו על התפשטות הטירור בחיים הפוליטיים בישראל. המקור לתופעות אלה היה אחד: אנשי הימין הקיצוני בישראל, המאורגנים בבית״ר או בסניפים השונים של הליגה להגנה יהודית, שצצו כפטריות אחרי הגשם בכל רחבי ארץ.

על אחד הסניפים של הליגה, שהוקם בחיפה, מדווח כתב „העולם הזה״:

לפני ימים אחדים, זכו אנשי הליגה בחיפאית למעט פירסומת, כאשר פורסם באחד העיתונים כיצד היכו סטודנט עולה מצרפת, בעל דעות שמלניות, במעונות הסטודנטים ברוממה.

כדאי לסקור ביתר הרחבה את מה שאירע מאחורי ידיעה תמימה זו. בין הסטודנט השמאלני לבין איש הליגה התפתח ויכוח. ג׳ורג׳, העולה מצרפת, קרא לאיש הליגה „מאשיסט״. זה הגיב בבעיטת קראטה בפרצופו של ג׳ורג׳, שגרמה כמעט לקריעת אפו מעליו. ג׳ורג׳ נלקח לבית־החולים, שם תפרו לו את החתך.

כשהוחזר למעונות הסטודנטים ברוממה והושכב במיטתו, נכנסו לחדרו שלושה מחברי הליגה, ביניהם אותו בחור שהיכוהו ואיימו עליו שלא יספר לאיש מה קרה לו. להמחשת האיום השליך עליו אחד מאנשי הליגה כיסא. אחרי שהגיעו למסקנה כי הטיפול שנתנו לו אינו מספיק, הם הודיעו לו שיטפלו גם בחברה שלו, אם יודיע על המיקרה למשטרה.

כאשר נודע על הפרשה למשטרה, הוזמן ג׳ורג׳ לחקירה. הוא סירב לתבוע את תוקפיו לדין. לפני שבוע הוזמן שוב לתחנת המשטרה. הוא לווה לשם על־ידי ארבעה מאנשי הליגה, וחזר שוב על סירובו להגיש תלונה נגדם.

אקדחים, אגרופנים וסכינים. לא היה זה המיקרה היחיד של הכאת סטודנטים בידי חברי הליגה בחיפה. בגלל אחירת־פחד והטירור השוררת במעונות הסטודנטים, סוחדים האנשים לדבר.

ישנם סטודנטים רבים החוששים לרדת לבד במעלית מעונות הסטודנטים ברוממה, שמא יפגשו במיקרה באחד מאנשי הליגה, כשאין לאן לברוח. לפני שבועיים היה אחד הסטודנטים באוניברסיטת חיפה זקוק לליווי שני חברים כדי לעבור מכיתה לכיתה, בתוך כותלי האוניברסיטה, אחרי שאנשי הליגה איימו להכותו.

כשסופר על אחירת הטירור לדיקן הסטודנטים באוניברסיטת חיפה, הד״ר יהושע, הוא טען, בלי לבדוק את העניין, כי הסיפורים מוגזמים. מדיקן הסטודנטים בטכניון, הפרופסור סילבר, שאליו פנה ג׳ורג׳, לא באה כל תגובה.

חברי הליגה בחיפה מונים כשבעה אנשים, כולם עולים חדשים מארצות־הברית. רובם המכריע הגיע לארץ לאחר שבילו זמן מה בכלא. מנהיגם, למשל, בחור בשם בובי, ישב שנתיים בכלא בגלל דקירת אדם בסכין. נגד שניים מהם מתנהלים כיום הליכי הסגרה לארצות־הברית, אך הם אינם חוששים שיוסגרו. לדבריהם, יש חברי־כנסת יהודים הפועלים למניעת הסגרתם.

כמה מהסטודנטים מספרים כי ראו אצל חברי הליגה אקדחים. על אגרופנים וסכינים לא מדברים בכלל. לחברי הליגה ולתומכיהם — מספר לא קטן יחסית של סטודנטים המסתובבים עם סמל הליגה על דש בגדיהם — יש קשר ישיר עם הרב מאיר כהנא.

זונת רחוב — לכלא
זונה לעשירים — הביתה
כולם שווים בפני החוק — אך יש שווים יותר!

נאשמת לאה מכנס
טיפול, לא עונש

שני פסקי־דין חריגים, ניתנו השבוע על־ידי בית־המשפט הישראלי. שניהם ראויים לתשומת־לב מירבית, כיון שהם מבשרים ראשיתה של מהפכה בפירוש החוק הפלילי על־ידי בית־המשפט ברוח מתירנית וליברלית.

שני פסקי־הדין ניתנו בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב. האחד מהם ניתן על־ידי השופט בנימין כהן, במשפטם של שתי נשים וגבר אחד, שהואשמו בהחזקת ניהול בית־בושת, שהיה מיועד לאנשי חברה הגבוהה התל־אביבית, בצפון העיר.

לא היה זה בית־בושת רגיל. לפי חומר הראיות שהוגש לשופט, הסתבר שהמוסד פעל כמעט במתכונת פאריסאית. הלקוחות התקבלו בטרקלין מפואר, שם יכלו לבחור לעצמם בת זוג מתוך עובדות הבית שהיו במקום. לפני שפנו אל אחד החדרים, היו מוצגים בפניהם סרטים פורנוגרפים, שהיו מעין קורס מזורז לפני הבילוי עצמו.

אחרי שהרשיע את שתי הנשים והגבר בהאשמות שהועלו נגדם, חרץ השופט בנימין כהן את דינם: 750 ל״י קנס, לגבר ולאשה שניהלו את המוסד ו־100 ל״י קנס לצעירה שעבדה במקום.

נימק השופט כהן את העונש המפתיע בקלותו: „קשה לי להבין מה רוצה החוק הפלילי מאשה בוגרת העושה מה שהיא רוצה בגופה מרצונה החופשי... לוא היה הדבר תלוי בי הייתי מבטל את החוק נגד הפצת חומר תועבה, בהתחשב במציאות בה אנו חיים. אולם כיון שעלי לשפוט בהתאם לחוק, אין לי ברירה אלא לקבוע שהסרטים שהוצגו, אותם ראיתי בבית־המשפט, הם אכן חומר תועבה... מקום בית־הפגישות אשר שימש חוגים שונים ורחבים של החברה הגבוהה, לא היה מיטרד לשכנים אפילו מבחינה מוסרית...״

הפיתרון: טיפול רפואי

באותו שבוע חרץ השופט המחוזי חיים דבורין את דינה של הרקדנית הצעירה לאה מכנס (22), משחקניות המחזה הבכחאי בתיאטרון הקאמרי, שנאשמה בהחזקת פרצות לבית־מרקחת וגניבת תרופות המשמשות גם כסמים משכרים.

גם גזר־דין זה היה בבחינת תקדים חריג. למרות שהודתה בהאשמות שהועלו נגדה, שיחרר השופט את לאה ללא הרשעה, לא הטיל עליה כל עונש ואף לא ציוה לשלחה לטיפול פסיכיאטרי במוסד לחולי־נפש, כפי שנהגו לעשות עד כה רבים משופטי ישראל.

השופט הוציא רק צו מיבחן, לפיו תופנה לאה מכנס לטיפולו של רופא פרטי שיסייע לה להשתחרר מהשימוש בסמים.

שני פסקי־הדין היו ראויים ללא ספק להערכה, לולא העובדה שחריגותם נבעה בין השאר מכך, שהנאשמים בהם לא היו נאשמים רגילים. במשפט בית־הבושת עמדו לדין תעשיין מוכר ומכובד ובעלת תואר אקדמאי ששימשה כמנהלת בית־הזונות. לאה מכנס, שנשפטה על הפריצה לבית־המרקחת, היא בת לאחת המשפחות הותיקות והידועות בארץ, שאביה נודע בזמנו כמיליונר עתיר נכסים.

כתוצאה מכך נוצר הרושם שכל אזרחי המדינה שווים בפני החוק, אבל יש אזרחים ששווים יותר. אם שולחים את בת המיליונר לטיפול רפואי פרטי, אחרי שנתפסה בפריצה לשם גניבת סמים, מדוע לא ינהגו כך גם כלפי עשרות ומאות המשתמשים האחרים בסמים, הנעצרים ונזרקים לכלא כאשר הם נתפסים עם כמה גרמים חשיש. החלטתו של השופט דבורין לגבי לאה מכנס, היא ברוח מתקדמת וראויה לחיקוי, אך ספק אם עוד מישהו במדינה שיובא לדין על שימוש בסמים או בגניבתם יזכה לפסק־דין דומה.

הוא הדין בפרשת בית־הבושת. זכותו של השופט לקבוע כי הסעיפים בחוק הפלילי המתייחסים לעברות־מוסר אינם תואמים עוד את המציאות, ולפטור לכן את הנאשמים בעונש קל. אולם כל עוד ניהול בית־בושת הוא עבירה פלילית לפי חוקי המדינה, יש טעם לפגם בכך שמנהלי בית־זונות שנועד לחברה הגבוהה יוצאים בעונשים קלים, כששמם וזהותם נאסרת לפרסום על־ידי בית־המשפט, כשכל זונת רחוב אומללה נזרקת לכלא מבלי שאיש יאסור את פרסום שמה או זהותה.

משפט

לקראת פרשת

הלן זיידמן נוספת

דוב זעירא עשה את צעדו המפתיע רק על־מנת לשפר את עמדתו הטאקטית, ב־מאבק הגירושין שלו עם אשתו. הוא ידע, כי צעדו זה עשוי להביא לידי התנגשות חמורה בין שתי מערכות השיפוט הקיימות במדינה ישראל: בית־המשפט הגבוה מחד, ובית־הדין הרבני הגדול מאידך, עשויים

תובעת זעירא
התנגשות? —

כל אחד לפסוק אחרת באותו עניין, ליצור מצב בלתי נסבל.

מי קובע איפה ומה? במשפטי גי־רושין היה נהוג עד היום כי כאשר מגיש הבעל תביעת גירושין מאשתו, חופשית ה־אשה לקבוע למי היא רוצה לפנות בבקשת־המזונות שלה: לבית־המשפט האזרחי או לבית־דין רבני. צעדו המפתיע של זעירא, העתיד להכניס את המדינה לסבך שלא יפול בחומרתו מפרשת הלן זיידמן: כאשר הגיש לבית־הדין הרבני את בקשתו להתגרש מ־אשתו — כרך בה גם את שאלת המזונות הסיבה: לדעתו, לוא היתה שאלת המזונות מתבררת בפני בית־המשפט המחוזי, היה זה מחייבו בסכום גבוה יותר מאשר ה־רבני.

המאהבת מתגרשת. הפרשה התח־חילה לפני שלוש שנים, כאשר רות פוד, אחותה של תהילה זעירא, יצאה לחופשת לידה ממקום עבודתה שבחנות התקליט, ה־שייכת לבני הזוג זעירא. במקומה הביאה תהילה חברה בשם שרה בן־צבי.

לא עבר זמן רב ודוב זעירא (40) הציע לאשתו לצאת לחופשה לחו״ל. תהילה שמ־חה, יצאה לחמישה שבועות. כאשר חזרה, פגה שמחתה. היא גילתה כי בעלה פיתח רומן עם שרה בן־צבי — שהיתה נשואה ואם לילדה.

היא דרשה מבעלה לפטר את שרה. זה הסכים, אך תהילה גילתה שהרומן עם שרה נמשך. חקירה העלתה גם ששרה הגישה בקשה לגירושין מבעלה.

תביעה בלי תובעת. לא עבר זמן רב וגם דוב זעירא הגיש בקשה לגט. באותה בקשה היתה הפיסקה המפורסמת בקשר לכריכת בקשת הגירושין והמזונות. תהילה מיהרה להגיש לבית־המשפט ה־מחוזי בחיפה, באמצעות עורך־הדין דניאל גושן, בקשה למזונות מבעלה. במקביל, הגישה בקשה לשלום־בית לבית־הדין הרבני בחיפה.

התעוררה השאלה, האם יכול דוב זעי־רא להכתיב לאשתו איזה בית־משפט ידון בתביעת המזונות שלה.

לרגע נראה היה שהבעייה תיפתר: בית־

(המשך בעמוד 21)

חיה פרידמן מצביעה על שדה הפוגרום ועל ״ילדי״=ההרס

בני 12 עושים לינץ׳ לזקנה

ל**מעלה משלושים** שנה חיתה חיה פרידמן, כאשכנזיה יחידה בסביבתה, בביתה ברחוב התקווה 70 בשכונת התקווה.

עד שלפני שבועות מספר החליטו ילדי הסביבה לסלק אותה משם. כחמישה מהם, רובם בני 11—12, אחדים בני שמונה, יצאו למיבצע: הם העלו באש את המיבנים שמסביב לביתה, עקרו את מירפסת דירתה, ניפצו את החלונות.

בתמימותה, פנתה האלמנה המבוגרת (56) לעזרת המשטרה.

היא גילתה, כי למשטרה ישנם דברים חשובים יותר מהגנה על אזרחי שכונת התקווה.

לאחר למעלה משבוע ימים, בו הזעיקה שוב ושוב את המשטרה וזו לא באה לעזרתה, הסיקה את המסקנה: היא נכנעה בפני הכנופייה, עזבה את ביתה.

המצביא ראש כנופיית המציתים וה־הורסים (למעלה משמאל: במרכז, בין חבריו) בתנוחה קרבית מאיימת.

„כשהמשטרה הגיעה, התברר שהיו אלו מיכלאות ריקות. ישנה גם בעייה אחרת, שהאיזור היחד סכנה לילדים. הם מצאו חומר חשמל והיה צורך לנתקם. כל תלונה של גברת פרידמן זוכה לטיפול.״

חיה פרידמן, ילידת פולין, עלתה ארצה לפני יותר משלושים וכמה שנים. לאחר נישואיה, רכשה עם בעלה, במקום בו ניצב

שרפו והרסו

שרפו והרסו

מ ספרת חיה:

„אני עוד בהלם. חשבתי שהילדים יהרגו אותי. גם השכנים אמרו לי שיותר טוב שאני אברח מהבית. זה היה ממש פוגרום. בהתחלה, היו זורקים עלי אבנים כשהייתי עוברת ברחוב. אחר כך התחילו לשרוף לי את הבניין של האורווה והמחסן שלי, שנמצאים על המגרש שלי, על־יד הבית. היו שורפים, והכבאים היו באים ומכבים. רק היו הכבאים הולכים, היו הילדים באים שוב פעם ושורפים את מה שנשאר. בסוף שרפו הכל. את מה שלא נשרף, שברו עם ברזלים. עד שלא נשארה אבן על אבן.״

והמשטרה?

מספרת יפה לנדאו, בתה של חיה: „ב־17 למארס ניגשתי לנפה הדרומית של המשטרה. זה היה אחרי שטילפנתי במשך כמה ימים וביקשתי עזרה, ולחינם. עכשיו, כשניגשתי, שלחו אותי מקצין לקצין: כולם היו אדי־בים — ולא עשו שום דבר. כשראיתי ככה, הלכתי ולקחתי את אמא מהבית. חששתי לחייה.״

הגיב רב־פקד עמוס אריכא, דובר מש־טרת מחוז תל־אביב: „הוגשו על־ידי גברת פרידמן תלונות. אחד האנשים שעבד אצ־לה, הותקף על־ידי פלוני. ב־19 למארס ש.ז., הוגשה תלונה נוספת על נערים ה־גורמים נזקים.

הקומנדו פסיפוס זה הוא בן 6, אך משתייך כבר לחיל הקומנדו של כנופיית הילדים ההרסנית.

„הנבלה האשכנזיה הזאת התעשרה מהסירחון מהמיגרש שלה ועכשיו היא תתעשר על חשבוננו?" — אמרו בשכונת התקווה

הילדים המחבלים והרסו את בית האלמנה האשכנזיה

ביתה עד היום, מגרש מבעליו הערביים. עם השנים הפך האיזור לשכונת התקווה, על כל המשמעויות הנובעות מכך.

סירחון בכל הסביבה

ב תוך כביכת העוני, בלטה הצלחתה היחסית של משפחת פרידמן, שהצליחו לתת לשתי בנותיהם ובנם חינוך אקדמי, ואף חיו ברווחה יחסית.

הם בלטו מעוד סיבה: את המיבנים שעל המגרש שלהם, הסמוך לביתם, השכירו לאורווה, ולמחסן לחמוצים, ולבית־מלאכה לעיבוד עורות. שלושת המפעלים הפיצו לא רק היא.

מדווח כתב „העולם הזה", מרסל זוהר על פגישתו עם כנופיית המחבלים הקטנים:

הכניסה לביתה של חיה פרידמן — חסומה במחסום של חביות וקרשים ופחים. מאחורי המחסום מצאתי את מטרתי: לאחר שבדקו את תעודת העיתונאי שלי והשתכנעו שאינני שוטר — הסכימו חברי הכנופייה לדבר איתי.

מנהיגם, גברבר בן עשר וחצי, לבוש סוודר ירוק ומכנסי קאובוי, מצץ סוכריה על מקל. בידו השנייה אחז מוט ברזל. „כן, אני ראש הקבוצה," אישר בפני.

„אחרי ששרפנו, קראנו למכבי־אש"

„א תם שרפתם את הבניינים של האשה והרסתם את המירפסת ב־דירה?

„בטח. אנחנו."

„למה?"

„אנו רוצים מקום איפה לשחק. האשכנזיה המסריחה הזאת, כל השנים עושה לנו סירחון בשכונה. עכשיו היא מוכרת את המיגרש לעירייה ועושה כסף על חשבוננו, ולנו לא יהיה מקום למשחקים. אצלנו בשכונה אין מועדון, אין מגרש כדורגל. רק המגרש הזה היה לנו. בשביל זה גירשנו אותה. למה מגיע לה לקבל כסף מהעירייה, ואנחנו כלום?"

הילדים ניאותים להצטלם ברצון. הם אינם מתביישים במעשיהם, רואים עצמם כאילו ביצעו זה עתה מעשה מופת אזרחי: „שלום" הוא בסדר, מאה אחוז," העיד אחד מחברי הכנופייה על מנהיגו. „כל פעם שהיינו שורפים את הבתים שלה, היה הולך ומטלפן למכבי־אש, שלא תהיה השריפה בכל השכונה."

עד כאן, דיווחו הישיר של זוהר.

מחר יזדקקו לטנקים לדיכוי המרד

ד גיבה על דברי הילדים יפה, בתה של האלמנה המגורשת: „אני לא מאשימה את הילדים. לפי דעתי ברור מאוד שמישהו עמד מאחוריהם, מישהו הכניס להם את הרעיונות האלו בראש, מישהו אפילו עודד אותם."

הגיב אחד השכנים, פועל צעיר בשם ישראל בן־אביב: „בצפון תל־אביב יש גם כן דבר כזה? אורווה ובית־חרושת לעורות — בין בתי מגורים בטח שלא. רק בהתקווה. העירייה לא איכפת לה איך אנחנו חיים."

בן־אביב רואה בפוגרום הנוכחי התחלה של תהליך מסוכן מאוד: „תדע לך שהמצב חמור מאוד אצלנו בהתקווה. אתה רואה את הילדים האלה? היום הם עוד קטנים. מחר, אל תתפלא אם המשטרה תצטרך להילחם במורדי השכונה בטנקים. אל תתפלא."

זה — מחר. בינתיים, היום — המשטרה אינה נלחמת בהם אפילו בהבל פיה. ואזרחית אחת קטנה במדינת־ישראל, בודדה וחסרת הגנה, מגלה לפתע על בשרה את מלוא אימתם של סיפורי קפקא.

• השם בדוי להסוואת קטין.

בפנים חיה פרידמן בביתה: שמשה מנופצת, ריצפה מלאה שברי בלוקים וגרוטאות, פרי מעשיה של הכנופייה.

ברחבי הסביבה ריחות ניחוח, הוסיפו למורת־רוחם של השכנים.

שני גורמים אלו גרמו ליצירת מישקע עוינות כבד כלפי חיה פרידמן, גם אחרי שהתאלמנה.

לה מגיע, ולנו לא?

ה התפוצצות התלקחה כאשר נודע שחיה מתכוונת למכור את המגרש שלה לעיריית תל־אביב. המחשבה, שאחרי כל השנים היא עוד תצליח להרויח סכום ניכר מהמיגרש הממאיר, שהיווה מיטרד כל השנים, היתה יותר מדי לאנשים מסויימים. כך, מכל מקום, מאמינה קורבן הפוגרום עצמה.

בחוץ חיה פרידמן על רקע מיגרש המריבה. ערימת ההריסות היא מעשה ידיה של הכנופייה: זה כל מה ששרד מהמיבנים שהיו כאן. אחדים מהילדים בתמונה משתייכים לכנופייה שבה מדובר. החץ: כאן היתה מירפסת ביתה של האלמנה. לאחר שהילדים הרסו את המירפסת, נותרו שני בלוני־הגז, שהיו בתוכה, תלויים על בלימה. בתמונה למעלה מימין נראים על המיגרש סימוני הסיד שצבעו הילדים כדי לשחק שם כדורגל.

במדינה

(המשך מעמוד 20)

הדין הרבני דחה את תביעת הבעל לדון בּ־מזונות, כיוון „שאין בפני בית־הדין כל תביעה למזונות (מצד האשה) — בהעדר תביעה ותובעת, אין בית־הדין מוציא פסק־דין."

כשהוזמן זעירא לבית־המשפט המחוזי טען באמצעות עורך־הדין שמואל גילפז, כי אין לבית־המשפט סמכות לדון בעניין, כיוון שהבקשה נמצאת בטיפול בית־הדין הרבני. השופט זלמן יהודאי דחה טענה זו. הוא חייב את הבעל לשלם דמי מזונות לאשתו.

לקראת ההתנגשות. הבעל הגיש ערעור לבית־המשפט העליון בירושלים. בּ־מקביל הגיש גם ערעור לבית־הדין הרבני הגדול, שם נקבע כי התיק יובא בפני הרב יוסף אלישיב.

כאן התפוצצה הפצצה. החלטת שני בתי־הדין היתה נוגדת: בית־המשפט העליון, בראשות השופט משה לנדוי, קבע שהיה זה בסמכותו של בית המשפט המחוזי לּ־דון בבקשת האשה לדמי־מזונות. ואילו בית הדין הרבני הגדול פסק שטעה בית־הדין הרבני, וכי „הסמכות לדון במזונות הוענקה לבית הדין בגדר סמכות יהודית, בין אם הוגשה התביעה על־ידי הבעל ובין שהוגשה על ידי האשה."

כרגע, פסק בית המשפט המחוזי בשאלת המזונות לילדים — אך עדיין לא פסק בּ־

דב ותהילה זעירא בחתונתם
— בין השופטים?

שאלת המזונות לתהילה עצמה. זאת, בּ־התאם לבקשת האחרונה. בית־הדין הרבני עדיין לא סיים את ניסוח חוות־דעתו בעניין התביעה למזונות.

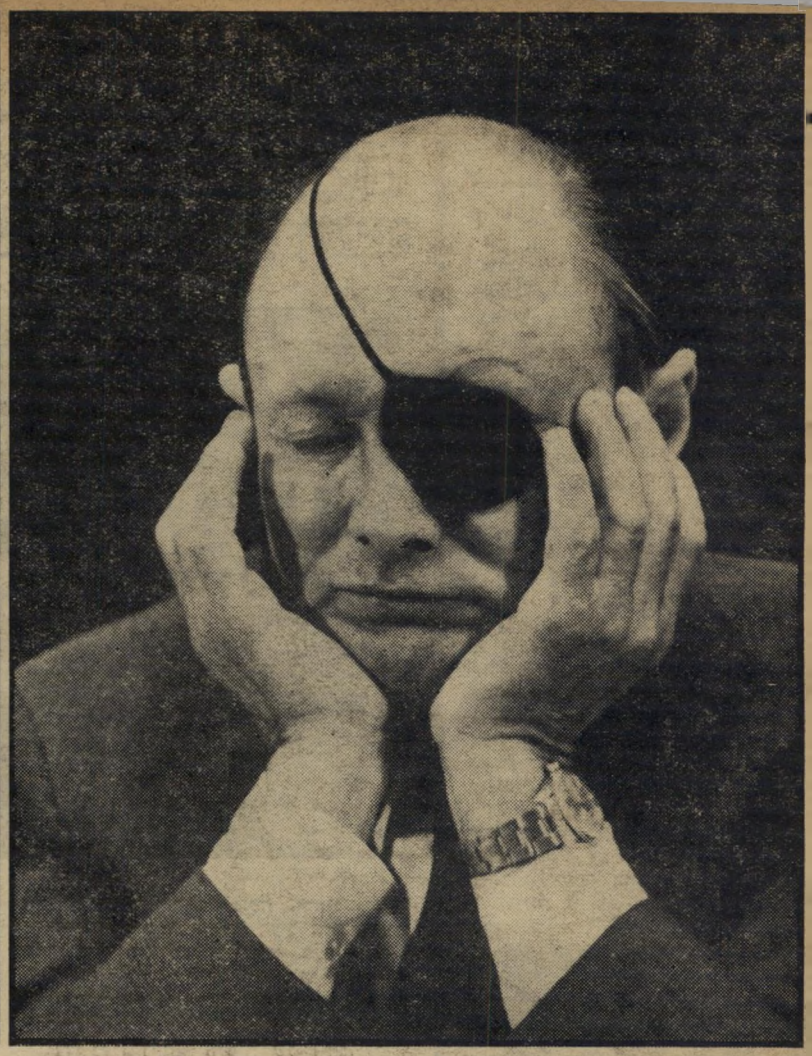
מה יהיה? מה יקרה אם כל אחד מּ־בתי־המשפט יתן פסק־דין שונה? כיצד יּ־טרכו אנשי ההוצאה־לפועל לפעול ותּ־שאלה הנוקבת מכולן: איזה פסק־דין יהיה בר־תוקף?

את תהילה זעירא בת ה־36 מעניינת הּ־בעייה העקרונית מעט מאוד. טוענת היא „החוק עומד יותר לצד הידועה בציבּ־אני, שעזרתי לבעלי להגיע למה שהגיע — עומדת כעת בסכנה שגם מזונות ראוי לא אקבל. לעומת זאת הידועה בציבור שּ־בעלי נהנית — כפי שאני רואה את השתּ־שלות הפרשה — מכל הזכויות."

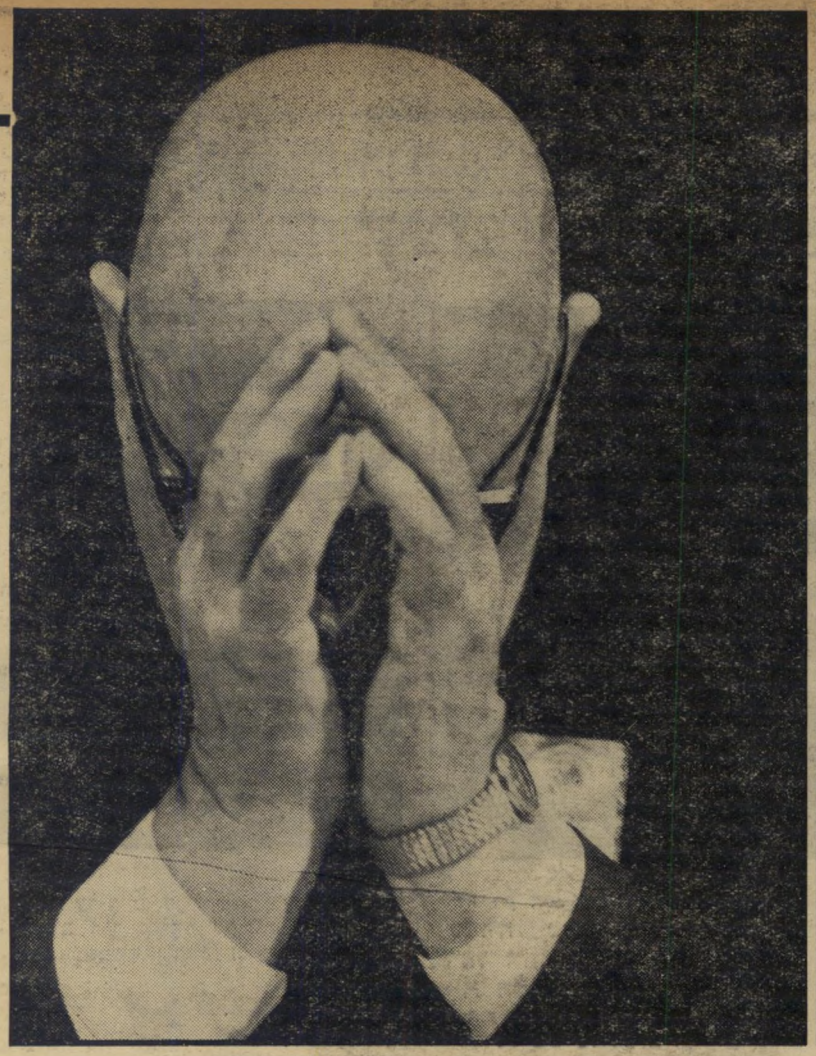
דוב זעירא ואהובתו עברו לגור בדירה משותפת, ברחוב אהוד בחיפה, עוד לפני ששרה התגרשה מבעלה, למרות ששם — שאמה החורגת משמשת כקונסול ישראל בפנמה, ואביה כנהג הקונסול — סּ־בבית המשפט כי לא כן היא. לפני שלוש שבועות נולד לזוג תינוק. בבית־החוק נרשמו השניים כשרה ודוב זעירא. בנוזה היתה גם המודעה שפורסמה לאחרּ־דת התינוק.

כביסה בבית הדין. בינתיים ממשיּ־הכביסה של הזוג זעירא המקורי להתּ־בבית־הדין הרבני. הבעל טוען, באמצעּ־שני בלשים, יצחק בר ונתנאל סנה, בתאריכים שונים הם עקבו אחר תהילה גילו אותה מקומות שונים, וכן בּ־עם שני גברים. תהילה עצמה לא הכחיּ־טענה שבדירתה שהתה אותה שעה חברה שלה.

שאלת המזונות מציקה מאוד לתהּ־בבקשתה לגירושין, פירטה צרכיה: לירות מזון, 150 לירות לעוזרת פעּ־בשבוע, 200 לירות ביגוד, 100 לירות מטיקה, 250 לירות שונות. סך־הכל 0 לירות. בעלה, שכיום יש לו שתי חנּ־תקליטים, האחת בתל־אביב והשנייה בּ־מפעל לייצור תקליטים, וכן סוכנות שּ־טוען שהוא חי רק מהמשכורת של תּ־שבבעלותו, ומשלם לשרה בן־צבי, מזּ־בעבר וכיום מנהלת העסק ואם תּ־סכום של 750 לירות.

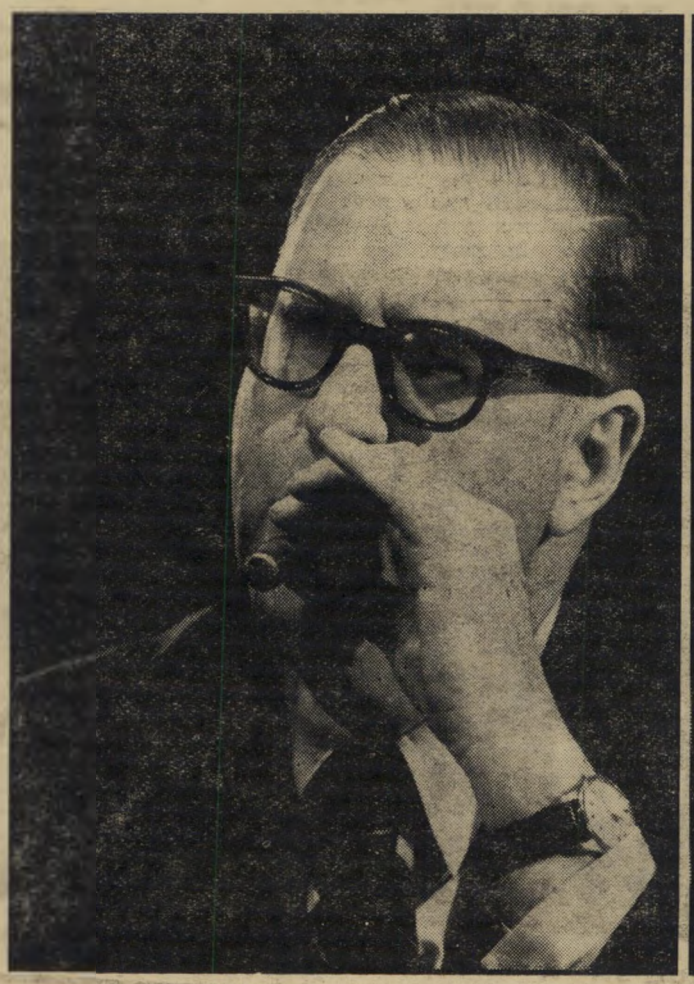

לא ינום ולא יישן שומר ישראל: דיין

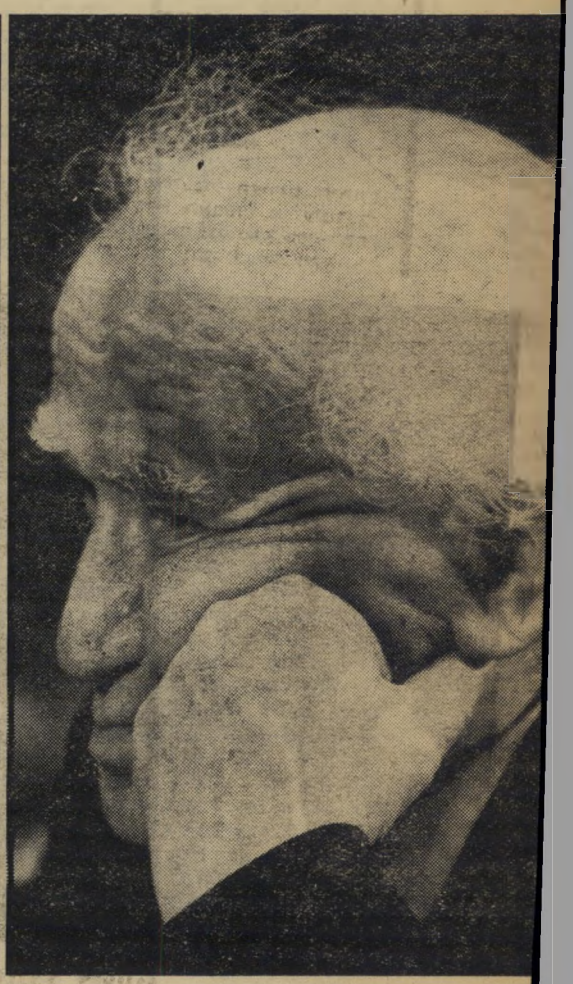

בעל המאה הוא בעל הדעה: פינחס ספיר

שתי מפלגות שלטון

רבות מחשבות בלב איש: בן־גוריון

דם ואש ואימרות עשן: אבן

המפלגה הקומוניסטית הסובייטית התכנסה לוועידתה במוסקבה. מפלגת העבודה הישראלית התכנסה לוועידתה בירושלים ובתל־אביב.

היה דמיון רב בין שני האירועים.

כי יש דמיון רב בין שתי המפלגות.

שתיהן חדלו מזמן לייצג את „מעמד הפועלים", שבשמו הן מדברות.

בשתיהן אין זכר לדמוקרטיה פנימית, אם כי שתיהן שומרות בקפדנות על הפיקציה כאילו הדמוקרטיה קיימת.

שתיהן מהוות אגודות מיקצועיות של שליטים — גופים פיאודליים כבירים, המאגדים בקירבם את כל בעלי־השררה בשתי המדינות, מראשי־המדינה עד לראשי הסתדרויות, ערים, כפרים, אוניברסיטאות וקולחוזים.

בשתיהן זורם השלטון מלמעלה למטה — כשחלוקת הכוח האמיתית נקבעת על־ידי מלחמת־כיתות חשאית בצמרת.

תיאטרון בובות

משעמם

בשתי הוועידות אינן נופלות שום הכרעות אמיתיות.

בשתיהן אין ויכוח של ממש על שום דבר, מאחר שההתמודדויות מתקיימות מאחורי הקלעים, רחוק מעין המסתכל ומהכרעת הציבור.

בשתיהן מתנהל הכל על פי תמליל קבוע מראש, כשבמרכז האירוע עומדות הרצאות ארוכות ומשעממות של ראשי־השלטון, לפי התור, על פי סדר חשיבותם בהייראַרכיה המנגנונית.

בשתיהן יודעים הכל שאין כל אפש־

„הגננת הלאומית" נראית בנאומה כאילו היא נוזפת באלון, שפירא ואבן

רות שהמפלגה תסולק מן השלטון, ואין כל אפשרות להגיע לשלטון מחוץ ל־שורות המפלגה.

בקיצור, שתיהן אינן אלא הצגות־ראווה, בבחינת תיאטרון פוליטי — בהן מציגות מפלגות טוטאליטריות מישחק של דמוקרטיה, פחיקוי לוועידות של מפלגות דמוקרטיות.

מיבטא רוסי משוחף

הומוריסט יכול להוסיף לדמיון זה כמה קווים אישיים:

בשתיהן מדברים רבים מן הנואמים במיבטא רוסי מובהק, כשגם אנשי־ה־מיעוטים (בעלי־השררה הקטנים מאוזבקיסתאן ומקריית־שמונה) מנסים לחקות מיבטא זה.

בשתיהן נולדו רבים מבעלי־השררה ה־מרכזיים במקומות כמו מוסקבה, קיוב, מינסק ופטרסבורג, בטרם הייתה ללנינגראד.

יש בכל זאת הבדל

דמיון זה בין שתי הוועידות אינו מושלם — מכיוון שהדמיון בין שתי המדינות אינו מושלם.

בברית־המועצות אין זכר לדמוקרטיה. בישראל יש.

בברית־המועצות אין מפלגת־השלטון סובלת לידה שום מפלגה אחרת. בישראל קיימות מפלגות רבות, ומפלגת השלטון משחדת אותן במקום לחסלן.

נבחרי הפרלמנט הסובייטי, שהוא חותמת־גומי, נבחרים על־פי רשימה מפלגתית יחידה. נבחרי הכנסת הישראלית, שהיא כמעט חותמת־גומי, נבחרים על־פי רשימות מפלגתיות רבות, שמפלגת ה־שלטון משתדלת עתה לצמצם את מספרן על־ידי העלאת אחוז־החסימה.

מפלגת שלטון בלעדית

בברית־המועצות עדיין כרוכה השמעת דעות אנטי־שלטוניות בסכנה מסויימת, ובעליהן עלולים למצוא את עצמם בבית־הסוהר או בבית־החולים לחולי־נפש. בישראל מותר להשמיע דעות אנטי־שלטוניות, והשלטון עובר עליהן, לרוב, ל־סדר־היום.

הבדל זה אינו פורמלי ולמראית־עין בלבד, כפי שנדמה.

זהו, בכל זאת, הבדל מהותי.

יש הבדל עצום בין מישטר דיקטטורי מובהק, כמישטר הסובייטי, ובין מישטר בעל סממנים דמוקרטיים, אפילו כשיש בו מפלגת־שלטון בלעדית, כמו בישראל.

בישראל — מותר לישון

— כל זמן שהציבור עומד על משמרת הדמוקרטיה, ואינו נותן למפלגת־השלטון להגיע למעמד דיקטטורי.

אולם למרות ההבדלים, מצטיירת בשתי הוועידות תמונה דומה מאוד, לפחות מבחינה אחת:

תמונה של שיעמום.

בשתיהן נרדמו ראשי־המדינות — אם כי בוועידה הסובייטית השתדלו, בהתאם לאופי המישטר, להיראות ערים ולישון בעיניים פקוחות. בוועידה הישראלית ישנו בגלוי. כי בישראל יש חופש — לפחות החופש להירדם.

בשתיהן באו הצירים כדי להירגות, ולהיראות חשובים — לא כדי להשתתף בהכרעה כלשהי.

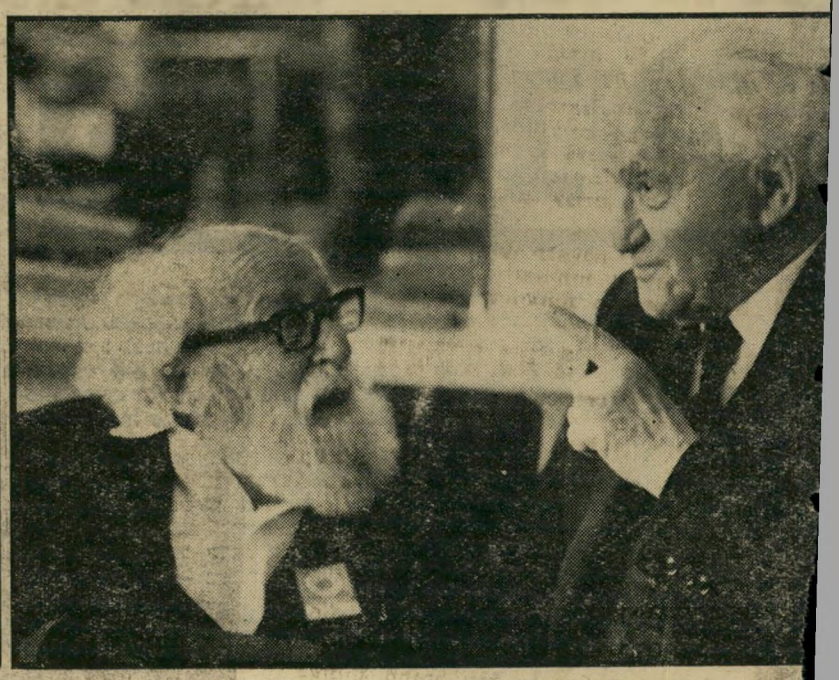
בשתיהן נשפך מלל אינסופי — מלל שהיה, בשפת צה"ל, בבל"ת — בילבול־ביצית־ללא־תכלית.

בשתי הוועידות שלטה, בצד השיעמום, הרגשה של שביעות־רצון־עצמית כללית, שמקורה בידיעה כי מפלגת־השלטון יושבת לבטח, שום סכנה אינה מאיימת עליה ועל אלפי בעלי־השררה, הגדולים והקטנים, החוסים בצילה.

הדאגה היחידה

והדאגה היחידה של הצירים היתה: איך לברר בהקדם האפשרי מי עומד לרשתלט על המפלגה בעתיד, כדי להתחנף לו בעוד מועד ולעלות על עגלתו.

הימים ההם, הזמן הזה: בן־גוריון משוחח עם יצחק טבנקין, לובה אליאב מסתכל בשעון

מארילין מונרו

טוויגי

ניצה שאול - זו

א ל תסתכלו עליה שהיא כזאת קטנה (ברוטו !) 45 קילוגרמים, חוץ מזה, בת עשרים בסך הכל. ניצה שאול, כוכבת ה־ג׳אמבו והסרט השוטר אזולאי, הוא באמת פיגורה קטנה, אבל כבר נאמר עליה : „זאת הקטנה — גדולה תהיה !״

נאמרו עליה עוד כמה דברים. דני ליט־אי, למשל, הבמאי האישי שלה במשך ה־שנתיים הצבאיות האחרונות — „היא ה־כישרון המזהיר ביותר שניתקלתי בו במשך כל זמן עבודתי עם להקות. כישרון מזהיר וחד־פעמי. משהו שמופיע על הבמה אחת לעשר שנים.״

כוכב חדש

הנערה בעלת

מבקרי התיאטרון אמרו שיש לה עתיד מימיקה נפלאה. שבעזרת שיפשוף קל ית־ווסף כוכב לבמה העברית. שיש לה פני גו־מי בעלי אלף פרצופים, שיש לה עוד כל מיני דברים. בסך הכל, אף מבקר לא קילקל את ההרמוניה של המקהלה המבשרת טובות.

היחידי שלא אמר בנידון שום דבר היה המפיק אברהם („פשנל״) דשא. אבל לעו־מת זאת — הוא עשה. הוא עשה זאת ב־שיטת „באתי, ראיתי, חתמתי״ מהירה ו־לעניין. מייד לאחר שראה את הופעת ה־בכורה של ניצה — בתכנית ליד הירדן של להקת פיקוד מרכז — ניגש אליה והציע לה את עצמו בתור אמרגן אישי. ניצה מצידה העיפה מבט קצר ברשימת ה„כוכבים טעוני טיפוח׳ שטופחו על ידו באופן אישי (ראה: חיים טופול, הגששים, רבקה זוהר, ועוד) ונתנה את ה„כן׳ המיוחל.

עכשיו — בתוקף מעמדה החדש ככוכבת־מט־ידי־פשנל־הגדול היא מרגישה טוב, תודה — „א־בלי שום תסביכים של הכוכבת הגדולה שבד־בכלל לא רוצה לדבר על איך זה להיות מדברים עליה.

אצלה, עבודה זאת עבודה, חיים פרטיים פרטיים, ואין לה שום כוונות לספר למישהו היא יוצאת עם החבר שלה (שנתיים) ומה הי־לארוחת הבוקר. („המון! אני אוכלת כל ב־משמינה בכלל! נורא, לא?״) „מה זה בכלל עניין אותם?״ היא מתעניינת בפסיכולוגיה ע־המעריץ. „לפי מה שאני מבינה — הם צרי־רכז במה שהם רואים על הבמה.״

ומה שהם רואים שם, באמת שזה התרג־אטורה מקסימה בצבע ככאו חיוך, בעלת־תמימים אבל ממזריים, היודעת לשיר ב־ג׳קי קוגן, להלך בצעדים כמו צ׳ארלי צ׳א־נועץ כמו מיקי מאוס.

„יש לי כישרון לחקות כל אחד בעצ־

הקטנה גדולה תהיה

קרה לי בימי חיי" היא אומרת. „קראתי לה מישפחה ב. בכלל — אני לא חושבת שאני יכולה להעביר במילים את כל הרגשות שיש לי ביחס ללהקה. זה יותר מדי עמוק. באופן כללי — זה היה נפלא."

ולא רק לגבי הרגשות הפרטיים שלה — אלא גם לגבי הקריירה. הפארודיות על הסרטים — בהן היה לה תפקיד מרכזי — הפכו ללהיט בצה"ל. יחד איתן, התחילה ניצה שאול, „החתיכונת המשגעת מלהקת פיקוד מרכז" לעבור במהירות את מחסום המדים האחידים של הלהקה הצבאית. „זה בא לי כהפתעה גמורה" היא אומרת. „בחיי שלא התכוננתי לכל הפירסום הזה, וזה נורא לא מתאים לאופי שלי."

אודרי הפבורן

רוזמרי קלוני

ברברה סטריסנד

שלוש נשים בשמי הבידור

מאחורי אלף הפרצופים

ניצה. אבל אף פעם היא לא העלתה על דעתה שכישרון זה יעזור לה להתבסס בחיים. „אפילו לא הייתי המצחיקה של הכיתה," היא אומרת.

ילידת תל־אביב, בת למשפחה נורמלית — האב עוסק בביטוח והאם עובדת כמוכרת בחנות לבגדי ילדים — למדה ניצה בבית־ספר המתמיד ולאחר מכן בתיכון אוהל־שם, וחלמה על קריירה של הוראה. חייה החברתיים התרכזו ב„צריף" של הצופים, והיו לה אפילו תוכניות מוגדרות מאוד להצטרף לגרעין נח"ל. רק בסוף השמינית — כאשר נוכחה לדעת שאם היא רוצה להקים גרעין — זה יהיה גרעין של איש אחד בלבד — ויתרה על החלוציות.

היא התחילה לחפש אתגרים חדשים, מצאה אותם בבחינות הכניסה ללהקות הצבאיות. כשבאה לבחינות הכניסה ללהקת הנח"ל, אמרו לה: „ילדה, לכי הביתה." אז היא הלכה הביתה, אבל לא להרבה זמן. לאחר חצי שנה נבחנה ללהקת פיקוד מרכז — והתקבלה.

„הלהקה הצבאית היתה הדבר הנפלא ביותר ש־

ובשביל שידעו מה האופי שלה, היא מסבירה שהיא בכלל לא הולכת לדיסקוטקים, ושהיא ממש שונאת להתאפר, אוהבת לבוש הכי הרבה ,סתם מיכנסיים וחולצה', ושבכלל היא ניראית כמו ילדה בת 14 ו„לפעמים אפילו הרבה יותר גרוע." ייאוש, לא?

עכשיו שברור לכולם מה היא לא רוצה, אפשר לגלות מה היא כן רוצה. „רק להיות שחקנית" אומרת הגברת הקטנה והמבטיחה.

בהתחשב במה שהיא מסוגלת לעשות, בעזרת כמה פיאות נוכריות (של ליידי 101), איפור (של הלנה רובינשטיין) וכשרון — סביר לנבא שהיא תהיה.

כלו כל הקוצים!

כלו כל הקוצים

אילו היה הדורבן מתגלח
היה ודאי אומר — עם **פיליפס**
כלו כל הקוצים.

ואתה הגבר, המתגלח בוקר בוקר,
הלא תעדיף גילוח רענן, נעים וחלק
עם מכונת גילוח של פיליפס.

הצטרף גם אה לגברים המתקדמים
המעדיפים גילוח של **פיליפס.**

פיליפס *תמיד שמונה יותר*

תעריפון המנויים של **העולם הזה**

	לשנה בלירות	לחצי שנה בלירות
● **דמי המנוי בארץ**	58	30
● **לכל ארצות תבל, בדאר רגיל**	66	35
דמי המנוי לארצות חוץ בדאר אויר		
● **לכל ארצות אירופה ואיראן**	86	44
● **לארצות-הברית ולקנדה**	110	57
● **לאוגנדה, טנזניה, אתיופיה, גאנה, ניגריה, קניה, ציילון, חוף השנהב, תאילנד**	120	62
● **לדרום-אפריקה, זמביה, רודזיה, גואטמלה**	140	72
● **למקסיקו, פנמה**	150	77
● **ליפאן, ונצואלה, ארגנטינה וברזיל**	160	82
● **לאוסטרליה וניו-זילנד**	176	90

במדינה

דתיים

כושי ליד הכותל

היהודי הכושי עזרא צפניה התפלל כש־טלית ותפילין לגופו אצל הכותל, כשנדרש לפתע להתרחק. צפניה המשיך להתפלל בש־ביל הסמוך לכותל. אך סדרני הכותל וה־מתפללים לא הניחו לו גם שם. קבוצת מתפללים והסדרן דויד אלבז פנו לשני שוט־רים שהיו במקום. רב־סמל שמעון שמעון ושוטר עיסה בשירה, התלוננו בפניהם כי הכושי מפריע במקום למתפללים.

השניים דרשו מצפניה לזוז ממקומו. צפ־ניה סירב, טען כי זכותו להתפלל במקום.

לבנים נגד כושי. השוטרים לא היס־סו החלו גוררים אותו מהמקום. אחד ה־צופים היה המדינאי האמריקאי יוג'ין מקאר־

יהודי־כושי צפניה
התפלל — או קיבץ?

תי, שביקר שם, התבונן בהפתעה כיצד שני שוטרים לבנים גוררים כושי. המראה הזה היה מוכר לו.

טען דובר משטרת ירושלים, סגן־ניצב אב־רהם פלייסיג: „התקבלה תלונה מצד סדרן הכותל שיש הפרעה מצד קבצן מישיבת התפוצות. השוטרים ביקשו ממנו לע־זוב את המקום. הוא סירב, אך בכל זאת הם נהגו בהתאפקות, לקחו אותו מהמקום.

„האם היגשתם נגד האיש כתב־אישום על קיבוץ נדבות?"

„לא, ראינו את התקרית כמחוסלת."

לא כן צפניה, הטוען כי התפלל במקום ותו לא, ממשיך לתבוע את עלבונו, מסרב לשכוח את מה שעשו לו.

עיריות

בנו של מזכיר העירייה — חשוד בקבלת שוחד

הידיעה זכתה בצהרוני ישראל לכות־רות נכבדות — אך ללא שם. „חקירה מת־נהלת בעיריית בני־ברק נגד פקיד רישוי" הכריז ידיעות על פני ארבעה טורים. „פקח בנייה בבני־ברק נחקר על קבלת שוחד," גילה מעריב על פני שלושה טורים. אף אחד מהם לא טרח לציין את שם החשוד.

השם, איפוא, הוא בני פרל, פקח־בנייה ופקיד במחלקה הטכנית של העירייה. הוא בנו של מזכיר העירייה אלעזר פרל.

לא להסתכסך. בני פרל הוזמן אל ראש העירייה, ישראל גוטליב, ונחקר על החשדות שהועלו נגדו. מהותן: במסגרת תפקידו כפקח־בנייה, המפקח על עבודת קבלני הבניין, נהג פרל הצעיר לשכנע, לדברי ההאשמות, את הקבלנים, להתקין בבנייניהם מיתקני גז של חברה מסויימת.

נציגי אחת מחברות־הגז המתחרות, שהופ־תעו לגלות שעסקיהם חלשים במפתיע ב־איזור בני־ברק, יזמו חקירה שקטה, גילו את הסיבה. כך התפוצצה השערורייה.

הגיב סגן ראש העירייה אלייקים פרדמן על הפרשה: „אני רואה את מעשיו של בני פרל בחומרה רבה. מיד אחרי ההגים תסיים העירייה את החקירה ותפרסם מסקנותיה."

מלכת הצעדה 71'

החתיכה והיפה

מלכת צעדת 71, רב־טית רחל גולדפרב: „אני סתם בחורה. לא שונה מהאחרות.“ חוליית הכיסוי המיוחדת של העולם הזה חשבה אחרת.

וראים זה רחל גולדפרב. היא בת עשרים, רב־טית, בוגרת סמינר הקיבוצים, בעלת זוג עיניים ירוקות נהדרות, שיער בלונדי אסוף, משרתת כרגע (עד לשיחרור בעוד חודשיים) במדור השיחרורים של בקו"ם.

ומיום שני האחרון — בעלת פרט אוטוביוגראפי חשוב נוסף: מלכת הצעדה 1971. תואר זה הפך, במשך שנות קיומו, לחלק אינטגראלי מהווי צעדת שלושת הימים.

התנהגותם של עשרות החיילים והחיילות המחכים לצועדים בחניונים ובנקודות המנוחה השונים — מוכיחה זאת יפה.

כל חוליית כיסוי, הכוללת כתב וצלם, מוקפת מייד בעזרה צבאית מלאת התלהבות. נציגיו הבלתי רישמיים של צה"ל מתמקמים משני עברי המסלול, נותנים עצות, מגלים חתיכות, פוסלים אותן, מצביעים על ליקויים ומעלות במיבנה האנטומי של המועמדות, מפרטים את דרישותיהם שלהם כהמלכה המיועדת, ובעיקר — אינם מרפים עינם מהתהלוכה הספגונית העוברת באלפיה.

גם השנה הצטרף צה"ל למיבצע החיפוש של העולם הזה אחרי הצועדת המרשימה, החתיכה והיפה ביותר. אבל השנה, שלא כמו בכל שנה, הוא עשה זאת בלי התלהבות יתרה. לא מפני שחסר לו רצון טוב. פשוט — לא היה ממה להתלהב. צעדת שלושת הימים 1971, בת 22 אלף המשתתפים, זכתה כבר לפני תחילתה בתואר הצעדה הגדולה ביותר בעולם. אבל לפחות במשך היום הראשון שלה — התגבש בקרב הצועדים שם אחר: הצעדה האפורה.

ואם כל האפרוריות הזאת עדיין לא הספיקה — בא הגוף הנשי, והוסיף נופך אפור משלו. הצועדת הממוצעת של 1971, משני עברי המסלול, נותנים עצות, מגלים חתיכות, פוסלים אותן, מצביעים על ליקויים ומעלות במיבנה האנטומי של המועמדות, מפרטים את דרישותיהם שלהם כהמלכה המיועדת, ובעיקר — אינם מרפים עינם מהתהלוכה הספגונית העוברת באלפיה.

גם השנה הצטרף צה"ל למיבצע החיפוש של העולם הזה אחרי הצועדת המרשימה, החתיכה והיפה ביותר. אבל השנה, שלא כמו בכל שנה, הוא עשה זאת בלי התלהבות יתרה. לא מפני שחסר לו רצון טוב. פשוט — לא היה ממה להתלהב. צעדת שלושת הימים 1971, בת 22 אלף המשתתפים, זכתה כבר לפני תחילתה בתואר הצעדה הגדולה ביותר בעולם. אבל לפחות במשך היום הראשון שלה — התגבש בקרב הצועדים שם אחר: הצעדה האפורה.

ואם כל האפרוריות הזאת עדיין לא הספיקה — בא הגוף הנשי, והוסיף נופך אפור משלו. הצועדת הממוצעת של 1971, לא מאופרת ופרועת שיער, יכולה היתה השביעיסטית יעל תמיר, בת ה־17, לזכות בתואר הנכסף. היא הסתפקה בתואר „סגנית מלכת הצעדה.“

היא חיה. היא היתה חסרת התלהבות, בלתי מאופרת, בלי שיגעונות אופנתיים עליזים, סתם אפורה כשק.

„הן נראות כאילו הן הולכות לקנות משהו בשוק,“ הגיב חייל למראה שתי נשים שצעדו תוך כדי סיפור רכילויות אחרונות.

לא היה זה פלא שמיבצע בחירת מלכת הצעדה היה השנה מעייף למדי. כך לאחר שורה ארוכה מאוד של צועדות, נתגלה המראה המלבב של יעל תמיר, (17), בעלת בית־הספר. ואם יעל תיבחר למלכת הצעדה, הוא יגלה זאת. וחוץ מזה — הוא בכלל לא בסדר שהוא לא הירשה לנו לצאת לצעדה.“

בגלל המנהל, או בגלל הביישנות הטבעית, או בגלל שניהם כאחד — הפסידה תמיר התמירה את התואר.

זכתה בו רב"טית רחל גולדפרב.

על רקע הנוף הנשי המדכא של הצעדה היוה המאסף של החי"ן משב־רוח מרענן. החיילות היו חינניות, אסתטיות, ומוראל מתקבל על הדעת. הבולטת מכולן היתה רחל גולדפרב.

מלכת הצעדה 1971 יודעת שהיא חתיכה. היא מקדמת את פני הצלמים בחיוכים, צועדת בהכרת ערך עצמה, ומרגישה טוב מאוד במרכז תשומת הלב. אבל היא איננה חתיכה מן הסוג של אל־תיגע־בי מתחנן. חברותיה ליחידה מחבבות אותה, יש לה מרץ להעביר את זמן המנוחה בריצה על המקום (שלא תוכננה עבור הצלמים), ואין לה שום עבר או עתיד זוהר. „גמרתי גימנסיה, הלכתי לצבא ועכשיו אני מתכוננת ללמוד גיאוגרפיה באוניברסיטה. אני סתם בחורה.“

השביעיסטית היפהפייה פחדה ממנהל הגימנסיה — הפסידה את הכתר

הסניה באפרוריות השמיים מלמעלה והצועדים מלמטה, בלטה יעל תמיר, תלמידת גימנסיה אליאנס בתל־אביב, כצועדת היפה ביותר, זכתה בתואר „סגנית מלכת הצעדה לשנת 1971.“ יופי טבעי נדיר, תלמידת הכיתה השביעית בתיכון אליאנס, שצעדה במיסגרת כיתת צופים. היא היתה ללא ספק הצועדת היפה ביותר בצעדה. עובדה זו לא הפכה אותה למלכת הצעדה — בעיקר בגלל שלא רצתה בזאת.

„לא, לא,“ אמרה יעל לכתבי העולם הזה. „אני לא רוצה לדבר. וגם לא להצטלם.“

„למה?“ מלבד סומק — אין תגובה. רמי, החבר האישי שלה, הסביר במקומה: „פשוט

במדינה

אורחים

שמאל ימין,

הכל אותו דבר

היא ארוכת גיזרה, בעלת מבט שהוגדר פעם כ„אינטלקטואלי־לירי,“ למי שמבין מה שזה צריך להביע, וזכתה לפירסמה העו־למי לאחר ששרה את איש על האי והוא חי — שני השירים המפורסמים מתוך ה־סרט Z.

פילאר תומאס, הזמרת הצ׳יליאנית בת ה־28, החיה ושרה בפאריס, היוותה השבוע, עם בואה לישראל, מוקד התעניינות לכל

זמרת פילאר
כן ל־Z

אלה שראו את הסרט — ושמעו על קשריה עם המלחין היווני המפורסם.

מטרות אמנותיות. „כל הפעילות ה־מוסיקאלית שלי עד אז נשאה אופי של בי־לוי לשעות הפנאי,“ מספרת פילאר. רק ל־אחר שתיאודורקיס בחר בה — מבין עש־רות מועמדות אחרות — להיות זמרת Z, החלה שרה ברצינות.

תיאודורקיס, שישב באותו זמן בכלא ה־יווני, התקשר עם פילאר באמצעות שליח. מלבדה, הורשה רק לעוד זמרת אחת ב־עולם — גנה מושקורי — לשיר את שני השירים מתוך Z. פילאר, כמו ג׳ון באייז, ג׳ניס ג׳ופלין המנוחה, מרים מקבה ומפור־סמות אחרות — הפכה בעיני העולם לזמרת מחאה נוספת.

אבל לא בעיני עצמה. עם בואה לישׂ־ראל, הצהירה בטון שאינו משתמע לשתי פנים כי את פעילותה הווקאלית מכוונת היא למטרות אמנותיות בלבד. „אני זמרת, ולא פוליטיקאית,“ אמרה. „כאשר אני שרה שיר מסויים — יש לזה משמעות אחת בל־בד: השיר הזה מצא חן בעיני. אם בחודש הבא אתלהב מהמילים והמנגינה של שיר בעל תוכן ימני קיצוני — אשיר אותו. תיאודורקיס הוא מלחין ומשורר גיפלא — לכן אני שמחה לבצע את שיריו. אני חושבת שגם ההחלטות האמנותיות שלו אינן מעו־רבות בפוליטיקה. עובדה — הוא בחר בי, מבלי להתעניין בכלל בנטיותי הפוליטיות.“

סטודנטים

הש.ב. — לא רק

באוניברסיטת חיפה

בעצם, זה היה צפוי למדי. רק תמימים יכלו להאמין, כי הש.ב. מתערב בחיים ה־אקדמיים באוניברסיטת חיפה, ואינו עושה כן בשאר האוניברסיטאות בארץ. השבוע נתגלו שתי הוכחות בקשר לפעילות ה־ש.ב. באוניברסיטה העברית בירושלים.

שני זרים בחדר. הם התגלו בעקבות מכתב קצר שקיבל אלי קסיס (23), תושב כפר רמה וסטודנט השנה הרביעית בבית־הספר לרפואה שליד האוניברסיטה העברית בירושלים. במכתב, נתבקש קסיס להיכנס למשרדי המזכירות.

ביום ובשעה המיועדים, נכנס. המזכירה הכניסה אותו לחדרו של מזכיר בית הספר לרפואה, להפתעתו לא פגש אלי במזכיר, אלא בשני גברים זרים לו. היה ברור ש־השניים אינם אורחים מקריים בחדר. האחד היה שרוע על אחת הכורסאות, השני עישן בנחת כשהוא יושב על שולחנו של המזכיר.

אינפורמציה. בלי כל הקדמות רבות הזמינו השניים את אלי לשבת, הציגו עצמם בשמות פרטיים, כשהם מוסיפים שהם אנ־שי בטחון. הגבר שישב על השולחן החל משוחח עימו על כך שהרבה סטודנטים מקב־לים מילגות והלוואות. כן העלה את העוב־דה כי אמו של אלי משמשת כמורה בבית־ספר עממי באחד הכפרים הערביים.

אז שלפו השניים את בקשתם הצנועה. ש־קסיס יספר להם על המתרחש בישיבות ועד הסטודנטים הערביים בירושלים. לאלי היתה אינפורמציה טובה מאוד על המתרחש ב־ועד, שכן שימש כחבר בועד.

בחשאי. אלי סירב. בתגובה הזכירו לו השניים שלא לכל הסטודנטים באוניברסי־טה יש מילגות, ולא לכולם צריכים להיות הורים המשמשים כמורים בבתי ספר.

כעבור שבוע התקיימה ישיבת ועד הסטו־דנטים הערביים בירושלים. לפני פתיחת ה־ישיבה הודיע אלי שיש לו עניין פרטי ל־ספר, אך השביע את הנוכחים לא לגלות לאף אחד את דבריו.

ישיבת הועד, אותו יום, היתה סוערת כפי שלא היתה מעולם. חברים הטיחו באלי האשמות על רצונו להשתיק את הפרשה. חלק משבעת חברי הועד תבעו לפוצץ את העניין ברבים. אחרים דרשו שהפעולה תהיה שקטה. לבסוף הוחלט על הצבעה. ארבעה ביכרו פעולה שקטה.

נזיפה חמורה. הוחלט איפוא לפעול בדרך שקטה. אלי שלח מכתב תלונה ל־רקטור האוניברסיטה, פרופסור יעקב כץ, ובו סיפור הפרשה. במכתב היתה גם תבי־עה להפסיק רדיפת הסטודנטים הערביים על־ידי הש.ב.. תשובה לא זכה קסיס לקבל עד היום.

כעבור מספר שבועות נערך בבנין קנדה של האוניברסיטה העברית כנס מחאה נגד

סטודנט פאהום
לא לש.ב.

מעצרים אדמיניסטרטיביים. הפרופסור כץ, נשאל בהזדמנות זו ע התלונה שהוגשה על־ידי קסיס.

מספר ואליד פאהום, המשמש יו״ר ועד הסטודנטים בירושלים: „הרקטור של ה־אוניברסיטה טען שאיננו יכול לצאת נגד פעולות הש.ב., אך אלו שאיפשרו את פעו־לתם בתחום מזכירות בית־הספר לרפואה נזנפו. הם קיבלו ממני נזיפה חמורה,“ אמר.

שלושה נפיונות. ואליד פאהום (28) יליד נצרת, סיים לפני שנתיים את לימודי הפילוסופיה והפסיכולוגיה באוניברסיטה ה־עברית. בתום לימודיו, פנה ואליד בעל הקומה הבינונית והמצח הגבוה, למספר מקומות, הגיש את מועמדותו לעבודה. ביניהם: עיריית נצרת, בה ביקש להתקבל למחלקה העוסקת בטיפול מונע של לישכת הסעד (המשרה ממומנת מחציתה על ידי משרד הסעד ומחציתה על ידי העירייה עצמה).

כן פנה למשרד הבריאות במחוז הצפון, ביקש להתקבל לעבודה כעוזר לאמרכל. לאחרונה, פנה, בהתאם למודעה שהתפרס־

(המשך בעמוד 32)

הערמים

מאת

א. זהבי, קופנהגן

קופנהגן, בירת דנמרק, הפכה כבר מזמן לבירת העירום העולמי. אבל כשמדברים על מין ועירום בקופנהגן, מת־כוונים בעיקר לפורנוגרפיה. רוב המין וה־עירום המוצגים כאן לראווה הם ממוסחרים ומיועדים בעיקר לתיירים. משום כך, שמ־עתי לפני מספר חודשים כי קיימת בקופנ־הגן גם אגודה של נודיסטים, שעירומם אינו מיועד לתצוגה בפני תיירים ושאין הם רואים בו מכשיר לגרימת רווחים, התחלתי להתעניין בהם.

נאמר לי כי אין זו אגודה סגורה. כל מי שרוצה, אפילו אינו נודיסט ואינו נושא עמו תעודת־חבר באגודה, רשאי להכנס לבריכה תמורת דמי כניסה של 5 כתר (כ־2 ל״י בערך). התנאי הוא כמובן שהוא חייב לנהוג כמו שאר הנוכחים במקום. כלומר, לבלות בבריכה בעירום.

מכיון שבריכת־השחיה היא המקום היחיד, חוץ מאשר חוף הים, שם ההבדל בין אדם לבוש ועירום הוא בפיסה אחת של בד, הח־לטתי להתנסות בחוויה.

לאחר חמש דקות של מבוכה, הסך ה־צורך בבגדי־הים מיותר לגמרי. בחדר ההל־בשה היו עמי כמה עשרות מתרחצים, שהתפשטו ונטלו עמם רק מגבת בלכתם אל בריכת־השחיה.

באולם בריכת־השחיה היו אותה שעה כ־150 מתרחצים. חברי האגודה בקופנהגן מונים כ־3000 איש, אולם בכל מיפגש משתתפים רק כ־10 אחוז מהם. כל חבר מגיע לבריכה בממוצע פעם בארבעה או שישה שבועות. יש כמובן גם כאלה הבאים כל שבוע.

ויכוח עם השופט גם לנודיס־טים יש ש־ענות. קבוצה של שחייניות צעירות מתווכחת

אגרגיה לצילומים

היו שם משפחות שלמות ובודדים, מכל הגילים, החל בילדים בני חמש, נערות בגיל ההתבגרות אשר זה עתה החלו שערן ושדיהן לצמוח, וכלה בגברים ונשים בשנות

בבריכה עצמה נערכו משחקי מים בכדור. אלו נתנו כמובן לצעירים אפשרות למגע אלה עם אלו, כאשר הם מתנפלים על הכדור, מטביעים האחד את השני במים ותופסים בשיטת „תפוס כפי יכולתך.“ מש־חקי המים עבורם הם תחליף לריקודים אצל האנשים הלבושים, מעין אמתלה להוצאת מרץ ולהתקרבות הדוקה יותר.

למרות הרגשת החירות המוחלטת, אין חברי האגודה מחבבים צלמים ומצלמות במועדונם. כבר בפגישה הראשונה נאמר

קרניים צבריות עליזות מדביק נודיסט ישראלי למתחרה גרמניה

לי כי לאנשים אלה יש „אלרגיה" לצילומים.

מאחר והייתי רק אורח באותו מועדון, לא ניסיתי להתווכח עם מארחי. החלטתי לחכות להזדמנות בה אוכל לצלם את חברי האגודה הנודיסטית. ההזדמנות באה בראשית ינואר, כאשר על לוח המודעות של הבריכה בקופנהגן נמסר, כי ב־21 בחודש מרץ השנה ייערך בברלין מיפגש שחיה בין חברי האגודה של קופנהגן לבין חברי האגודות של ברלין, האנובר ובראונשוויג. דמי ההשתתפות במאורע המלהיב הזה, בו תיערכנה גם תחרויות שחיה בין חברי האגודות השונות: 120 ל"י, הכוללים גם אירוח של יומיים במלון בברלין. מובן שלא יכולתי להחמיץ מיפגש ספורטאי כזה.

נסע ברכבת מדנמרק אל מערב ברלין כולל גם מעבר הכרחי דרך שטחה של גרמניה המיזרחית. הרכבת הבינלאומית, המיועדת לזרים בלבד, עוברת דרך שטחי גרמניה המיזרחית, כאשר התושבים המקומיים אינם רשאים לעלות אליה.

בתחנות הרבות בהן עוצרת הרכבת, עומדים התושבים ולוטשים עיניים אל הזרים, הבאים כאילו מעולם אחר.

צריך להביא את כל המשפחה

ב תחנת הרכבת של ברלין המיזרחית סובבים את הרכבת שומרים עם כלבי־ציד, כדי למנוע התגנבות של תושבים. חיילים מזויינים ניצבים ליד כל דלת, כדי למנוע כניסה או יציאה. חמש דקות של נסיעה ואנו כבר בליבה של ברלין האחרת, ליד גן־החיות. איש אינו בודק דרכונים.

אנו, הנודיסטים של קופנהגן, יוצאים ונבלעים בהמון האדם. מכוניות פרטיות של חברי האגודה הנאטוריסטית בברלין, מסיעות את כל הקבוצה הדנית לבית־קפה, בקומה ה־16 של בנין רב־קומות. אני וידידי הישראלי, המייצגים גם את הנודיסטים של ישראל במיפגש בינלאומי זה, מחליפים בעברית דיעות והערכות על סגולותיהן הגופניות של מארחותינו הגרמניות. אנחנו מגיעים למסקנה משותפת: הדניות נראות טובות יותר, טעימות יותר.

מיד אחרי שאנחנו מסיימים את כיבוד הקפה בעוגות הקצפת, אנו מוזמנים להתארח למשתה בסאונה נאטוראליסטית.

לוקחים אותנו למרתף של בית מגורים רגיל, שהפך למועדון האגודה. יש שם בריכת שחיה אינטימית, בגודל של 8 — 12 מטר. לידם ארבעה חדרי סאונה של עץ לבן. לבחירה יש סאונה לחה ויבשה. מידת החום מגיעה עד ל־95 מעלות. מתוך הסאונה קופצים ישר לבריכת־השחיה. לרשות חברי המועדון עומדים כסאות מרגוע, חדר טל־וויזיה ומזנון קטן לאכילה חטופה. המאכל הביתי: דג מטיאס, מרק גולש וכוס בירה. בין האורחים הדנים לבין המארחים הגרמנים מתפתחים מייד יחסי ידידות ואחווה. בלי הבגדים, רואים עד מהרה שאין כל הבדל.

חבר הוועד של האגודה הברלינאית מסביר לי כי בברלין המערבית קיימים עוד חמישה מועדונים מעין זה. בכל רחבי גרמניה רשומים כיום כבר כ־100 אלף ראשי משפחות באגודה, כשמספרם הכולל של החברים מתקרב לחצי מיליון. במרבית הערים יש לאגודה בריכת־שחיה שהיא רכוש האגודה, המהווה גם את המועדון. המיגבלה היחידה הקיימת לגבי התקבלות כחבר באגודה היא שגרשמים בה רק משפחות שלמות, או רווקים ורווקות שטרם נישאו. אין מקבלים חבר נשוי שאינו מביא עמו למועדון את אשתו וילדיו. אחרי הכל, יש לשמור על נורמות של מוסר.

נודיסטים, נודיסטים, אבל זה לא צודק שתסתכל באשת חברך בעוד שאת אשתך אתה שומר בבית לעצמך בלבד.

גם השוטר במיזרח מפשיט

ל מחרת היום, בא היום הגדול של המיפגש הבינארצי בין הנודיסטים של דנמרק לבין הנודיסטים של ברלין. אחרי ארוחת צהריים משותפת בבית העיריה של רובע שיינברג, אנו נוסעים אל המיפגש. הוא נערך בבריכת־השחיה האולימפית של הרובע, שהפכה למשך 4 שעות למעין אולימפיאדה זוטא של נודיסטים.

חלק מהנוכחים משתתפים במישחים וב־תחרויות השונות הנערכות במים. אחרים יושבים וצופים בנעשה מהיציע, גם הם בעירום כמובן, והאחרים יושבים ושותים קפה במזנון. זה היה בדיוק כמו כל תחרות ספורט פרובינציאלית אחרת. ברגעים של מתח בתחרות, נשכחה אפילו העובדה שהמתחרים הם ערומים.

מכיון שהגרמנים הם ליברלים יותר בכל הקשור לצילום נודיסטי מאשר הדנים (אצלם אין עדיין תעשיית פורנו מפותחת כמו בקופנהגן), יכולתי הפעם להנציח את המעמד בגרמנים, לוחצים ידיים. מאחלים זה לזו להיפגש במחנות הקיץ. יוצאים אל תחנת הרכבת במיזרחה של ברלין. הרכבת לקופנהגן היוצאת מהמיזרח. בנקודת המשמר של רחוב פרידריך, הגבול בין שני חלקי העיר, מפשיט אותי שוטר ובוחן כל סיסת נייר שבחפצי. הבטחתי שאין לי כל כוונה לצלם במיזרח וכל מה שרציתי לצלם צולם כבר במערב."

הוא מניח לי לעבור. אני יוצא אל הרחוב הריק ממכוניות. צעירה ממיזרח ברלין, המלווה אותנו, רואה שאני מחפש מכונית. היא אומרת לי: „אצלנו אין צורך במכוניות שיטענו את האויר הצח!"

בסק זמן

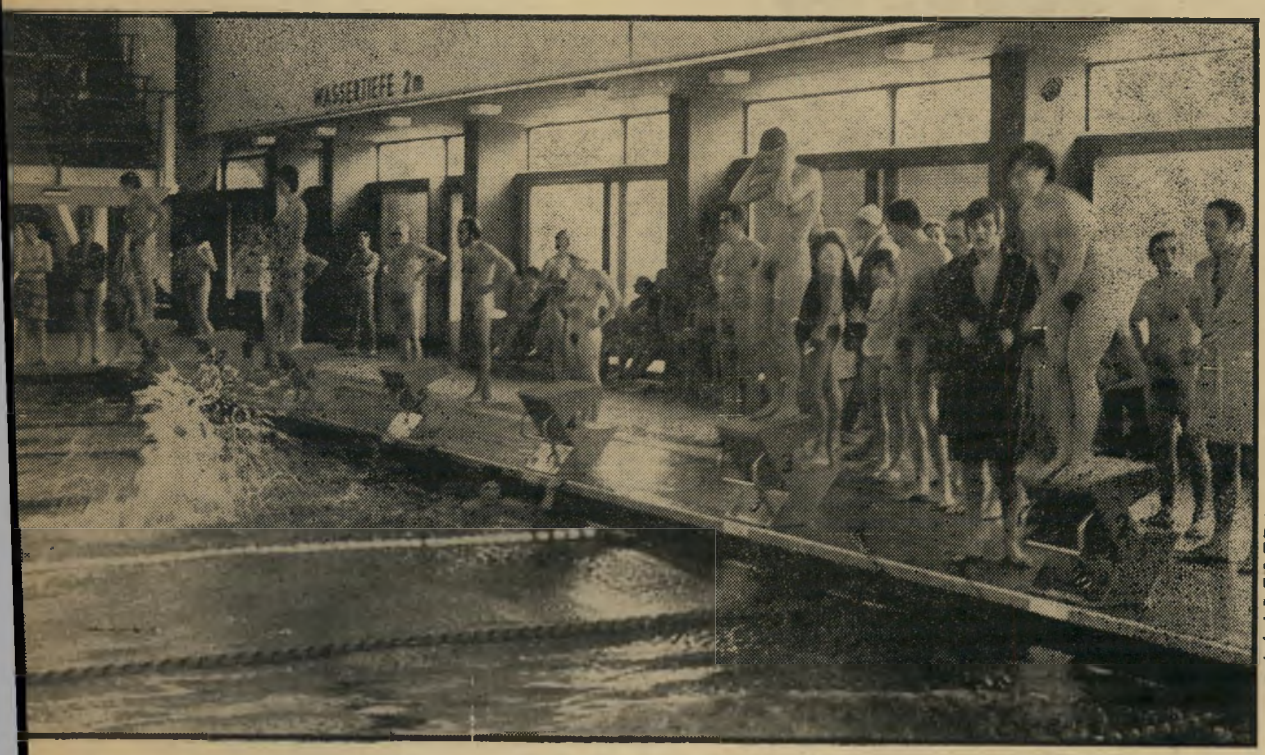
בשעת ההפסקה בין תחרויות השחייה שנערכו בברלין, מסתובבים המתחרים בעירום בחופשיות באולם המפואר, מתעמלים או מתעטפים במעיל־רחצה. שום מתח מיני לא היה בין המתחרים. המתח היחיד היתה רוח הספורט.

היכן לזינוק!

שופט לבוש בבגד־אימון מזניק אל המים קבוצה של נערות צעירות, נודיסטיות מקופנהגן וברלין, שהתמודדו ביניהן בבריכה האולימפית בברלין. ביציע ישבים גם צופים לבושים, חברי מועדון הנודיסטים.

והרטובים

התחרות בעירום

כשהגברים ניצבים מאחור, מתכוננות הנשים לזנק אל המים. במיפגש בינלאומי זה של נאטוריסטים מושבעים, אזרחי דנמרק וגרמניה, נטלו חלק גם שני ישראלים, שהצטרפו אל המשלחת הדנית. בוויכוח הנוקב שניטש בין הצופים על הופעתן של הנערות־השחייניות — זכו הבנות הדניות בבכורה ללא כל עוררין.

אורחים

מחלותיה

הדיפלומטיות של אתי

את היומיים הראשונים לשיבת־ציון (ה־זמנית) של אסתר עופרים, בילתה הזמרת

זמרת אתי עופרים
העיקר הבריאות

בבריחות דיפלומטיות מעיתונאים, שעטו עליה בשאלות בעיקר ביחס ל: איך היא מרגישה מאז נפרדו היא ובעלה אבי.

היא חלתה בצהריים, כשנקבע לה ראיון עם שידורי ישראל, והבריאה בערב, לראיון בגלי־צה"ל. אלא שלמחרת היא חלתה עבור גלי־צה"ל, וכל מי שמאמין שאף על פי כן ולמרות הכל היא הזמרת הטובה ביותר שיש לישראל בגרמניה, מאחל לה הצלחה.

פופ

ונוס
מהולנד

ונוס אינו אלא הלהיט המפורסם של להקת כחול מזעזע, שצעד כימעט בכל מיצ־עדי הפזמונים בעולם, ובדרך כלל בראשם. ונוס, הוא גם השם היאה לסולנית היפהפיה של הלהקה, מריסקה מרס, בת ה־19 שמאז הצטרפה לכחול מזעזע הפכה הלהקה ל־אטרקציה בינלאומית.

חוץ ממריסקה, הזמרת, ישנם בלהקה: רובי ואן לאון (גיטרה סולו) קלאס ואן־דר־וואל (גיטרה בס) וקורנליוס ואן־דר־ביק (מתופף).

רובי הוא הכותב את הלהיטים ללהקה, והוא גם האחראי לצליל המייחד המאפיין אותה.

להקת כחול מזעזע נחשבת למי שפתחה את הדלת לצליל ההולנדי במיצעדי הפיזמו־נים בעולם, ובעיקבותיה נתפרסמו גם ה־טי־סט וגלוריה. הלהקה באה לארץ, כידוע, להשתתף באירועי הפופ, ביום העצמאות.

תדריך

תיאטרון

הכסאות (האולם הקטן, הבימה): הצגה שאסור להחמיצה: ליא קניג ושלמה בר־שביט, כשני זקנים העושים חשבון־נפש, כל אחד לעצמו וכל אחד עם העולם, במחזהו של יונסקו, סמל לתיאטרון האבסורד.

מנדרגורה (התיאטרון העירוני, חיפה): מקיאווילי מתגלה שנון ואקטואלי גם היום, בסאטירה חברתית נוקבת. הישג גדול ל־במאי, מייק אלפרדס, שהשיג מן הצוות כולו מישחק מסוגנן.

פרפרים הם חופשיים (גודיק): בו־עת־סבון, אבל עשוייה במקצועיות, מבו־יימת בקצב (ליאונרד שך) ומשוחקת בחן (תיקי דיין, רחל מרכוס, מוטי ברקן).

השושנה המקועקעת (הבימה, ה־אולם הקטן): מחזהו של טנסי ויליאמס, על הפרחת מוסכמות ואמונות טפלות, מאבד

מריסקה מרס מה„כחול מזעזע"
הענגס של ונוס

מן העוקץ בגלל תפיסה מיוחדת של הבמאי. מרים זוהר ואלי כהן, משכנעים רק לקראת סוף ההצגה, כשהם מרשים לעצמם להש־תולל ולהיראות מגוחכים.

בידור

בוסתן ספרדי (בימות): הווי ירושלמי, מוצג בהומור ובצבעוניות בהצגה שזורה בשירי לאדינו, מאת יצחק נבון, בהשתתפות אתי גרוסס (כמו גולדה כאן) ורבקה רז (שהסתגלה לכאן).

אירמה לה־דוס (דקל): החן והפילפל

הצרפתי נעלמו, החצים של בילי ויילדר, שהיו בסרט, אינם נמצאים בעיבוד זה, אבל הוא מדבר אל הקהל הישראלי דווקא משום שאומץ ליפו ולסלאנג השגור בסימטאותיה. גדי יגיל מבריק כרגיל. ברקע מבריקים גם עיבודיו של דויד קריבושיי.

ג'אמבו (דקל): חבורת יוצאי להקות צבאיות (בהדרכת דני ליטאי ויאיר רוזנ־בלום), במיבחר קטעים מן הרפרטואר ה־מוכר. מי שאוהב קטעים אלה, יאהב גם את הג'אמבו. תגלית חמודה — ניצה שאול (ראה עמודים 25—24) ורקדנית מרשימה בשם יוכי.

כשיבוא מלאך המוות, אגיד לו:
„חכה, אני צריכה לשחק את צ'כוב!"

לשוחח עם גילה־האשה על אלמגור־השחקנית, זה כמו לחזות בהצגה מקורית, המורכבת מחלקיקי מחזות שכבר ראיתי, שברירי קולות שכבר שמעתי, ניצנוצי עי־

גילה בתסרוקת ז'אן דארק
אחרי הזונה, קדושה

ניים שכבר הביטו בי מן הבד — אלא שכל חלקיק שייך למחזה אחר, וכל מבט לסרט אחר. וכולם יחד — מעין „פשט־ורק," פסיפס מרצד ומלא חיוניות: גילה אלמגור.

„מטומטמים, איפה בעולם נותנים הזדמ־נות להיות קודם זונה, ואחר כך קדושה מעונה!" — תשובת גילאית אופיינית ל־כל החכמנים, המציגים לפניה את מה ש־נראה בעיניהם כשאלת 64 אלף הדולר, „גב־רת אלמגור, כיצד זה את עוברת ממלכת הכביש לבתולה מאורליאן?"

גברת אלמגור, שכבר קיצצה את שערה כנער, שולחת מבט ענקי כל־כך, גלוי כל־כך ובלתי־מאופר כל־כך, שזאת היא בדיוק התשובה השלמה ביותר, לאיך צריכה להי־ראות ז'אן ד'ארק המפורסמת, שהצהירה מפי שחקניות רבות כל־כך: „הקולות שלי אמרו לי!"

■ ■ ■

האמת היא שהמשימה הקשה באמת היא למחות מזכרון הקהל את הקדושה המעונה, הגונחת על ברכיה שלובת־ידיים והשולחת מבט מתייסר על השמיים. קדושה עשתה ממנה ההיסטוריה. ולשחק אותה כקדושה, זה לכל היותר ייראה כמשוגעת.

בנשיכת שפתיים, בזהירות רבה, פן תיגרר להגדרות לא מדוייקות, מסבירה גילה את ז'אן שלה, הנמצאת עדיין בשלבי חיפושים: „היא היתה ילדה עדיין. בת 19 או 17, היא לא ידעה בדיוק. היא היתה איכרה פשוטה, ארצית, אם כי לא רועה בורה. היה בה משהו זעיר־בורגני מן הבית. היה בה משהו מיוחד, ששיכנע את כולם. היא היתה כזאת מין כספית, צצה בכל מקום.

מקום טוב באמצע

הופ — היא פה, הופ — היא איננה, פת־אום עזבה לעולמות אחרים."

עם הברק בעיניים, כאילו נגעה גילה באותו משהו מיוחד שהיה בז'אן. אותו מש־הו המכניר ייצורים תמהוניים, בעלי אישיות מהפנטת, הסוחפת אחריה את כל סביבתה, עוד טרם בדק מישהו אם היא שפוייה ב־דעתה, במובן המקובל.

ככל שגילה מתקרבת לפרטים, היא מודה בפחד הכמוס שיש בה, מיום בו חתמה על החוזה. הסיבה: „אני צריכה לעלות אליה, אל ז'אן. איני מדברת על פרטים טכניים. פשוט מאוד. ג'ורג' ברנרד שאו היה כל־כך חכם, שלא השאיר שום מקום לחיטוטים פסיכולוגיים. כל מה שאני צרי־כה, קיים בתוך המחזה. הכל. הרעיונות, הביטויים, אבל כשאני צריכה לענות, מתברר שאני שרויה בתוך מונולוג."

■ ■ ■

מבט אחד אל הקיר בביתה של גילה, מחזיר אותה 15 שנים לאחור: קריקטורה של זאב על גילה ב„שחור על לבן," קומ־דיה שרק מי שעבר בחינות־בגרות בתול־דות תיאטרון הבימה, מסוגל לזכור אותה. „גברת אלמגור," וזוהי שאלה נוספת שיג־רתית ומתבקשת מאליה, אבל לצערי, אי־אפשר לחתר עליה, „איך זה קרה שחזרת להבימה אחרי 13 שנה? הצהרת שתחזרי כמו מלכה, ורק לפי התנאים שלך. ה־אומנם?"

תשובתה של אלמגור: „זו לא הפעם ה־ראשונה שהבימה באה אלי במשך 13 ה־שנים הללו. ובכל פעם שבאו, שאלתי: ומה עכשיו? שאלו אותי: מה, למשל,

היית רוצה? אמרתי: ז'אן ד'ארק. אמרו: טוב, אבל עם מי? אמרתי: מייקל מיצ'ים."

על הבמאי מייקל מיצ'ים: „מרגע שהת־חלתי לעבוד איתו, ידעתי: אינני יודעת מה ייצא מזה. אבל אני יודעת שיש לי במאי שהכל מונח אצלו בראש. הוא יודע בדיוק מה הוא רוצה, ואי־אפשר לרמות אותו. זה קשה לפעמים, לשחקן, כי צריך לתת רק אמת, אבל עבודה קשה אינה מפחידה אותי. אני מין סוס־עבודה. זאת התכונה הדומיננטית אצלי, אולי יותר מכישרון."

■ ■ ■

מבט נוסף על הקיר בחדרה של גילה: הכלה וצייד הפרפרים מונצחים על־ידי יוסל ברגנר: „לגילה, באהבה." יפה להפליא. היא מזכירה את ההצגה כחינגה: „להיות חלומית ופיוטית בחלק אחד, ופרועה ו־עצבנית בחלק שני, זה האתגר. ובמיוחד כשאת מופיעה גם בתיאטרון וגם בקולנוע. את צריכה להיזהר לא להופיע יותר מדי. צריך שיאמרו בקהל: מה, זאת היא? לא יכול להיות! וזאת הסיבה שאחרי אלדורדו, כשבאו אלי עם כל מיני „מרגוס", בחרתי דוקא את בת־שבע, עם המשקפיים, בסאלח שבתי. ואת בת־שבע מחקתי במיבצע קה"ר. היו לי חישובים מצחיקים: חשבתי, אחרי הצ'אפצ'ולה הזאת, יש לי הזדמנות להיות בשמלות של ג'רי מלין.

„גם בתיאטרון, כשהציעו לי את אופליה, אחרי מגי באחרי הנפילה, סירבתי. הלכתי להיות לא־נשית — פיסר פן. אחרי זה באו פרפרים ורכבת תחתית, ואחרי זה ציד ה־מכשפות. ובכל פעם, אני אומרת לעצמי: או מה יש, אם אכשל? העיקר היה לי צ'אנס להיות אחרת..."

„דבר אחד אני יודעת — אם יבוא מלאך־המוות ויקרא לי — או לא לפני שאשחק את צ'כוב!"

אילנה

רחל מרחלת על כל העולם

הדוקטור והדוקטורית

דוקטורים ויליאם וכסלר ואוסנת אידלסון

כשסיפרתי לכם לפני חודש (הנשיא בן ה־62 והישראלית בת ה־36, העולם הזה 1730) על הרומן המפתיע בין שני הדוקטורים — ד"ר (אבל לא רופא) **ויליאם וכסלר**, הנשיא העולמי של בני־ברית, ויו"ר מועדון הנשיאים היהודיים בארצות־הברית, להלן צד א' — וד"ר **אוסנת אידלסון**, רופאה במחלקה הגינקולוגית ב־תל־השומר, להלן צד ב' — סליחה. אז כש־סיפרתי לכם עליהם, לא יכולתי לצרף תמו־נה משותפת של הזוג. משום שהד"ר צד א' היה בארץ, כשהוא מעורר סערות בקשר לוועידת בריסל, והד"ר צד ב' היתה ב־וושינגטון, כשהיא מסעירה את השלג במחלקי הנסקי שלה.

השבוע אני מתקנת את העוול. על חתונה אני לא יכולה עדיין לדווח השבוע לצערי, אבל מלבד זה — אם לשפוט לפי איך שד"ר צד א' לא סר מצידה של צד ב', ואופף אותה כל הזמן בדארלינג פה ו־דארלינג שם — אז אוכל לעשות זאת בשמחה רבה, בעתיד הקרוב ביותר.

חתונת הסיר והמיכסה

„אין לי זמן. אין לי זמן. את מוכרחה לסלוח לי. אין לי זמן. כל היום רצתי להשיג מקומות בבתי־מלון לאיזה עשרים אורחים שבאו מחו"ל. בלילה אני צריך לשחק בדרבי הפועל־מכבי בחצי הגמר על גביע המדינה. ומחר אני מוכרח להתחתן. אין לי זמן, בחיין."

כך התחיל והסתיים הראיון שלי, ביום שני השבוע, עם **טד ברודי**, כוכב הכדור־סל החתיך, הגבוה, והאמריקאי, ששובלים של חתיכות השתרכו אחריו מאז עלה ארצה.

רונית פאר וטד ברודי

באנחה כבדה נאלצתי לוותר לאיש העסוק, ולתפוס את זאת שמחר הוא היה מוכרח ללכת להתחתן איתה.

רונית לוין, 21 וחצי, בתו השחרחורת והמקסימה של סוחר מקסטיל תל־אביבי, הצליחה במקום שעשרות חתיכות אחרות נכשלו — בקליעה לסל של אלוף הקליעות.

איך היא עשתה את זה? נורא פשוט, מה זאת אומרת: „כל סיר צריך שיהיה לו את המיכסה שלו," היא מסבירה לי. „הוא בחור כזה מתוק, שאי אפשר שלא לתפוס אותו. פשוט התאהבנו." נורא פשוט.

הם הכירו לפני שלוש שנים, דרך חבר של רונית, והמשיכו את הרומן בקורס־פודנציה, כשטד חזר לארצות־הברית כדי למלא שם את שירותו הצבאי. כשהקורס־פודנציה לא הספיקה, קמה רונית, מיד אחרי שהשתחררה מצה"ל, וקפצה אליו לאמריקה לביקור, ועכשיו יש לנו חתונה.

ויש לה עוד עובדה היסטורית קטנה שהיא רוצה להעמיד על דיוקה:

„הוא היה חוזר לארץ גם בלעדי. הוא פשוט אוהב את הארץ." נו, מי לא?

תנו לה רק שמש, אהבה וארצנו הקסטונת

הייתם באירמה לה־דוס? לא האוריגינלית. זאת של פשנל, בקולנוע דקל. יופי. זוכרים את השוטר ההונגרי שם? לא זוכרים? לא חשוב. גם כן יופי. אז זהו בעלה המיועד של **גליה ארקין — מרטין גילת.** לידיעתכם.

„תמיד יצא לי לעמוד בפני הברירה, לבחור בין אהבה וכסף — ותמיד בחרתי באהבה. גם הפעם ככה." זאת, במו אוזני, שמעתי מפיה של גליה. שכה אחיה. הברירה שלה הפעם, מסתבר, היתה בין **דני חפירוק**, בנו של אחד מבעלי בנק דיסקונט (הצד של הכסף) לבין מרטין (הצד של האהבה). „בחרתי בשני," אומרת גליה.

זה שמרטין איננו כסף, זה מעל לכל ויכוח. אף אחד לא חשד בו מעולם בכך. זה שהוא האהבה הגדולה — נראה להיות היום גם מעל לכל ויכוח. אהבה בוערת, אפילו. הוא בן 24 (גליה 30), יפה־תואר, כזה אחד עם עור שזוף ועיניים תכלת, אם אתם יכולים לתאר לכם את התוצאה. „ברגע שאקבל את הגט — נתחתן," אומרת גליה.

הגט, אם שכחתם, הוא מבעלה הצרפתי. „מתנהלים עוד משפטים," מספרת גליה, העובדת כיום כאחראית לתלבושות בהצגות של פשנל. „הבן כבר אצלי, אבל הבת עוד לא."

היא הכירה את מרטין כשהיתה עם **יהורם גאון** — זוכרים שהיא היתה חברה שלו? — בהסרטת הפריצה הגדולה. מרטין שיחק שם בתפקיד השבוי הבריון. הרומן הגדול עם יהורם נגמר, וכשהיא חזרה לפני שלושה חודשים מצרפת, ההל הרומן הגדול עם מרטין. „כל מה שאני רוצה — זה אהבה, ושמש, ואת הארץ."

אני יודעת שלא תאמינו, אבל היא אמרה לי את זה. שכה אחיה.

הגרושה של מני פאר

כשאומרים על חתיכה שהיא עושה עיניים, מתכוונים אתם יודעים למה. אבל לא אצל **קרני וודק**, ידידתו מזה שנתיים וחצי של **מני פאר**. קרני עושה עיניים של ממש. זאת אומרת, לא של ממש, אלא של פלסטיק. לאביה יש בית־חרושת מיוחד לעיניים תוחבות — כן, יש גם עיניים תו־חבות, לא רק שיניים, למה זה מצחיק? —

מני פאר וקרני וודק

ולעדשות מגע, ושם היא עושה מה שהיא עושה. קרני ומני נפגשו לראשונה בהצגת הבכורה של **שברו את הכלים**. היא עשתה לו שם עיניים — הפעם לא מפלסטיק, אלא אתם יודעים למה אני מתכוונת — וככה זה התחיל.

ומשם זה נמשך בכך שהם עברו, לפני שנה, לדירה משותפת. אבל חתונה עוד לא רואים מזה. לא בגלל חוסר רצון, אלא בגלל חוסר אפשרות. מני כהן וקרני גרושת.

אז אמנם אפשר לחיות גם ככה עד מאה ועשרים, אבל כנראה שמני רוצה בכל זאת סאטו פורמלי. „טוב שהוזילו לאחרונה את מחירי הנסיעה לקפריסין," אמר לי השבוע.

חוש ועשה, בני.

טיול שמח - או מנוסה עצובה?

רותי בקרמן היתה אחת החתיכות הנאות בארץ. למה אני אומרת היתה? למה מיום רביעי השבוע היא כבר לא בארץ. היא יצאה לטיול קטן בעולם, וכנראה תלך לגור קצת אצל אחיה, ב־ברזיל.

לכאורה, אין בזה כלום. למה לא? יש לה אבא עשיר, קבלן וסוחר קרקעות ידוע, והיא בהחלט יכולה להרשות ל־עצמה לטייל. הצרה היא, שלרותי יש עכשיו חשק לטייל כמו שלי יש חשק לרקוד. מה שרותי עשתה, זה בעצם להימלט. מעצמה, מאהבתה, ומכל ה־טרגדיה.

הצרה התחילה לפני חודשיים, כש־יאיר קולטון השתחרר מבית־הסוהר. מאחר שהוא ישב שנתיים ב„מעשיהו", סביר להניח שאולי כבר אינכם זוכרים בדיוק מיהו ומהו. אז — יאיר היה אחד מנערי השעשועים הידועים של תל־אביב. ובנוסף, גם החבר של רותי. וכבר דובר ביניהם על חתונה, וכל שאר ה־דברים מסוג זה.

זה היה לפני שנתיים וחצי. ואז, בעק־בות הלשנה, יאיר נעצר. תפסו אותו, לא עלינו, עם 18 וחצי קילו חשיש. ולפני שנתיים וחצי, תאמינו לי, זה היה הר־בה. הרבה חשיש והרבה כסף. הוא קיבל חמש שנים (ברוטו), ועכשיו הש־תחרר, כמו שאמרתי. וכשדיברתי איתו השבוע, אני מוכרחה לציין שמצאתי ל־פני נפש הרבה יותר מבוגרת.

„הפעל לא משתלם," הוא סיפר לי בטון של אחד שגילה אמת חדשה. „שם, בבית־הסוהר, לומדים להעריך את זה. התענוג עלה לי 150 אלף ל"י בעורכי־דין, הפסד סחורה, ואובדן המכונית שלי. אבל זה כלום. אפילו בשביל להרוויח 350 אלף ל"י במכה אחת — לא כדאי לעשות את זה. הרסתי לי את השם מ־בחינה חברתית. זה היה התיק הראשון שלי — ואני מקווה שזה יהיה גם ה־אחרון."

לא שהישיבה היתה רק עצב ושחור. היו גם צדדים עליזים לחיים ב„מע־שיהו". כמו, למשל, כשמס־הכנסה שלח לו לשם שומה על 30 אלף ל"י לכל שנה. יאיר כמעט מת מצחוק.

אחרי השיחרור, היו העניינים פחות מצחיקים. כשישב, היתה רותי באה כל הזמן לבקר אותו, למרות שיצאה כמו־בן עם כל מיני אחרים. ברגע שיצא, חזרה אליו.

מה שלא מצא כל־כך חן בעיני ההו־רים. בשעתו, כשיאיר נעצר והדבר הת־פרסם, עשתה אמה של רותי „אוי" גדול — ונפלה מתעלפת. זה היה כלום לעומת מה שהיא עשתה עכשיו, כשהיא שמעה שרותי חזרה ליאיר.

וכך, אתם מבינים, נוצרה כאן דילמה קטנה. ובין האהבה מכאן והלחץ משם, הקטנה החלה נשחקת, והחליטה לב־רוח קצת.

אלא שבריחה, לצערנו, כמעט אף פעם לא פותרת בעיות מסוג זה.

במדינה

(המשך מעמוד 28)

מה בעיתונים, לבית הספר האורתודוכסי, ביקש להתקבל שם כמנהל אדמיניסטרטיבי.

קרוב רחוק. במקום מכתבי תשובה, הופיע יום אחד בביתו, שליד המיסגד של נצרת, קרוב־משפחה שחאליד לא היה מיודד איתו במיוחד, ואשר לא הרבה לערוך אצלו ביקורים. להפתעתו של ואליד שאל אותו קרובו האם מצא כבר עבודה. בעקבות תשובתו השלילית של ואליד, הציע לו הקרוב להיפגש עם הממונה על המחוז.

ואליד סירב. „תראה, אין לך מה להפסיד,“ טען הקרוב. „יש לי מה להפסיד,“ השיב ואליד. „כרצונך,“ החזיר הקרוב בקרירות, והשניים נפרדו.

לא רוצה שיכירו אותי. עד מהרה החלו להגיע מכתבי תשובה. עיריית נצרת הודיעה שאין לה לפתע תקציב עבור יד מישרה. מנהל בית הספר האורתודוכסי בחיפה הודיע שבקשתו של פאהום נמצאת בעיון פעיל. היא עדיין בעיון פעיל.

מישרד הבריאות כלל לא הטריח עצמו לענות.

ואליד עצמו החליט שאין טעם לבקש עבודה נוספת. הוא נרשם שוב לאוניברסיטה העברית בירושלים — הפעם למשפטים. המטרה: להיות עורך־דין עצמאי, שאז יוכל להתפרנס בכוחות עצמו. „הם קיוו שבשביל עבודה אני אסכים להיפגש איתם,“ אמר השבוע. „הם טעו. אני לא מעוניין להכיר אותם, ולא שהם יכירו אותי.“

הוא לא טרח להוסיף מי הם אלה שבהיכרותם אינו חפץ.

ספורט

חרא

עולה כסף

ארסי פריחה היא כדורסלנית ותיקה בהפועל אשדוד. על כושר הקליעה שלה לסל יש כמה דעות — אבל לא על כושר הדיבור שלה, שהוא כביר. על זה אין ויכוח.

היא הוכיחה זאת שוב, השבוע, כשקבוצתה שיחקה נגד הפועל קריית־גת. התוצאות עבור הפועל אשדוד היו עגומות. 8:41 לטובת קריית־גת. התוצאה הרגיזה את פריחה. „השופט חרא,“ היא התחילה להשתולל ולצעוק, לא היה בזה חידוש. כי פריחה נוהגת כך מימים ימימה, וכבר יש לה הרשעה קודמת על העלבת שופט.

גם הפעם, למודת נסיון, היא התייצבה מייד בפני ועדת־המשמעת של ההתאחדות לספורט. שני עורכי־הדין שישבו בדין, עמוס פקטור ומשה אלוני, החליטו להרחיק אותה למשך חודשיים מכל פעילות ספורטיבית.

„החרא בארץ הזאת מתחיל לעלות ביוקר,“ הגיבה ידידה של פריחה.

פשעים

חשיש בבית —

לא תמיד הוכחה לפשע

הפעמון צילצל בדירות של אורי אלמליך בדרום תל־אביב. כשפתח, ראה את אנשי המדור למלחמה בסמים. אנשי המדור ערכו את החיפוש הצפוי, מצאו על הריצפה במיטבח פירורי חשיש. אלמליך וחברו, שנמצא איתו בדירה, רוני דיין, נעצרו במקום.

מייד נערכה לשניהם בדיקה, ואכן, השוטרים מצאו סימני חשיש על אצבעותיהם.

אולם כשהוגש כתב האישום, התברר שהדברים לא כל־כך פשוטים. עורכת־הדין נירה לידסקי, שייצגה את אלמליך, טענה שהחשיש אינו שייך למרשה, ואין הוא יודע כיצד הגיע לדירה. גם בעבר, טענה, ערכו אצלו חיפוש בבית בעת שאלמליך כלל לא היה בדירה — ומצאו שם את חבריו מעשנים. גם הפעם, כשמצאו אנשי המשטרה את פירורי החשיש, התפלא אלמליך, נטל את הפירורים ביד כדי למששם — מה שמסביר את עקבות החשיש על אצבעותיו.

לחיזוק טענתה העלתה לידסקי אל הדוכן את רוני דיין, שהודה כי אכן החשיש שייך לו, והוא זה שעישר אותו, לפני שאלמליך בא הביתה.

שופט בית־משפט השלום בתל־אביב, יעקב סגל, השתכנע, זיכה את אלמליך מחמת הספק. חברו רוני דיין, שהיתה זו עבירתו הראשונה, קיבל שלושה חודשים על־תנאי.

לאחר ייצוא מוצלח לחו"ל של מגיש לך עתה גם בישראל קוקטייל ראשון בסוגו מיוחד בטעמו.

...וכולם יחד

מיץ עגבניות, פלפל ירוק, גמבה, גזר, סלרי, ויטמין C ותבלינים.
להשיג ב-2 אריזות:
600 גר' ו-1350 גר' (אריזה משפחתית)
להשיג בסופרמרקטים, בשופרסל, בשק"ם וחנויות מזון מובחרות

קוקטייל טל

ירקות
בתוספת ויטמין C

ישר מן השדה

מיוצר ע"י מילוז בע"מ סולם צור. מס' 1 במוצרי עגבניות בישראל

דף מספר 6

עיתון הנוער של תנועת העולם הזה — כוח חדש, עומד לצאת בקרוב.

אם אתה מסוגל לחשוב — הטה באקשה את הפועל „כתב“.

הצעות לנושאים: האם נחוצה צנזורה? ● הקשר בין החשיש לתיאטרון. ● תלבושת אחידה — טוב או רע?

● בקריית־חיים

ביום ג', ה־20.4.71, בשעה 20.30, בבית משפחת פלשטיין, רחוב נ"א (האורנים 40), קריית־חיים מערבית, תתקיים

פגישת חברים ואוהדים עם ח"כ שלום כהן

על סדר היום:
א. התפתחויות מדיניות ועמדות נציגי התנועה בכנסת;
ב. המצע הכלכלי של התנועה.

הגרלת הפרסים הגדולה

של

TISSOT

תתקיים ביום שלישי: **20.4.71**

בשעה 8 בערב ב„בית סוקולוב". רח' קפלן 4 תל־אביב

פרס ראשון: מכונית „פיאט"
850 ספורט קופה (לא כולל מיסים)

פרס שני: 3 טיסות לשוויץ
בסילוני אל־על בטיסה קבוצתית

פרס שלישי: 2 קטנוע „למברטה"
(כולל מיסים)

פרס רב ע': 10 שעונים מעוררים סוויצה
תוצרת שוויץ, מהמעולים בעולם

קנה שעון „טיסו" והשתתף בהגרלה

פרטים בחנויות „טיסו" המוסמכות

במדינה

אירגונים

ז'בוטינסקי

ראש

„הליגה"

„הליגה להגנה יהודית," בראשה עומד הרב מאיר כהנא, התיימרה להיות, מאז ה־קמתה, אירגון יהודי בלתי תלוי. ראשי ה־ליגה הביעו אומנם לא פעם עמדות ימניות קיצוניות, זכו גם בתמיכת האגפים הימניים שבתנועה הציונית ובמדינה, אולם מעולם לא הביעו הזדהות עם גוף מפלגתי כלשהו. גם מקורות הכספים המשמשים למימון ה־פעולות העניפות של הליגה לא התגלו עד כה.

השבוע יצא המרצע מן השק. היה זה ה־רב מאיר כהנא עצמו שקבע את מיקומה של הליגה שלו בגוף המפלגתי היהודי. בראיון שהעניק כהנא למעוז, ביטאון בית"ר ביש־ראל, נשאל כהנא בין השאר מהו הקשר של הליגה שלו לבית"ר. השיב כהנא: „שא־לה טובה, באמת. לבית"ר בארצות־הברית ו־לליגה להגנה יהודית יש קשרי שיתוף פעו־לה הדוקים מאוד. הבית"רים מסייעים לנו בהפגנות ובעצרות מחאה. כמו כן, לנו יש מצע רעיוני הזהה לזה של בית"ר, דבר ה־מעמיד את פעולותינו ופעולות בית"ר על בסיס רעיוני משותף. ככלות הכל, ז'בוטינ־סקי היה ונשאר הפילוסוף הראשי של תנו־עתנו. ועוד: ראש בית"ר, ז'בוטינסקי, ב־מאמריו, תורתו ודיעותיו ציווה לנו את הדרך בה אנו הולכים היום."

„קשה להימנע מאלימות!". מהי הדרך בה הולכת כיום הליגה להגנה יהו־דית? מי שחשב כי פעולותיה מצטמצמות למלחמה בברית־המועצות ובכנופיות המת־נכלות ליהודים בארצות־הברית, טעה. סיפר הרב כהנא באותו ראיון על פעולות הלי־גה: „הליגה להגנה יהודית עוסקת גם ב־הסברה ישראלית בקרב סטודנטים וצעירים יהודיים. כמו כן אנו מנהלים מאבק רצוף נגד גופים אנטישמיים, קבוצות של „הפנת־רים השחורים" ואנשי „השמאל החדש." המאבק נגד אותם גופים נושא אופי הסברתי מובהק. ברור שקשה להימנע מאלימות!"

לאור גילויו של הרב כהנא, המצביעים על הקשר בין תנועתו לבין בית"ר ועל מדיניות הפעולה האלימה נגד גופים שמא־ליים, נעשים ברורים יותר הקשרים בין חירות, לבין הפעילות האלימה בישראל של גופים הנושאים את שם הליגה.

קרן

קיימת

לפלסטין

אין דבר המטריד יותר את הלאומנים ה־ערבים מאשר גילויי האחדות והזהות בין יהודי העולם לבין ישראל, יותר מאשר הם חרדים מהתנועה הציונית כאירגון אידיאו־לוגי, מקנאים הערבים — כפי שהדבר בא לידי ביטוי במאמרים ובספרים אודות יש־ראל והציונות — ביעילות האירגון הציוני, אותו הם מנפחים למימדים מוגזמים, מעל ומעבר לכוחו האמיתי.

זוהי הסיבה אולי שהפעילות הפלסטינית ברחבי העולם מנסה בשנים האחרונות לח־קות את דרכי הפעולה של התנועה הציו־נית, כדי לקשור את הפלסטינים הפזורים ברחבי העולם כולו למאבק הפלסטיני.

במיסגרת זו, כך מסתבר, הקימו האיר־גונים הפלסטיניים, גוף שנועד להוות חיקוי לקרן הקיימת לישראל, או למגבית היהו־דית המאוחדת ברחבי העולם. הגוף, הנקרא בשם קע"ל („קרן ערבית לפלסטין"), נוסד בארצות הברית עוד בשנת 1969, מכנס מדי שנה ועידה שנתית בארצות־הברית, ועוסק בעיקר בגיוס כספים לאירגונים הפלסטיניים השונים.

רק סיסמת הקרן הקיימת הערבית שונה מזו של היהודית. כדי להבהיר שהכספים הנאספים אינם מיועדים לגאולת אדמה, נק־בעה בועידה האחרונה גם סיסמת הקרן: „גילחם באוייב בכל מקום שהוא נמצא!"

מיכאל שוילי מציג:

אריאנה

סרט ישראלי לכל המשפחה

לכבוד חג הפסח

- יצחק שילה
- אריה אליאס
- טובה פרדו
- אבי טולדנו
- גבי עמרני
- דסי הדרי

עם אברהם רונאי

שבוע 3

בקולנוע „קרן" באר־שבע

החל במוצאי־שבת, 10.4.1971 • בעת ובעונה אחת • ב־8 בתי קולנוע

„אריאנה"

„אופיר" תל־אביב	„עדן" ירושלים	„שלום" פתח־תקוה	„תפארת" הרצליה	„אשדוד" אשדוד	„חרמון" קרית שמונה	„כוכב" אפקים

הכינו כרטיסים מראש • הזמנות והנחות בטלות

„כרמל מזרחי" לקראת המיליון השני

ייצוא היינות של אגודת הכורמים הקואופרטיבית של יקבי ראשון לציון וזכרון יעקב הגיע ב־1970 ל־1.4 מיליון דולר — גידול של 250 אלף דולר לעומת שנת 1969.

2¼ מיליון בקבוקי יין „כרמל מזרחי" משחקים ל־5 יבשות, אמריקה (צפון ודרום), אירופה, אפריקה, אסיה ואוסטרליה.

לדברי מנהלי האגודה הבעיה העיקרית בייצוא יין, נובעת מן ההסכמים בין ארצות השוק האירופי המשותף המכוונים ע"י האינטרסים של ארצות יין מובהקות כאיטליה וצרפת. הסכמים אלו מעירים לאחרונה קשיים על ייצוא יינות מתוצרת ישראל, אפילו יינות מתוקים, לארצות השוק. למרות זאת ניכרת לאחרונה באירופה עליה בביקוש ליינות שולחן כאדום עתיק וכרמל הוק, ואילו בדרום אפריקה ובארה"ב עלה הביקוש למיץ ענבים מוסקט ואדום.

יינות השולחן הזניים של „כרמל מזרחי" — סמיון, סוביניון, קברנה, קרינין וגרנג' רוזה, המהווים את גולת הכותרת של יינות השולחן מתוצרת „כרמל מזרחי" ועליהם גאות החברה, מתחרים עתה ביינות שולחן אירופיים מובחרים.

תחזיות הייצוא של „כרמל מזרחי" ל־3 השנים הבאות הן לעבור את הסכום של 2 מיליון דולר. גם בשוק המקומי עלו מכירות האגודה והגיעו ב־1969/70 ל־42 מיליון ל"י! עליה של 6 מיליון ל"י לעומת 1968/9 (36 מיליון ל"י).

לחברי האגודה שייכים כ־35,000 דונם מכלל 45,000 דונם כרמי היין במדינה והיא קולטת בשני יקביה בראשון לציון ובזכרון יעקב למעלה מ־75% מתוך יבול ענבי היין השנתי.

פנטסיה התחתון המהפכני לשמוש חד־פעמי

- פנטסיה הוא התחתון שאת לובשת ומשליכה
- פנטסיה אידיאלי לשמוש יום־יומי, נסיעות, חופשות ותקופה חדשית
- פנטסיה מיוצר מחמר מהפכני המורכב מ־20% אקריליק ו־80% ויסקוז־ריון בעיבוד דנמל נפלא. בשלל צבעים מקסימים
- פנטסיה הגייני, רך ונעים למגע, סופג זיעה וחמים בחורף.

פנטסיה לנשים בשתי מידות – בקיני ותחתון שלם.
פנטסיה לילדים.
פנטסיה לגברים – בקרוב.
נמכר בסט של 5 יחידות.

להשיג בבתי מרקחת, סופרמרקטים, בתי כל־בו וצרכניות.
רדקס תעשיות בע"מ תל־אביב, ת.ד. 6165, טל. 820059

קולנוע

כוכבים

נפילת פני המלאך

„פניה צחורים, תמימים ויפים כפני מלאך," כתבו המבקרים אחרי שראו לראשונה את הנערה בת ה־17 בסרט איטלקי בשם מחר יהיה מאוחר מדי. שם הנערה היה אנה מאריה פיאראנג'לי, והוליבוד התנפלה מיד על המציאה החדשה וחבקה איתה בעוז בין זרועותיה.

היא הועברה בבהלה אל מעבר לאוקיאנוס, שמה קוצר לפיאר אנג'לי, היא הוחתמה על חוזה שמן, ומייד ניתן לה תפקיד בסרט בשם טרזה, שזכה לביקורות טובות.

ואז החלו הצרות. הנערה התאהבה ב־ג'יבס דין, אהבה אומללה שהסתיימה במותו באתונת־דרכים; נישאה לזמר ויק דיי־

פיאר אנג'לי כבת 17
„מוטב היה...

פיאר אנג'לי כיום
„...לולא נולדתי בכלל"

המשכיל המתוסכל

רסיסי חיים (סטודיו, תל־אביב; ארצות־הברית) — לכאורה, זהו מסע נוסף על פני ים־הנפשות הצחיח בארצות־הברית. למעשה, זהו תיאור של תופעה מוגדרת הרבה יותר: התיסכול של משכילי ארצות־הברית, שאינם מוצאים את מקומם הנכון בחברה המודרנית. רוברט, גיבור הסרט, הוא בן למשפחה היכולה לסמל את התרבות: כולם מוסיקאים, כולם אנשי ספר ומחשבה, החיים בבדידות מזהרת בטירה טובלת בירק, הרחק מהמולת החיים של המאה. הוא עצמו נחשב לפסנתרן מבטיח, עד אשר הוא קם ביום אחד, נוטש את הבית ומנתק את קשריו עם המשפחה.

אלא שכל זה אינו מועיל במאומה: הוא נשאר בעל־כורחו המשכיל המפונק, שגדל על ברכי בטהובן ובאך. טעמה המוסיקלי של ידידתו מעורר בו בחילה, ההשפלות הכרוכות בפרנסה היומית מכעיסות אותו, ומה שחמור מכל: הוא סובל מן המחלה האופיינית לכל משכילי התקופה: הפחד הנורא מפני התחייבות רגשית כלשהי.

פחד זה מגביר עוד יותר את בדידותו בעולם שהוא אינו שייך אליו ממילא. וכך נשאר האיש תלוי אי־שם בחלל, בין העולם האבסטרקטי, המנותק והיומרני של אנשי התרבות — עולם שהוא שונא, לבין עולמם של פשוטי־העם, אנשים מזיעים, המשלימים עם העובדה ש־אינם אלא ברגים קטנים וחסרי־אישיות — עולם שאינו יכול להתבולל בתוכו.

ניקולסון ובראק: משכיל ומצרית

הסרט כולו סובב על רגשותיו של רוברט, ונהנה בעיקר מהופעתו המשכנעת מאוד של ג'ק ניקולסון (הפרקליט ה־שיכור ב„אדם בעקבות גורלו") ומסיגנון הבימוי הבלתי־אמצעי של בוב רפאלסון (שותף גם לתסריט), המתרחק מן הליטוש האופייני להוליבוד, ומנסה לצלם סצינות כאילו תפס אותן מתרחשות באקראי.

בסך הכל, זוהי אחת התרומות המקוריות ביותר של הקולנוע האמריקאי בשנים האחרונות.

גם הילדים רוצים אונס

הזאבים תוקפים בעורף (אופיר, תל־אביב; ארצות־הברית) — אם יש לסרט זה מעלה כלשהי, הרי זו דווקא מעלה בדרך השלילה: זהו אחד מ־סיפורי־המלחמה הנדירים מאוד בקולנוע, המעוררים באמת ובתמים בחילה. כל סרט טוב, העוסק במלחמה, צריך היה לעשות זאת, אלא שבדרך כלל חש הצופה התפעלות והתעלות־הרוח נוכח מיבצעים מרהיבי־עין. הפעם, לשם שינוי, המלחמה באמת דוחה, אכזרית וללא גיבורים.

אולם פרט לנקודה זו, שהיא ללא ספק חשובה, קשה למצוא סיבות נוספות כלשהן להתפעל מסרטו של פיל קארלסון, המכונה במקור „קן הצרעות". המישחק של כל הנוגעים בדבר, החל ברוק האדסון (הצנחן), סרג'יו פאנטוני (הקצין הנאצי) וסילבה קושינה (רופאה גרמנית, ח־מטפלת בצנחן בעל־כורחה), וכלה באחרון התפקידים ח־מישניים, הוא מוגזם ובלתי־משכנע.

כל הצדדים המעורבים בפרשה: הצבא הגרמני, האס־אס, הפרטיזנים, הצנחן, ואפילו (או אולי בעיקר) הילדים, כולם שופכים דם באותה יעילות, מנסים אפילו את כוחם שלא עומד להם עדיין, באונס, כך שבסופו של דבר הם מעוררים, בשלבים שונים של הסרט, סלידה שווה אצל הצופה.

אילו היה בכל העניין הזה לקח כלשהו, או חווייה אנושית משכנעת, היה זה מצדיק את הסרט כולו. בהעדר, לא נותר אלא להסיק כי פיל קארלסון יודע עד כמה מחרידה המלחמה, והשתמש בה כרקע, כאשר הוא שוכח כי העיקר בסרט הוא בכל זאת הנושא הראשי.

האדסון וקושינה: צנזן ועוזרת

אורחים

כולנו אוהבים נבלים

בחדר בקומה ה־13 של מלון הילטון בתל־אביב, מסתובבים אנשים בלי הרף. מון, והפסיקה כמעט לעבוד; התגרשה מן הזמר והתחתנה עם מלחין איטלקי, ארמנדו טרובאיולי, שוב ללא הצלחה מרובה; ו־כאשר שילטונות־המס האיטלקיים רודפים אחריה (כי בינתיים שבה למולדתה), היא ניסתה שוב להתקבל לעבודה באולפנים.

אלא שפני־המלאך בני ה־17 הפכו לפני אשה בת 38, התפקידים שהוצעו לה לא הקסימו במיוחד (כל ממזר מלך היה אחד ההזדמנויות היותר טובות שלה בשנים ה־אחרונות) ולאחרונה היא עשתה את הצעד ההורס לחלוטין את תדמית התום והטוהר, שליוה אותה במשך שנים: היא החלה מסירה בגדיה בהפקות סוג ג', תמורת שכר זעום.

ביתה מעוקל, חייה אינם מעניינים אפילו את הרכילאים המחפשים טרף צעיר יותר, ופרשת האהבה שלה עם בנו של שגריר ברזיל ברומא כמעט ואינה זוכה להדים. מה הפלא שברגע של משבר התוודתה בפני עיתונאי: „לפעמים אני חושבת שמוטב היה לולא נולדתי כלל."

חיים אשל, הישראלי שהיה לאיש חשוב במערך ההפצה העולמי של מ.ג.מ. ממלא תפקיד מארח. נציגי מ.ג.מ. בארץ רוחשים סביבו. נערה צעירה, עם רגלים ארוכות וחשופות, המוצגת כאשת יחסי־ציבור, מברכת את כולם לשלום ועונה לטלפונים. חיים טופול יושב על הספה מחייך בנחת.

וכל זה, משום שהחל מהשבוע הבא יוצג בקולנוע צפון סרטו של דויד לין בתו של ריאן, ולכבוד זה בא לארץ השחקן טרוור הווארד, הממלא בסרט תפקיד של כומר אירי. הווארד הוא באמצע שנות החמישים שלו, שיבה מתחילה לזרוק בשערותיו ה־אדמוניות, הוא מחליף הלצות עם טופול, מקבל את אורחיו בלבביות, אבל נראה עייף למדי.

ומה הפלא? יום שלם דיבר עם עיתונאים. בבוקר היתה מסיבת עיתונאים (והוא נדהם לראות עד כמה לא שואלים אותו שאלות), ואחר כך התייצבו נציגי כל ה־עיתונים בשורה כל אחד לחוד. כל אחד אוהב כוכב.

פגישה מיקרית. מזה 26 שנים לפחות מופיע הווארד בסרטים, והוא הצליח לזכות למעמד מיוחד במינו. אף כי אינו יפה, למרות שהוא מיטיב לשחק, ואם כי אינו מספק חומר עסיסי במיוחד לטורי הרכילות, הוא בכל זאת הצליח לזכות למעמד של כוכב.

אלא שהדבר אינו משגע אותו. הוותק מעורר בו רק מחשבות נוגות. „פעם עבדנו מתוך חדוות־יצירה," הוא אומר, „החיים והעבודה היו עבורנו היינו הך."

והיום? „היום נראה לי כל העסק כמירוץ עכברים מטורף, ומהנה הרבה פחות." אבל בכל זאת, הקולנוע התפתח, הלא כן? „כן, יש עכשיו סיגנונות רבים, כיוון ה־מיטבח, ועוד כיוצא בזה. אבל אני חושב כי אני יודע מה עושה האדם בחדר ה־

(המשך בעמוד 42)

שחקן הווארד
איש אינו אוהב קדוש

כמה זה עלה אז?!
כמה זה עולה היום?!

המצרך	המחיר (ממוצע ל"י) 1960	1970	הגידול ב% '60 - '70
לחם לבן (1 ק"ג)	0.29	0.70	141.3
אטריות (1 ק"ג)	0.68	1.93	183.8
תפוזי שמוטי (1 ק"ג)	0.20	0.70	250
1 ק"ג בשר	6.22	15	141.9
נעלים חצאיות לגבר (מקומיות)	21	50	138
נעלי אשה (מקומיות)	16	65	306.2
כוס גזוז	0.07	0.20	185.7
חולצת כותנה לגבר	8	35	337.5
עתון (לחודש)	4.72	15	217.7
שיחת טלפון (מקומית למנוי)	0.09	0.22	144.4

ובתחבורה הציבורית? –

הקו	המחיר ל"י 1960	1971	הגידול ב% '60 - '71
ת"א- ירושלים	1.50	3.20	113
ת"א- באר שבע	1.90	3.80	100
ת"א-אילת	8	11.30	41
ת"א- אשדוד	0.85	1.65	94
אשקלון-פנימי	0.14	0.25	78.5

אנו דורשים מחירים מציאותיים!

מוגש ע"י אגד
המחלקה ליחסי ציבור

רפואה

הרופא המצליח — במקום שאחרים נכשלים

מצבו של אלוף־משנה דני פלש היה חמור: עקב שינויים ספונדיליטיים* בעמוד השידרה, ירד הפרופיל הרפואי שלו מ־97 — ל־50. הקצין הקרבי נאלץ לעזוב את תפקידו, לעבור לעבודה משרדית. עתה, עמד בפני ניתוח מסובך ביותר, שמטרתו ניקוי הסיד שהצטבר ברווחים שבין החוליות. כי אשר הסחוס שבין החוליות נפגע, מתמלא החלל שנוצר בסיד. הסיד לוחץ על העצבים, גורם לכאבי תופת.

מה תפסיד? הניתוח המיועד לא היה דבר של מה בכך. אולם טובי המומחים אישרו בפני הקצין כי אין להימנע ממנו — וכי זו הדרך היחידה.

זמן מה לפני מועד הניתוח הציע מישהו לדני לבקר אצל רופא נוסף: „ד"ר מכסי־מיליאן צייכנר, עולה חדש מרוסיה. „גש, מה אתה יכול כבר להפסיד?"

דני ניגש. הוא לא הפסיד מאומה — רק את הניתוח. „אני יכול להחזיר אותך לכושר הקודם — בלי ניתוח," הודיע לו צייכנר בפשטות לאחר שבדק אותו.

זריקות בין החוליות. עבור פלש, היתה זו החלטה קשה. מצד אחד — טובי המומחים טוענים שרק ניתוח יעזור לו. מצד שני — רופא אלמוני, עולה חדש.

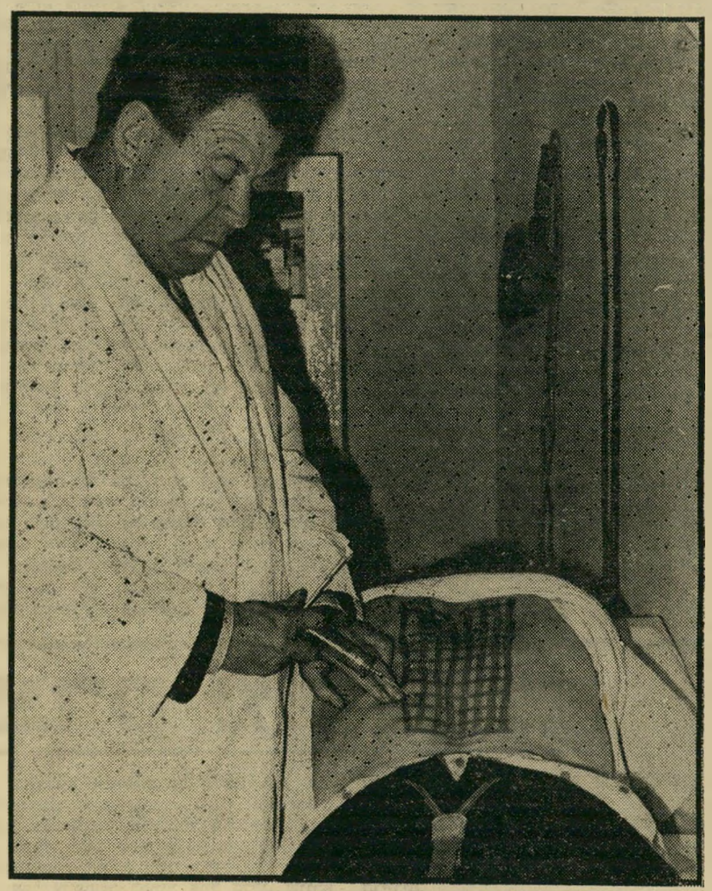
הוא החליט לנסות בלי ניתוח. צייכנר קבע, בעזרת צילום רנטגן, מהן החוליות בהן הצטבר הסיד, צייר על גבו של פלש ארבעים משבצות משני עברי חוט השידרה, והזריק לתוך המשבצות המתאימות שורת זריקות עם תרכיב, שפירק את הסיד. תוך ימים מספר, חזר פלש לאיתנו.

ארבעה סוחבים אחד. גם פשארה, נהג משאית מכפר טירה, היה במצב דומה. מצבו היה כה חמור, עד שלא יכול היה להזיז אבר. כל תנועה היתה משלחת זירמי כאב משתקים מעצבי חוט השידרה הלחוצים אל המוח. מיטב הרופאים לא הצליחו להקל על מצבו, אמרו לו בפשטות שמצב חוליותיו כל כך הרוס, שאין לו תרופה.

* שינויים במצב החוליות.

אל ד"ר צייכנר הביאוהו ארבעה משכניו, שנשאו אותו כמו חבילה. לאחר כמה טיפולים, הורה צייכנר לפשארה להיכנס למשאיתו ולהתחיל לנהוג. פשארה סירב לשמוע לו. כאשר העיז, לבסוף, נדהם לגלות שהוא מסוגל לשבת ליד ההגה. הוא החלים לגמרי, חזר לעבודתו.

הקלה, לא רפואה. בישראל, הדיסקופ היא אחת המחלות חשוכות המרפא. הדיסקופ הוא שם כולל לכל חולי חוט השידרה, בעיקר לתזוזה במצב החוליות, כתוצאה מהיפגמות הסחוס שביניהן. אלפי, ישראלים מתענים במשך שנים מיסורים — ללא מרפא. כאשר תנועה מקרית או סיבה אחרת יוצרים לחץ על עצב בסביבית החוליות — הם סובלים יסורי תופת, לעיתים בלי אפשרות לזוז ימים ושבועות, עד שזה עובר. במקרים חמורים, זה לא עובר. טיפולים שיגרתיים במרפאות קופות־החולים ובמחלקות האורטופדיות של בתי החולים, מסוגלים — לא תמיד — רק להקל, לעיתים על־ידי ניתוחים מסובכים.

ד"ר צייכנר מבצע בזוקדה
מסין העתיקה, דרך רוסיה — לישראל

פשוט, אבל מסובך. יוצאים מהכלל החולים שהגיעו לידיו של צייכנר. „סבלתי כאבים איומים," מספר אבא שמואלי, תו־שב פתח־תקוה. „שום דבר לא עזר. בסוף הגעתי לד"ר צייכנר. אחרי שהוא טיפל בי, נגמרו הכאבים. רק פעם בשנה אני נוסע לים המלח. זה היה ב־1964. עד היום אין לי כאבים."

„ד"ר צייכנר הציל אותי," מספר נתן יעקובוביץ (68), מלבסי גם הוא. „הוא קיבל אותי לטיפולו כשהייתי בלי הכרה בבית־החולים. זמן רב לפני כן כבר הייתי במצב חמור כל כך, שהכנתי את הצוואה שלי. אחרי הטיפול שלו, נולדתי מחדש. אני בן־אדם אחר."

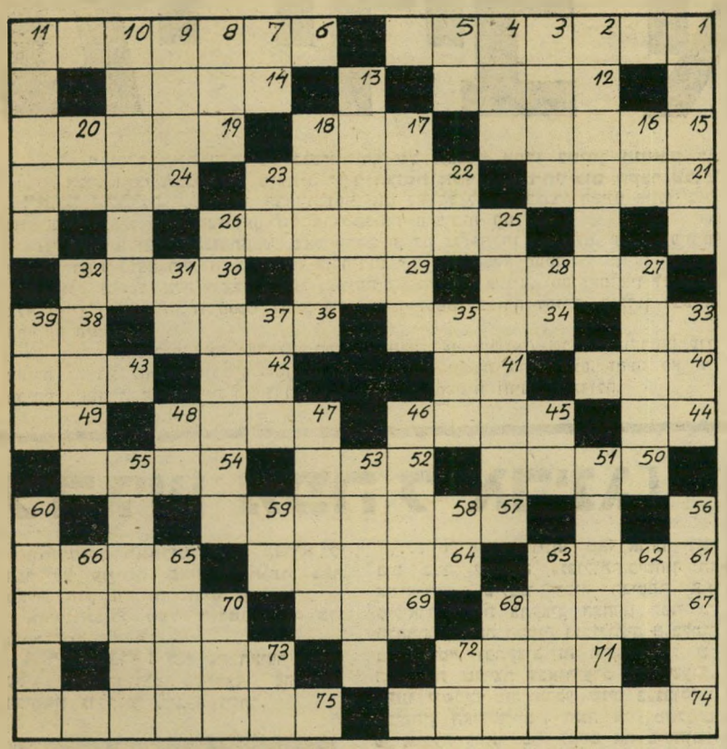
לשיטתו, קרא ד"ר צייכנר בשם בלוקדה — מיתקפה כללית. מטרתה: לפרק את הסיד שבחוליות.

לכאורה זהו טיפול פשוט. למעשה, הוא דורש ידע ודייקנות רבים. זריקה למקום הלא נכון עלולה לחזור, במקום למיצבור סיד, לתוך חוליה או מרכז עצבים, לגרום לאסון.

יש שיטה ויש שיטה. האם זוהי הסיבה שרופאים אחרים אינם מוכנים לקחת על עצמם? ד"ר צייכנר עצמו אינו מוכן לדבר בשמם. ואילו ד"ר חיים ויינ־

(המשך בעמוד 40)

תשבץ העולם הזה 1753

את פיתרון התשבץ יש לשלוח לת.ד. 136, תל־אביב, ולציין על גבי המעטפה: „תשבץ 1753". בין הפותרים יוגרלו פרסי ספרים.

מאוזן:

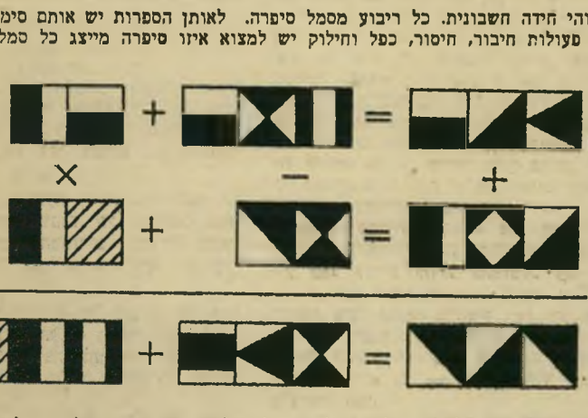
1) מי שזכאי לסעוד בסעודת ליל הסדר. 6) שתיים ממכות מצריים. 12) מטולם ה־גחנים. 14) מטוס צרפתי. 15) כלי־עזר ל־תצפית. 17) מטבע קדום הנזכר בהגדה. 19) המעיל שלי. 21) יועבר בטיסה. 22) חומר נוזלי לחיסון. 24) הסכת! 25) שאלת הפסח. 27) חיוני בשולחן הסדר. 29) פעולת ה־יריה. 30) חברת ביטוח בריטית מפורסמת. 33) מכיוון. 34) מין פרח. 36) ליטוש. 38) מערב. 40) רכוש. 41) שם מקוצר לסדרי המישנה. 42) עוף טורף. 43) מסך מבדיל. 44) כדי שלא. 45) מאיזורי הארץ. 47) זעף. 49) בכי, נהי. 50) בית מלאכה. 52) מוש־מד לפני הפסח. 54) הובילו. 57) לחם ה־ניתן בכמות קטנה. 61) בעל ותק. 64) בשורה חדשה. 65) הר בישראל (כ"ח). 67) נרוץ אחריהם. 69) זוהר, יפעה (כ"ח). 70) שם דולפין מפורסם מהטלוויזיה. 71) מין ירק חריף. מרבים לאכלו בפסח. 73) בקיא במישנה. 74) מותר בגניבה בפסח. 75) כופתאות של פסח בפי יהודי המערב.

מאונך:

1) גפן סבוכה על גדר הכרם. 2) תואר אקדמאי. 3) צמח מאכל על שולחן ליל הסדר. 4) אבר נשי. 5) מצבת זכרון. 7) לחם המידבר. 8) אי־אכילה. 9) בגללו, בין השאר, חוגגים את הפסח. 10) קיצוני. 11) מהרבנים הנזכרים בהגדה. 13) מוכן לפסח. 16) מחזאי אנגלי מפורסם בדור הקודם. 17) רעל מתכתי. 18) פירות עץ הזית. 20) פעולת מגלגל הבצק. 22) משקה מקובל. 23) ילוד זכר. 25) תואר שניתן לאיש השרירים בישראל. 26) בעל התכונה לעורר הזיות. 27) כמוהו מצויים שניים במכנסיים. 28) נהר באפריקה. 31) יחידת חשמל. 32) משירי ההגדה המפורסמים. 33) יחידה בחיל־אויר. 35) פלצור. 37) שרו. 39) לחם פסח. 45) מצויה בפה. 46) חי־נגית. 47) פיסה. 48) כינוי רומז לגוף נוכח. 51) הולכים ממנו ואליו כשמידרדרים. 53) בגידה, גניבת פיקדון. 55) רבן, נזכר בהגדה. 56) החתול של ההגדה. 58) מצוי בין החיים. 59) כמו 49 מאונן. 60) כלי לעיבוד בצק. 62) מחפש, מתבונן. 63) גם לקדוש־ברוך־הוא יש כאלה. 65) מים קפואים מקור. 66) פעמיים בשתי מילים (ר"ת). 68) מדינה דרום אמריקאית. 70) מט־בע ברזיל. 72) מארבעת הבנים. 73) הב!

חשבץ 1753

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור, חיסור, כפל וחילוק יש למצוא איזו סיפרה מייצג כל סמל של ריבוע.

את התשובות יש לשלוח על־גבי גלויות בלבד לת.ד. 136, ת"א, ולציין על גבי הגלוייה: „חשבץ 1753". הפיתרון צריך להכיל את כל התרגיל במיספרים. המועד האחרון למישלוח הפיתרון — 14.4.1971.

בין הפותרים נכונה יוגרל פרס כספי של 20 ל"י ועוד 3 פרסי ספרים.

מי יריב את ריבך?

הרגעים האחרונים של כנס־החורף של הכנסת עמדו בסימן המאבק בן חמש וחצי השנים של סיעתנו. יו"ר הכנסת אמר בנאום־הסיכום הקצר שלו:

ראובן ברקת: ... צר לי, חברי־הכנסת, וגם לא קל לי, כי בדברי הסיום אינני יכול שלא להזכיר את עניין העדרותם של חברי־הכנסת מישיבות המליאה.

אינני פסור מלדבר, בנוכחותה של ראש־הממשלה, גם על שולחן הממשלה, שהוא לעיתים קרובות מאוד נמצא ריק, והוא מעורר מורת־רוח וגם תמיהה לא מעטה.

אני יודע שבדברי אלה אני גורם צער ואי־נחת לחברי־כנסת שונים, ועם זאת אין לי מנוס אלא לציין כי מבחינה זו הגענו למצב שבו עלינו לחפש, בצורה דחופה, פיתרון לבעייה המעיקה הזאת.

אכן בעיית ההעדרות אינה ישראלית במיוחד. אולם כאן, בישראל, שבה הדמוקרטיה עוד צעירה וחייבת להכות שורשים עמוקים, שבה הכנסת יושבת בתוך העם, והעם בא אל הכנסת בהמוניו, יש לבעייה הזאת משמעות ציבורית, מדינית וחינוכית גדולה.

לפני כן נערכה ההצבעה הסופית על התיקון לחוק מבקר המדינה, שהוסיף ל־מבקר גם את תפקיד האומבודסמן. הכנסת הצביעה בעדו פה אחד — כימעט. סיעתנו לבדה לא הצביעה עם הרוב.

■ ■ ■

מדוע?

כאשר הגיעה הצעת החוק לקריאה שנייה באותו בוקר, היו מצורפות אליה החס־תייגויות של סיעתנו — ההסתייגויות העקרוניות היחידות.

נימקתי אותן בשורה של נאומים, שפתחתי אותם במילים הבאות:

אורי אבנרי: הסתייגויותינו מצטרפות לגישה עקרונית אלטרנטיבית.

נדמה לי שהן מייצגות את הגישה העקרונית המקורית, שעמדה לנגד עיני יוזמי הצעת־החוק, גישה שלצערי ננטשה על־ידם במרוצת הדרך.

מותר לי להתנבא שבמרוצת השנים תחזור הכנסת לגישה העקרונית הזאת. כי הדרך המוצעת היום על־ידי המדינה מחטיאה את הכוונה המונחת ביסוד רעיון האומבודסמן.

אנחנו מתנגדים להצמדת התפקיד החדש לתפקידו של מבקר־המדינה. אנחנו סבורים שהצ־מדה זו מוטעית מיסודה.

המוסד של מבקר־המדינה, שאני רוחש לו כבוד רב, קיים מזה שנים. יש לו בסיס מסויים, הגדרה חוקית מסויימת, גם גישה מסויימת, והייתי אפילו אומר מנטאליות מסויימת, המצטר־פים יחד למיקשה אחת. זהו גוף לביקורת מינהלית על פעולות הרשות המבצעת.

המבקר אינו מופקד על זכויות הפרט, המבקר אינו מייצג פרטים. המבקר מייצג את הכנסת בביקורת על הרשות המבצעת, והוא מופקד על הדאגה לסדר הציבורי התקין. לא פחות מזה, אבל גם לא יותר מזה.

פה מדובר על דבר אחר לגמרי. על מוסד שבראשו צריך לעמוד אדם שיראה את עצמו כנציג של הפרט, כמופקד על זכויות הפרט, כמייצג את הפרט הרואה את עצמו מקופח, הנפגע בצורה כלשהי, במיסגרת החוק או מחוץ למיסגרת החוק. זה דבר אחר לגמרי. זה מחייב גישה אחרת, וזה מחייב גם כלים אחרים.

פה לא מדובר על הפרת חוק. פה מדובר על שמירת הצדק. החוק והצדק אינם אותו דבר.

... יש מנטאליות של המוסד לביקורת המדינה. זהו מוסד המטפל במינהל, המפקח על המינהל. פקידי המבקר מתמחים במשרדים מסויימים, כך שפקידים מסויימים של המבקר מלחים פקידים מסויימים של הממשלה במשך שנים רבות. ממילא נוצרים ביניהם יחסים אישיים, נוצר דו־שיח ידידותי. זה טבעי ואנושי — כל עוד מדובר בביקורת מינהלית.

אבל אין זה היחס הנכון לגבי פקידי האומבודסמן. כאן צריך לבוא אדם שיריב את ריבו של האזרח, של הקורבן, של המקופח. כאן דרושים יחסים אחרים וגישה אחרת.

לכן אנחנו מציעים שיקום מוסד חדש ונפרד, עם מנגנון חדש ונפרד.

■ ■ ■

לכאורה, היה זה ויכוח מופשט. אולם לוויכוח זה תהיה מחר השפעה על חיי כל אזרח, שירצה להתלונן על הביורוקרטיה השלטת. אין זה מיקרה שסיעתנו היתה היחידה שדרשה הקמת מוסד אמיתי של אומבודס־מן, כשם שאין זה מיקרה שרק ח"כים מעטים הצ־טרפו אלינו בהצבעה (ע"מ, רק"ח, המרכז החופשי).

בהצבעה הסופית היתה סיעתנו היחידה שלא הצביעה בעד הצעת־החוק, המרוקנת במידה רבה את רעיון האומבודסמן מתוכן ממשי.

שמי שפיגל

להגיש מפה ל'יארינג!

ההזדמנות האחרונה לפני הפגרא ל־דבר על עניינים מדיניים היתה בעת קבלת חוק מילווה הביטחון.

אורי אבנרי ניצל הזדמנות זו כדי לומר, בין השאר:

אורי אבנרי: סגן שר האוצר הצביע על העובדה, המדהימה כשלעצמה, שהיצאות־הביטחון גדלו פי ארבעה ויותר.

יגאל הדרוביץ: הצבעת רק לפני כמה ימים בעד הממשלה.

אורי אבנרי: אגיע גם לזה.

... פי ארבעה ויותר מאז אנחנו יוש־בים במה שמכונה "גבולות־הביטחון ה־אידיאליים". שילמנו עבור הביטחון 1.2 מיליארד לירות בתקציב האחרון לפני ה־מלחמה, במדינה הקטנה בגבולותיה ה"בלתי־ביטחוניים", ובתקציב זה הוקם צה"ל ש־הביס את שלושת צבאות־ערב תוך שעות. אנחנו יושבים מזה ארבע שנים ב"גבולות־הביטחון האידיאליים", והנה אנו משלמים פי ארבעה ויותר כדי לקיים את ביטחוננו השוטף!

חושבני מאד, כבוד סגן שר האוצר, שגם זה אינו הסוף, ואף לא הסוף לשנה זו. אם תתאמתנה הידיעות על רכבת־אחיר של נשק כבד לצבא המצרי, בעיקבות פרישתו הזמנית של השגריר יארינג משליחות ה־שלום שלו, הרי אנו עומדים בפני סכנה מוחשית של הסלמה צבאית חדשה, ש־תערער את יסודות תקציב הביטחון מ־בחינה כספית, תטיל עלינו עומס גדול וחדש, שלא לדבר על קרבנות הדם והדמעות.

אני רוצה להביע את מחאתי על מדיניות הממשלה. לפני שבועיים בלבד הצבעתי נגד הצעת האי־אימון לממשלה שהוגשה ב־עקבות הראיון בעיתון "טיימס". אני שו־אל, מה מונע בעד ממשלת ישראל להגיש ליארינג לפחות את המפה של טיימס, ה־מפה ש א י נ י מסכים לה.

יוחנן בדר: מה יש ליארינג ולמילווה הביטחון?

אורי אבנרי: אם אתה מתקשה לה־בין מה הקשר בין מילווה הביטחון לבין בעיית הביטחון, קשה לי להסביר זאת.

יוחנן בדר: מה תעשה אם יארינג יקבל נזלת וייתפטר?

אורי אבנרי: אני משוכנע שיימצא פיתרון לבעייה מדיצינית כזו.

כבוד היושב־ראש, אנחנו נצביע נגד ה־הצעה הזאת, כדי להביע בכך את מורת־רוחנו כלפי מדיניות הממשלה מאז ההצב־עה האחרונה.

רחייל — כמו לעולה!

בקריאה הסופית של החוק לתיקון מס־ההכנסה, נימק שלום כהן את הס־תייגות סיעתנו כלהלן:

שלום כהן: הצעתנו נוגעת לחיילים משוחררים. אנחנו מציעים: "כל חייל משוחרר יהא זכאי לכל פטור מתשלום מס, לו זכאי עולה לפי פקודת מס הכנסה" ולאותו זמן שזכאי לו העולה.

הצענו את ההצעה הזאת עוד לפני ש־פרצה החוצה האופנה של השוואת תנאי העולים הישנים, הפנתרים השחורים ואבו־תיהם, לתנאי העולים החדשים, המגיעים ארצה היום.

זהו מכלול מסויים של טענות, של רגש קיפוח, בעיקר עדתי — ואינני רוצה להיכ־נס אליו. אני רוצה להתייחס לנקודה זו של קליטת עלייה, קליטת עולים מול קליטת לוחמים.

אין עינינו צרה במה שהמדינה נותנת לעולים החדשים. אדרבה, ככל שיעזרו להם — ייקלטו מהר יותר ויהפכו לגורם פרודו־קטיבי ומועיל לחברה. אבל כל הנימוקים האלה, כולם אחד לאחד, כל הנימוקים להצד־קת ההקלות הניתנות וברוכים בעבודתם — כל אותם נימוקים טובים, לפחות באו־תה מידה, גם לגבי החיילים המשוחררים.

כי כשם שהעולה החדש בא אלינו להת־חיל חיים חדשים בארץ, כך גם החייל פו־שט את מדיו כדי להתחיל בחיים חדשים במדינה כאזרח, ויש לתת לו את ההזדמנ־זו לא תהיה גם תחילת שיעבוד והשתעב־דות לדברים חיוניים להתחלת החיים, אם זה שיכון, אם זה סידור כללי בחיים ואם זה מקצוע. צריך לתת לו את השנה הזאת, הראשונה, בתחילת דרכו.

הוועדה מציעה כאן — אני מבין מה דחף את הוועדה לעשות מחווה זו — פטור של 150 לירות לחייל משוחרר. עם כל הכבוד, אני חושב שהוועדה היתה מיטיבה לעשות אילו נמנעה מלהציע זאת. יש מת־נות שהן עלבון. לדעתי, לבוא לחיילים אלה ולומר להם: זה מה שהמדינה חושבת שאתם ראויים לו — מוטב אילו נמנעו מלעשות זאת.

... אני רוצה להזכיר את הוועד הצי־בורי של חיילים משוחררים, שהוקם את־מול בתל־אביב, ושדרישותיו הולכות בכיוון זה. זה מוכיח שהצעה זו עונה על צורך ריאלי, שלא רק אנו, היושבים בבית הזה, חייבים להרגיש אותו, אלא שמרגישים בו אותם חיילים שבהם מדובר.

צדק מול צדק

בהצבעה הסופית על תיקון חוק הג־נת־הדייר, הצבענו נגד. נימק זאת שלום כהן בנאום, בו אמר בין השאר:

הבעייה היא שכאן עומד צדק מול צדק. יש טענות חזקות לשני הצדדים.

אבל אי־אפשר לפתור עוול חלקי, שנגרם לחלק של בעלי־הבתים, על־ידי גרימת עוול לציבור הדיירים כולו.

יש מקרים של בעלי־בתים, שהרוויחו סכומים ניכרים בכך שהדיירים בבתיהם התחלפו מיספר רב של פעמים, והם גבו את חלקם בדמי־המפתח. אם בעלי־בתים אלה רכשו את בתיהם לאחר שחוקי הגנת הדייר נכנסו לתוקפם, כי אז שילמו מחיר זול בעד בתיהם.

מה שאין כן לגבי בעלי־בתים שרכשו את נכסיהם בשנות ה־30, בסכומים שנחש־בו אז לסכומים ניכרים, ואילו כעבור שנים אחדות בלבד, בראשית שנות ה־40, הופקע רכושם למעשה על־ידי חוקי הגנת הדייר. אחרים התעשרו בהשקעת סכומים דומים בענפים אחרים, ואילו אותם בעלי־בתים התרוששו. בעיקבות התרושתות זאת הוזן־חו הבתים, ונתכערו רחובות מרכזיים בכל ישובי ישראל הוותיקה.

לעומת זה מצויים מקרים הפוכים: דיי־רים ששילמו דמי־מפתח, או המחזיקים שנים בדירות הישנות, מפני שידם אינה משגת להחליף דירות אלה. לא מדובר כאן בעולים חדשים דווקא, אלא גם — ואולי בעיקר — בתושבים ותיקים.

אלה ייאלצו עתה, בהגיעם לגיל הפנסיה, להגדיל את תשלומי שכר־הדירה, בצורה אשר תפגע בתקציבם השוטף.

לגבי דיירים אלה מדובר על שינוי המצב הקיים. לגבי דיירים אלה מדובר במידה רבה על מהפכה. כך שמבחינת המאזן ייפ־גע כלל ציבור־הדיירים מ־שינוי שיחול, ואילו לעומת זה השארת הסטטוס־קוו לא היתה מביאה לשינוי נוסף לרעה במצבם של כלל בעלי־הבתים.

כך שבהכרעה זו, כשמתייצב צדק מול צדק, הצדק של בעלי־הבתים מול הצדק של הדיירים — אין מנוס מלהכריע לטובת הדיירים.

מה, בעצם, צריך להיות הפיתרון? אפשר, למשל, להצמיד את שכר הדירה למדד יו־קר המחייה. אפשר היה לקבוע בחוק הגב־יות להקטנה, ככל האפשר, של הפגיעה ב־בעלי־הבתים או בדיירים. לכן הצענו להו־סיף לסעיף 11 של החוק המקורי פיסקה האומרת, כי התקנות שיקבעו את שכר הדירה צריכות להבחין בין בעלי־בתים אשר רכשו את בתיהם החל בשנת 1950, ובעלי־בתים אחרים. מי שרכש בית לאחר שחוקי הגנת הדייר נכנסו לתוקפם, אין דינו כדין בעל־בית שבנה את ביתו בשנת 1939. ה־ראשון כבר היה כפוף לחוקי הגנת הדייר, והוא שילם פחות ממה שהשקיע השני בבניית ביתו. דין שני בעלי־הבתים אינו צריך להיות דומה.

החוק אינו מתחשב במצב הסוציאלי של הדייר. חוק הגנת הדייר אינו חוק רגיל. כאן אני חייב להתייחס לדבריו של חבר הכנסת בן־מאיר, שהביא את החוק לקריאה שניה, אשר אמר, כי החוק דן בדירות ולא בדיירים. זהו אופטימיזם. זה אינו נכון, מ־כיוון שבדירה חיים דיירים, וחוק המשפיע על דירות בוודאי שמשפיע גם על דיירים.

אם כן, חוק זה אינו חוק רגיל. גם בית־הדין לשכירות אינו בית־דין רגיל. לפיכך אפשר היה להטיל על בית־הדין להביא בחשבון את ההבדל הניכר בין בעל הכנסה גבוהה, המנצל את החוק כדי לפטור עצמו מתשלום שכר־דירה ריאלי, לבין אלפי דיי־רים, שהם מיקרים סוציאליים. לכן הצענו להעניק הנחה לדיירים המחזיקים בדירות קטנות.

"כולנו ממזרים!"

אורי אבנרי מכריז מעל דוכן הכנסת

„חוק מועצת הרבנות הראשית" בא להאריך בארבעה חודשים את כהונת הרבנות הנוכחית אחרי שכבר פגה — מפני ששותפי הקואליציה לא הגיעו בינם לבין עצמם לידי הסכם על בחירת רבנות חדשה.

בוויכוח הגדול, היתה סיעתנו היחידה שנקטה עמדה עקרונית. כמה עיתונים הכתירו את הדו"ח שלהם על ויכוח זה בקריאת־ביניים, שזרק אורי אבנרי בעת נאום של נציג ל"ע: „כולם נואמים נגד, וכולם יצביעו בעד!"

אבנרי עצמו נאם בהזדמנות זו נאום עקרוני על מעמד הרבנות. הוא אמר:

אורי אבנרי: איני מתכוון לשמש שופט בין עמדות מתחסדות וטענות צבועות.

אינני יודע מי צבוע יותר ומה צבוע יותר: מי שקם ומופר בידי רבנים את השלטון הבלעדי, לשבט ולחסד, על מיליוני בני־אדם בישראל, ובני־אדם הרוצים לבוא לישראל, והמכנה את אותם רבנים עצמם כנוקשים וכבלתי־אנושיים;

או מי שדורש שהמוסדות החילוניים ימנו את הרבנים וישלמו את משכורתם, אבל מתנגד לכך שאותם מוסדות יתערבו בפעולות הרבנים.

על ויכוח כזה, אדוני היושב־ראש, אפשר לומר רק מה שאמר משורר יהודי גדול, היינריך היינה, על ויכוח דומה, והדברים אינם בסיגנון פרלמנטרי.*

הצביעות של עסקני הדת

נדבר קודם כל על עמדת הדתיים.

שר־הדתות אמר שהוא רוצה ב„רבנות ראשית ממלכתית בלתי־תלויה במוסדות המדינה, או שלא תהיה רבנות ממלכתית בכלל."

כבוד השר, עצם המושג „רבנות ממלכתית בלתי־תלוייה" הוא אבסורד שבאבסורד.

אם הרבנות היא ממלכתית במדינה דמוקרטית, הרי שהיא כפופה לרצון הרוב. אם הרוב רוצה לבטל את ההלכה, או לפרש את ההלכה, או לשנות את ההלכה — זו זכותו.

אם הרבנות רוצה להיות בלתי־תלוייה ברצון הרוב במדינה הדמוקרטית, כדי לשמור אמונים להלכה הדתית — כי אז היא חייבת לחדול ולהיות ממלכתית.

איאפשר לאחוז את החבל בשני הקצוות: לרצות לכפות את סמכות הרבנים על הכלל, על כולנו, על כל הכופרים בסמכות הרבנית — ובאותו זמן לשלול את זכותו של הרוב לכפות את רצונו על הרבנים. עליכם לבחור.

אנו אומרים לעסקני הדת: אם אתם רוצים במינוי רבנים מטעם הכנסת, תהיה לכם „רבנות מטעם".

הכנסת היא מוסד חילוני, רוב חבריה אינם דתיים. אם כנסת זו ממנה רבנות, הרי זה מינוי חילוני, שיביא במוקדם או במאוחר לחילוניזציה של הדת ושל ערכי־הדת.

ההיסטוריה תגדיר אתכם, עסקני הדת, כרבות הימים, ככברני הדת בישראל.

הצביעות של „החילוניים"

מול צביעות זו של העסקנים הדתיים עומדת הצביעות של עסקני המפלגות החילוניות.

אין לכם דם, אין לכם אומץ־לב, לשחרר את הציבור הישראלי מעול הכפייה הדתית, על־ידי הפרדת הדת מן המדינה.

במיסגרת של מקח־ומימכר, סחר־מכר, אתם מספסרים ב־חרות האדם החילוני, ומוסרים בידי ההלכה והרבנים האורתודוכסים את השלטון על הרוב החילוני במדינה.

האינכם מרגישים שאתם מגוחכים, כאשר אתם עולים על הדוכן הזה ודורשים מן הרבנים לאנוס את מצפונם ולפסוק בניגוד להלכה, כדי לחלץ אתכם מצרתכם?

לאותם הרבנים מסרתם את הסמכות הבלעדית על חוק־השבות, על העלייה, על קודש הקודשים שלכם, על העלייה לישראל.

אתם מחבלים בעלייה!

בגלל החוקים שאתם העברתם בכנסת, אין ביכולתם של רבבות יהודים, החושבים את עצמם ליהודים, לבוא לארץ, כי אינם „יהודים" לפי חוק־השבות שאתם קיבלתם. ואחרים, בני זוגם של יהודים לפי ההלכה, יצטרכו לעבור תהליכי־גיור בעל כורחם — אם רבנים אלה ירצו בכלל לגייר אותם.

„ממזר" הוא תואר כבוד!

אבל נחזור־נא לעסקנים ה„חילוניים":

סתם מסרתם את המונופול על הנישואין והגירושין בידי הרבנים. אתם תיילים קרביים של צה"ל לממזרות.

התיתכן צביעות גדולה יותר מזו שלכם בפרשה זו?

אתם יצרתם את החוק המונע מצעירים אלה להתחתן, ועכשיו אתם באים אל הדוכן הזה ואומרים: „אוי ו־אבוי, רבנים, מה אתם עושים? אנא, רבנים טובים, תפסקו בניגוד להלכה!"

מה יותר צבוע מזה?

רבנים אלה יכולים לדון כל אדם לממזרות, לפי ההלכה שלהם. בעיני ממזרות זו אינה בושה, זה לא מבייש אף אחד. במצב זה — אות־כבוד הוא להיות ממזר.

אני מכריז מעל דוכן זה: כולנו ממזרים. כולנו מזדהים עם גורלם של שניים אלה, שהוכרזו עלי־ידי הרבנים כממזרים.

בנימין הלוי: אולי בעולם הבא, לא בעולם הזה.

מ. פרוש: להיקרא ממזר נקרא תואר־כבוד?

אורי אבנרי: להיקרא על־ידך ממזר — זה תואר־כבוד!

כבוד היושב־ראש, מהו המוצא מן הסבך הזה של הצביעות, ששני הצדדים הסתבכו בו?

יש רק מוצא אחד, ישר, נקי וטהור, הן לטובת הדת, הן לטובת המדינה: הפרדת הדת מן המדינה.

ואתיקן ופילוג עדתי

החוק המובא לפנינו רוצה להחיות את הרבנות, שברגע זה כבר איננה קיימת. אם רוצים לכפות עלינו את החוקים האלה, הרי שמותר לנו, כאנשים חילוניים, לשאול שאלות.

מותר לשאול, למשל: אם יש רבנות ראשית, למה היא קיימת רק לזרם אחד ביהדות? למה רק לזרם האורתודוכסי? למה לא לזרמים אחרים, שמיליוני יהודים משתייכים אליהם — כמו הזרם הרפורמי והזרם הקונסרבטיבי?

עד כמה שידוע לי — ואני בור ועם־הארץ בעניינים אלה

כך תואר נאום זה ב„הצופה"

— לא היה בדת היהודית ואתיקן, לא היה אפיפיור, לא היה רב ראשי.

השם הוא אחד, אבל הרבנים הם רבים.

מדוע כופה עלינו החוק הזה רבנות ראשית אחת, אורתודוכסית, גם על אותם שאינם אורתודוכסים, הכופרים באורתודוכסיות?

ואם ככר רבנות אחת, מדוע שני רבנים ראשיים — אחד ספרדי ואחד אשכנזי?

ומה עם עדות רבות אחרות?

אחד הדברים שהם טובים ויפים בדת היהודית, זה הסלוראליזם שלה. בדת היהודית — כך נדמה לי, ואם אני טועה, תקנו אותי — כל רב הוא אוטונומי; אין אפיפיור הקובע את ההלכה, ההלכה היא הלכה של כל הרבנים. זהו פלוראליזם במובן החיובי ביותר.

(כמה חיים דתיים התנגדו בקריאות־ביניים ל־דברים אלה.)

אני מוכן לקבל ברצון כל הדרכה בעניין זה. אמרתי שאני בור בנושא זה. אם אני חושב שמשהו טוב בדת היהודית,

שר־הדתות ורהפטיג

ואתם טוענים לעומתי שהדבר אינו נכון, אני יכול רק להצטער.

אני שואל: הנה מתרגשת עלינו צרה גדולה, של מלחמת עדות במדינה. אני חושש ממנה, אני מזהיר מפניה; אני חושב שאנו רואים את סימניה הראשונים. בבוא השלום נעמוד בפני בעייה זו בצורה החמורה ביותר.

מדוע דחקא הדת היהודית הולכת בראש ונושאת את דגל הפילוג?

כל המושגים של „אשכנזים" ו„ספרדים" — מקורם במינהגי הדת היהודית.

היכן הם קיימים בכלל, אם לא בחיי הדת היהודית, במינהגים הדתיים?

אתם, המדברים השכם והערב על אחדות העם, האם אינכם צריכים להיות הראשונים לביטול אפליות אלה?

הרב ניסים צריך לפרוש!

איני רוצה להרחיב את הדיבור על בעיית הגיל. דורשים מאיתנו להאריך את כהונת הרב ניסים כדיין, למרות שעבר את גיל הפרישה.

איני רוצה לפגוע בשום אדם, גם לא ברב הראשי. אך מדוע אנשים פורשים לגימלה?

יש בכך הגיון מסויים.

נסיון־החיים מלמד שבגיל מסויים אדם נעשה יותר נוקשה, יותר שמרני, ובמיקרים קיצוניים — אף סנילי.

לגבי כל התפקידים במדינה נקבע גיל־פרישה. והנה אתם אומרים שדווקא בשטח זה גיל־הפרישה שנקבע אינו צריך לחול. מדוע? מפני שלעסקנים הדתיים, הקובעים את המינויים על פי קריטריונים חילוניים (כי המפלגה הדתית לאומית, כמפלגה, היא גוף חילוני), זה נוח.

זלמן שוקי (ע"מ): גם בממשלה אין פורשים לגימלה לפי גיל הפרישה שנקבע, אבל אינני מתווכח על כך.

אורי אבנרי: אינני רואה שום הצדקה להארכת כהונתו של רב, שמלאו לו השבוע 75 שנה, ואני מאחל לו אריכות ימים עד מאה ועשרים.

הוא הגיע לגיל 75. אני מתנגד להארכת כהונתו.

■ ■ ■

עוד באותו ערב הובאה הצעת־החוק לוועדת־הפנים, שאורי אבנרי חבר בה. אבנרי הגיש בועדה שתי הסתייגויות. והן: (א) להאריך את כהונת הרבנות בשישה שבועות בלבד, (ב) למנוע את המשך כהונתו של הרב ניסים כנשיא בית־המשפט הרבני, אחרי שהגיע לגיל פרישה. (לפי החוק, יכהן במיקרה כזה כנשיא הוותיק שבדיינים.)

למחרת היום הובאה הצעת־החוק לקריאה שנייה ושלישית. שלום כהן נימק את ההסתייגות הראשונה, ואורי אבנרי את השנייה.

* בשיר מפורסם מתאר היינריך היינה ויכוח פומבי בין רב יהודי וכומר נוצרי בחצר מלך ספרד בימי־הביניים. בתום הוויכוח, אומרת המלכה: „כי הכומר והרב, מסריחים שניהם יחדיו."

במדינה

(המשך מעמוד 37)

ברג, מבית־החולים הדסה בירושלים, המש־מש כיו"ר איגוד הרופאים האורטופדיים ב־ארץ, אומר: "כן, שמעתי על שיטת ה־בלוקדה של ד"ר צייכנר. אינני יודע מדוע לא משתמשים בארץ בשיטת הטיפול הזו. ישנם כמה רופאים שכן משתמשים. כל רופא משתמש בשיטה שהוא מאמין בה."

רופא הבושת. ד"ר צייכנר למד את השיטה שלו במוסקבה, אצל פרופסור אנדרי וישיניאוסקי. הוא למד אצלו גם שיטות נוספות, שמקורן בשיטות הסיניות העתי־קות של טיפול בדקירות סיכות במרכזי העצבים. תקופת מה שימש צייכנר כרופא הנ.ק.ו.ד. למרות זאת, קיבל, הודות לקש־ריו עם בכירי הצמרת במוסקבה, רשות לעלות לישראל, כאשר ביקש זאת.

לארץ הוא עלה ב־1960. "לא היתה אז עבודה לרופאים," מספר הרופא בעל ה־קלסתר הסלאבי הטיפוסי. "אני עבדתי ב־תור רופא בקיבוצים שונים, ואשתי גש־ארה בקיבוץ גת. יום אחד אמרו לה ש־קבעו לה תורנות לעבוד במטבח. אשתי בכתה. בערב היא רצתה שנחזור לברית־המועצות. בסוף נרגעה והתחרטה, כדי ש־לא ישתמשו בנו לתעמולה נגד הארץ. רק אחרי שנה וחצי קיבלה עבודה כרופאה."

רופא — צריך לרפא. "אנחנו צרי־כים ללמוד הרבה מהרופאים בארצות ה־קומוניסטיות," טוען צייכנר, שהוא למעשה מומחה למחלות לב פנימיות. "אצלנו בארץ הרופאים הם דיספצרים. בא חולה עם כאבים, אז הרופא לא מנסה לברר מה כו־אב לו, אלא שולח אותו למומחה. ב־ברית־המועצות אין דבר כזה. בא חולה לרופא — אז הרופא צריך לרפא אותו."

משטרה

עופות מוזרים

בבית־המשפט

בקשתו של התובע המשטרתי בפני שופט השלום מנחם אילן היתה פרוזאית למדי: להרשיע את משה יעקב (28), קצב חולוני, בגניבת 14 עופות ששווים 91 ל"י. אלא שבמהלך התביעה הושלך אור מוזר על צורת עבודתה של המשטרה.

מארב בחצות. אשר פייביש, בעל חנות עופות בשוק ג'סי־כהן בחולון, חש, זה מספר חודשים, כי עופותיו נמוגים מלוליהם, לאט אבל בטוח. הלך אצל ידידו יום־טוב סלחי, ביקשו לעזור לו להציב מארב כדי לנסות ללכוד את הגנב.

לילה אחד, סמוך לחצות, באו שני ה־אורבים על סיפוקם. טנדר עמוס עופות נכנס לחצר בה היו לולי העופות. נהג את הטנדר משה יעקב — שכנו של פייביש למחסן, שגם לוליו שכו היו באותה חצר.

משלי — לשלו. על מה שאירע מכאן מספר כל צד גירסה אחרת. פייביש: "ראי־תי אותו נכנס לחצר עם שני לולים, מד־ליק את האורות מסתובב ליד הלולים שלי ומתחיל להוציא עוף מכל לול. לכל אחד משנינו יש לולים בצבע שונה. אצלי ה־לולים בצבע צהוב ושחור, אצל יעקב ה־לולים בצבע אדום צהוב. ראיתי שהוא מוציא מהלולים שלי. אז יצאנו ותפסנו אותו."

מספר יעקב: "באתי עם הטנדר שלי, שבו היו 14 לולים מלאים עופות שקניתי אותם מתנובה באותו יום. הכנסתי את ה־לולים שלי למחסן וגם לתוך שני לולים ריקים, בגלל הצפיפות. אותו זמן נכנס פייביש לחצר, ובלי להגיד מילה הכניס לי מקל בגב. הוא צעק לי גנב. ביקשתי שנלך למשטרה, במשטרה ביקשתי מהם שישקלו ויספרו את העופות שלי."

לקח או שם? לחיווק דבריו, ציין יעקב את מספר הקבלה — 3644 — לפיה קנה את העופות בתנובה, ואשר בה נרשמו מספר העופות שקנה ומשקלם. קם סניגו־רו, עורך־הדין חיים קאזיס, ושאל את ה־תובע שאלה יחידה: האם שקלה המשטרה את העופות או ספרה אותם, כבקשת יע־קב — על מנת לוודא אם נטל עופות אל הטנדר או הוריד עופות מהטנדר?

בתשובה, הודה התובע המשטרתי במבו־כה, שאכן המשטרה לא בדקה אפילו דבר כל כך אלמנטרי, לפני שהגישה תביעה על גניבה נגד אורח.

השופט לא יכול היה להימנע מהבעת פליאתו נוכח תשובת התובע, דחה את בקשתו למועד מאוחר יותר.

* משגרים.

הקץ
לפצעי בגרות
לגברים ונערים
לאחר טיפול במכון
הבלעדי לגברים,
בשיטה יחידה ובלעדית
למכון "עור־חלק"
חיסול מוחלט
באחריות מלאה.
תוצאות מפתיעות
לאחר טיפול ראשון.
"עור חלק"
תל־אביב, רחוב ז'בוטינסקי 16,
טלפון 242494

אה יודעת מה את רוצה, אבל אה רוצה יותר מדי. התמורות לטובה שחלו בשבוע הקודם לא השפיעו עלייך אף כהוא זה. לא יפה, בת טלה. ה־שבוע המצב יישאר סטאטי שלא תחשבי שהכוכבים ישתקו לך כל החיים. אז תחשבי פעמיים כי, ל־ידיעתך, את חיה רק פעם אחת, ו־י"ל.

זה פשוט לא מתאים לך, בן־שור. קשה להבין כיצד הרשית לעצמך ל־הידרדר עד כדי כך ש־לא תבחין בין שונא ל־אוהב. רצוי שתעשה חשבון־נפש מחודש — בטח תגיע למסקנה ש־צלילות הדעת חשובה, אך אין כמו הרגש ל־יופי. אז נא לא להגזים בהפעלת הראש, כי הוא פועל אצלך בלאו הכי ללא כל מאמץ.

העתיד שלך צפון ב־שור! אין כל סיבה שתפגיני צניעות שלא במקומה. היי ישירה וחביבה כלפיו ונסי לעורר בו את הרגשות. השבוע יש סיכוי ש־סוף־סוף תצליחי. יש לו טמפרמנט לא נור־מלי אם רק ידעים על איזה כפתור ללחוץ. ואתה, התאום, אל לך להתייחס לשקיקיה של בת דלי.

הבריחה אולי נעימה ל־רגעים, אבל בחיים לא תגיע באמצעותה לפית־רון כלשהו. ובבקשה ממך, אל תתחיל לטעון שוב שאתה לא מעוניין בפיתרונות; מה יהיה, לדעתך, סופם של כש־רונותיך האמנותיים (ב־עיקר בתחום הכתיבה)? אתה הולך ומתרחק מהאולימפוס, אבל האו־לימפוס קורא לך! אז אל תהיה אגואיסט.

★ ★ ★

אם את לא עומדת בפני מסע או טיול או משהו כזה, אז הכוכ־בים עושים טעות פא־טאלית. אבל הם דוו־קא לא מתבלבלים, לביאה. נא לארוז את הפקלאות ולגמור את כל החשבונות. רצוי שלא תסתבכי בהרפת־קאת האהבים הנוכחית. אל תתפתי, הי־כן ההגיון שלך? השבוע טוב לעסקים!

★ ★ ★

אתה אגוז קשה לפיצוח ואתה יודע שזה ה־„שארם" שלך. השתדל לא להגיע למצב שבו תהיה בלתי ניתן לפי־צוח כלל. העוקץ של בנות עקרב הוא אמנם רב־עוצמה, אבל השניים שלהן חלשות, והרי ב־תוכני ליבך אתה שואף בעצם להתפצח. כשרונותיך בשטח הציור אינם מתפתחים בזמן האחרון משום מה. רצוי שתתחילי לחסוך ברצינות, בת מאזניים. קשה להאמין איך את, המתכננת כל צעד בדייקנות (מגזמת), מר־שה לעצמך לבזבז כס־פים דווקא כעת. הרי את יודעת היטב שיהיו נחוצים לך מאוד בעתיד הלא רחוק. בן מאזניים — התבלבלת כהוגן. אין עדיין סיבה מספקת ל־היכנס לדפרסיה, אם תח־זור לחושיך בהקדם ה־אפשרי. אם לא תחזור — הדפרסיה מוצדקת בהחלט. סכומי כסף קטנים יפלו לידך באקראי בסוף השבוע.

★ ★

מצבך טעון שיפור. אתה הולך ושוקע ב־בעיותיך ומגדיל את חשיבותן מעבר לכל פרופורציה. דבר רא־שון — הפסק לשתות לשכרה. מצא לך תו־ליפים כמו הליכה מ־רובה ברגל, שחייה ואכילת אשכוליות. ה־גיע הזמן שתבין ש־אתה לא שום גיבור באפוס היסטורי בן שלושה כרכים. כשה־מקום צר יותר, החוו־יות נפלאות יותר. בת עקרב, שמרי על „פאסון", ביחוד כלפי השתלטן הגבוה.

★ ★ ★

האינטליגנציה שלך אינה מוטלת בספק. זו דווקא הסיבה שקשה להבין מדוע אתה מת־קוטט איתה כל שני ו־חמישי. כדאי לך להק־דיש השבוע זמן רב ל־מחשבה, ת כנון העתיד והסקת מסקנות, מה ש־יהפוך אותך לאדם מאו־זן יותר. כדאי שתפנק לצפית כל ערב בטל־ויזיה ותצא פעם בשב ע לאוויר צח. בת קשת, כל העתיד לפנייך. אם החץ עדיין חסר, הרי זה רק משום שאת לא רצינית בחיפושים.

★ ★ ★

מה זה, בן גדי? היום זו, מחר אחרת? מוטב שתשחק ברידג' במקום להתפרפר. כמו כן, הגיע הזמן שתמצא לך עבודה מכניסה ותשתחרר מן התלות בגורמים חי־צוניים. זה יעזור לך ללא צל של ספק. גד־יה — את חביבה ו־סימפטית, אבל איפה הפלפל? פעם היית אחרת; אבל אל יאוש — הכוכבים צופנים עבורך עתיד לא רע בתחום המיקצועי ו־עתיד מצויין ובטוח בתחום האישי.

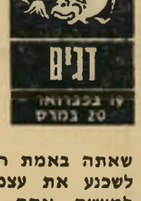
★ ★ ★

פעם דלי, תמיד דלי. אבל, למזלך, זה לא המזל הגרוע ביותר. להיפך, מיום ליום נו־טים הכוכבים את חסדם יותר ויותר כלפיך. כל התוכניות שלך נכונות ואל תשנה אותן למרות הלחץ שיופעל עליך מ־כיוונים שאינם דווקא דורשי טובתך. אילו היית נשמע קצת יותר לקולו של אדם לא סי־פטי אבל ריאליסטי — היית יוצא מן הבוץ ש־אליו נקלעת — ובאשמתך. לעומת זאת, הימורים על סכומים קטנים יצליחו בידיך.

★ ★ ★

יש לך קסם אישי אך לעיתים את משתמשת בו לרעה. רצוי שתח־שבי פעמיים לפני ש־את פורשת את סנפי־ריייך לראווה. ואתה, בן דג, עם כל הצל־חתך בעבודה ובלימו־דים, קשה לומר שה־פלירטים שלך הם מה שאתה באמת רוצה בחיים. אתה מנסה לשכנע את עצמך שאינך אוהב אותה. למעשה, אתה מת עליה; רצוי שתכיר בעובדה חשובה זו. אל תצא מהבית ב־יום רביעי — זה עלול להזיק לבריאות.

קולנוע

(המשך מעמוד 35)

אמבטיה ובחדר המיטות, ואיני צריך את הקולנוע כדי להסביר לי זאת."

לפני 25 שנה השתתף הווארד בסרט בשם פגישה מיקרית, סרט שפירסם אותו כשחקן, ועוד יותר פירסם את הבמאי דויד לין, שהיה מאז אחד השמות הבולטים בקולנוע הבריטי. עתה, סיים סרט חדש, בתו של ראיין, תחת הדרכתו של לין. ובינתיים, הוא עבר את האדם השלישי, את בנים ואוהבים, המרד על הבאונטי, ועוד תפקידים רבים אחרים, שעה שלין רכש לעצמו שם עולם בלורנס איש ערב, הגשר על הנהר קוואי ודוקטור ז'יוואגו. כיצד אפשר להשוות את העבודה על שני הסרטים, ביניהם מפרידה תקופה של 25 שנה?

רק חולי מין. "אינני רוצה להישמע ביקורתי, אבל לפני שנים, היתה ללין מסגרת של 60 יום, בה צריך היה לסיים את הסרט, היום הוא מוכן לבזבז על כך ארבע שנים. ואם מעירים את אוזניו על כך הוא משיב כי הוא מבזבז את הכסף של דוקטור ז'יוואגו, ויחזיר אותו לחברה בעוד חמש שנים.

"באשר לעבודתו עם שחקנים, אני מיכרח לומר שהוא השתפר. פעם, הוא נהג לחזור על אותה סצינה עשרים או שלושים פעם, כדי להשיג את התוצאה הרצוייה לו. היום, הוא כבר למד שכל עוד הוא עוסק בשחקנים מקצועיים, אין שום טעם לכך. אם הנסיון הראשון אינו עולה יפה, מוטב להזניח את כל העניין ולנסות להמציא סצינה אחרת, שתתאים יותר לשחקנים."

מאחר ולא נחשב אף פעם לאחד המאהבים היפהפים של הבד, זכה הווארד לתפקידי גיבורים ונבלים באותה המידה. מה הוא מעדיף? "כמובן שאת הנבלים. כולנו אוהבים נבלים, איש אינו אוהב את הקדושים." וכדי להמחיש זאת הוא מסביר: "מאז הופעתי ככומר בבתו של ריאן, מציעים לי רק תפקידים של חולי־מין. הנה, למשל, בשבוע הבא אצטרך להתאהב ב־ג'ורג' סי. סקוט.

"בסך הכל, אני מוכרח לומר שאיני מצטער על שום דבר שעשיתי עד היום, בתיאטרון או בקולנוע." הוא מסכם את הקאריירה שלו. "העיקר הוא, לדעתי, לתכנן את דרכך מראש." תשובה בריטית טיפוסית, להזכירכם כי טרבור הווארד הוא נתין נאמן של הוד מלכותה, המלכה אליזבט השנייה.

סרטים

כולנו

רוצחים

הסרט השובר לראשונה את שיאי הקופה בפריס הוא מלודרמה רומנטית בשם למות מאהבה, ואחת הסיבות העיקריות להצלחתו היא עצם העובדה שהוא מבוסס על סיפור אמיתי, סיפור אהבתה של מורה בשם גאבריאל רוסיה, לתלמיד הצעיר ממנה ב־17 שנה.

הפרשה זכתה לביסוי נרחב בעיתונות הצרפתית לפני כשנה, כאשר המורה, אשר סולקה מעבודתה והורשעה בדין על פיתוי קטין, איבדה את עצמה לדעת.

איש מתקדם — עד ש... אנדרה קאיאט, הפרקליט שהפך לבמאי קולנוע ניסה להציג את החוק היבש באור ביקורתי ככל האפשר בסרטים כמו כולנו רוצחים ומשפט צדק, חוזר שוב להעמיד את הנושא האהוב עליו מתחת לזכוכית מגדלת: האם צדקו השופטים שהרשיעו את המורה, והאם צדקה החברה שהצטרפה באותו זמן בעליצות רבה להרשעה זו?

הדבר מקבל תוקף נוסף, כאשר מתאר קאיאט את כל הרקע לפרשה. גאבריאל רוסיה היתה מורה בת 33 (במותה), שנראתה צעירה בעשר שנים מכפי גילה. גואשא אהבתה האומללה היה צעיר בן 16, שנראה הרבה יותר מבוגר, היה פעיל מאד במהומות הסטודנטים של קיץ 68' בצרפת, בעירו מארסי. אביו של הנער, מרצה באוניברסיטה בעל נטיות שמאליות ברורות, עמד באותה תקופה לימין המורדים הצעירים, ונחשב לבעל דיעות מארכסיסיטיות מובהקות.

היחסים בין המורה לתלמידה מתוארים למעשה באור נורמלי בהחלט, ואין להתפלא על כך. היא לא היתה פצצת־מין, הוא לא נראה כאליל־נוער, והקשר ביניהם, היה

מושתת, לדעת קאיאט, על רגש עמוק ו־אמיתי.

אלא שהמשבר הגיע עם היוודע הדבר ל־הורי הנער. הם ניסו להפריד בין בני־הזוג, שלחו את הצעיר לטיול במרחבי אירופה והעבירו אותו לבית־ספר מרוחק. שום דבר לא עזר, המורה המאוהבת נסעה בעיקבו־תיו בכל אשר נשלח. בסופו של דבר פנה האב לערכאות ודרש לנתק בכוח את הקשר בין השניים.

יכין זשמאי. וכאן, ניצל קאיאט את ההזדמנות כדי להראות עד כמה חיצוני הלך־הרוחות המהפכני של האינטלקטואל ה־צרפתי. המרצה המארכסיסקטי, שתמך ברוח החדשה של חרות מוחלטת הנושבת בני־עד, הוגלה בחייו הפרטיים כועיר־בורגני אופייני, החושב כשמאלני ומתנהג כימני.

הוא לא שקט עד אשר הורשעה המורה בדין, הוטל עליה מאסר על תנאי וקנס, דבר ש״שם, כמובן, קץ גם לקאריירה שלה כמורה. היא נשלחה לבית־חולים כדי לטפל בהפרעותיה הנפשיות, וכאשר שוחררה, חז־רה לחדרה, פתחה את הגאז בחדר, ושמה קץ לחייה.

למראה הסרט, קמו כל אותם צרפתים צדקנים, שהצדיקו בזמנו את האב, והקימו נגדו עצקה. „כיצד אפשר להיות מ׳ושע עד כדי כך ולהרוס אדם, רק משום שהעז לאהוב בגלוי?״

הרומנטיקה מקסימה תמיד כשאינה מסו־כנת ואינה נוגעת לך אישית. לנוכח ה־התקפות המוחצות של העיתונות, יצא ה־אב בהצהרת־נגד: „ומה הייתם אתם עו־שים במקומי?״

על כך, לא נשמעה תשובה. והוא מו־סיף: „באשר לבני, הוא נשבר עד כדי כך, שיומיים אחרי מותה הלך לחזות בהצגת שינער.״

מוסר השכל? אין. פרט, אולי, לעובדה שהסרט של קאיאט, עם אני ג׳ראדו ו־צעיר בשם ברונו פראדאל בתפקידים ה־ראשיים, מוכיח שהעולם השתנה פחות מכפי שהיו רוצים לחשוב.

המורה והתלמיד בסרט
לא פצצת מ׳ן —

המורה והתלמיד בחיים
— לא אליל נוער

תדריך

תל־אביב

★★★★ **המעגל האדום** (פאר, צר פת): דוגמה מאלפת להצלחה קופתית ו־אמנותית כאחד: הבמאי ז׳אן־פייר מלוויל, מגיש סיפור־מתח בצורה קולנועית מופ־תית. עוזריו הנאמנים הם צלמו המצויין (הנרי דקא) ושחקניו: מלביל המנוח, ז׳אן־אריה ולונטה ואיב מונטאן.

★★★ **שד משחת** (בן־יהודה, צר־פת): השד הוא ז׳אן־לואי טריסיניאן, אשר לשם שינוי הוסף את עורו מאהב סנטי־מנטאלי לגנגסטר חמוד, מלא הברקות ער־מומיות וחלקלק עד כדי בידור. שינוי הוא לטובת קלוד לולוש, הבמאי־צלם מוכשר המצליח להגיש סיפור לא־מוסרי מובהק, ואף על פי כן לא להרגיז אף אחד.

★★ **מלכת הכבוש** (הוד, ישראל): סרטו של מנחם גולן עם גילה אלמגור כ־יצאנית, הנאבקת עם גורלה ועם החברה שמסביבה. כמה מעמדים טובים של גילה ומישחק משכנע של יהודה ברקן, הגזמות של הבמאי.

★★ **התרנגול** (מוגרבי, ישראל): חיי־המין המשגשגים של הישראלי המצוי ב־עטיפה של הומור צברי אופייני: טיפול מחייך — בנות ישראל שוכבות. סרט מב־דר — לא יותר.

★★★ **יזמנה האינטימי של אשה נשואה** (ירון, ארצות־הברית): חייה של עקרת־בית אמריקאית נחמדה שאינה מוצ־את אהבה לא אצל בעלה לא אצל ילדיה ואפילו לא אצל מאהבה. תסריט ציני, בימוי אכזרי (פרנק פקי) ומישחק מרשים (קא־רי סנודגרס).

ירושלים

★★★★ **מ.א.ש.** (אורין, ארצות־הב־רית): קומדיה שחורה על רופאים בבית־חולים־שדה, על רקע מלחמת קוריאה, ש־למעשה הינה הסוואה למלחמת ויאטנאם. מישחק משכנע וטבעי בתסריט שכאילו נכ־תב, בדיחות אכזריות ומלחמה שאינה נש־מעת — הכל נוראה עד כמה אבסורדית המלחמה, כל מלחמה.

★★★★ **הם יורים גם בסוסים** (אודנע, ארצות־הברית): אשליית האושר והעושר של ארץ החופש מתנפצת בתיאור אכזרי של מרוץ המרתון משנות המצוקה, הבא לסמל את המרוץ המטורף אחרי הממון בשנות השבעים. מישחק, בימוי, צילום, הכל למופת.

חיפה

★★★★ **הקיץ שחלף** (אורלי): אר־בעה צעירים מתבגרים בחופשת־קיץ, ומס־תבר שלהיות צעיר, זאת לא אומרת להיות טוב טהור וכן. סרט שמצטיין בתיאור אחיזה ורגשות (סנרק ואלינור פרי).

★★★★ **ג׳ון ומרי** (ירושלים, צר־צות־הברית): דאסטין הופמן ומיא פארו בקומדיה רומנטית על שני יצורים בודדים והמיכשולים העומדים בדרכם אל האושר.

טלוויזיה

מפיקים

מי אחראי?

התמרמרות שוררת בין מפיקים בטלוויזיה בגלל כתבה, שפורסמה בהעולם הזה (1752), בה הואשם המפיק בכך, שצילומים נדחו, כי לא דאגו מראש לבלון גז קטן. הנתח העולם הזה היתה, שמפיק אחראי לתכניתו מאלף ועד תו. אולם שלושה מבכירי ה־מפיקים בטלוויזיה — גבר אחד ושתי נשים ניסו לתלות את האשם בשרותים הטכניים ובבמאי, שלא היה מוכן לאלתר משהו, כדי למנוע דחייה.

הם טוענים, כי המפיק בטלוויזיה אחראי לתוכניתו רק לכאורה. למעשה, הכפיפויות השונות במוסד גורמות לאנדרלמוסיה כזו, עד שאי־אפשר למצוא מישהו שיהיה אחראי למשהו בטלוויזיה. המפיקים כפופים לשרו־תי ההפקה. מפיק אינו יכול לבחור לעצמו במאי או עוזר הפקה ולהיפך — במאי אינו יכול לבחור לעצמו מפיק. שרותי האמנות כפופים לעדה המאירית, המספחת תפאורנים ואנשי אביזרים אל כל תוכ־נית, אבל היא ממשיכה לתת פקודות ל־אנשיה, או שהם נתלים בה, למרות העוב־דה, שהמפיק והבמאי ממונים עליהם באותה תוכנית.

שינוי לטובה. אפשר לכתוב ספר על התוצאות הנוראות ועל הביזבוז הנובע מ־קונפליקט זה. אבל לעוזרת הפקה אחת, שהגישה תלונה אחת ויחידה על איש אביזרים, אמרו: „עוד נראה לך.״ מאז הם מראים לה. ויש גם טענות וטענות נגד על מפיקים־במאים מסויימים, שאינם מסוג־לים להחליט עד הרגע האחרון מה בעצם הם רוצים.

כל האנשים האלה כפופים לממונה על הטלוויזיה. לעומת זאת הטכנאים כפופים למהנדס רשות־השידור ואנשי המינהל ל־סמנכ״ל הרשות. בזכות זו מרשים לעצמם כמה מהם לצפצף ציפצוף ארוך על מפיקים־במאים, שאותם הם צריכים לשרת. הצעקות בפני ההנהלה לא שינו את המצב עד היום. עכשיו הדברים עשויים להשתנות לטובה, כי מנכ״ל הרשות, שמואל אלמוג, מכהן גם כממונה הישיר על הטלוויזיה.

„אבל,״ אמרה אחת המפיקות, „אותי מרגיזה העובדה שרוב זמני מוקדש לעניי־נים נוהליים, לקופה קטנה ולמריבות טפ־שיות עם השרותים ועם אנשי התחבורה, במקום שזמני יוקדש לרעיונות ולתיכנון.״

הציבור כבר יודע שבטלוויזיה פותרים בעיות רבות על ידי פניה ישירה למנהל הכללי. אולם הטלוויזיה חייבת להחליט פעם אחת ולתמיד, אפילו בצורה שרירותית, כי המפיק (או מישהו אחר) הוא האחראי ה־בלעדי לתוכניתו, יש להעניק לאותו אדם סמכות להכריע לטוב או לרע, בלי שיצט־רך לרוץ אל 20 אנשים לפחות, כדי להזיז משהו ביחס לתוכניתו, ואחרי הכל עוד לפנות למנהל.

עובדים

רכילוויזיה

מי אמר שלא יודעים לעשות שמח ב־טלוויזיה? עובדי הטלוויזיה הם ממש מומ־חים למסיבות פרידה למומנים עליהם, ש־הלכו. קחו למשל את המסיבה שנערכה ב־לילי־שבת בביתו של אביטל (בומרנג) מוסי־זון לרגל הליכתו של נגדימון רוגל, ה־ממונה הפורש. מוטי (ר׳מון בעזה) קירשנ־בוים אירגן שירה בציבור וכולם שרו לכ־בוד פסח את השיר: אחד מי יודע. אחד מי יודע הוא הממונה הראשון, פרופסור אלי־הו כ״ץ. שניים מי יודע הוא המהנדס סטן גרנדייזי, הממונה הזמני לשעבר. שלושה מי יודע הוא חגי פינסקר וכן הלאה. אפי־לו אשתו של שמואל אלמוג, המנכ״ל ש־הוא גם הממונה העכשווי על הטלוויזיה, הצטרפה למזמרים בנענוע שפתים.

אלמוג עצמו נראה צוהל, במיוחד כאשר אחד העובדים עשה את עצמו שתוי וה־עז לברך אותו בברכת: בקרוב אצלך. הי־תה זו הזדמנות נדירה להפגיש במחיצה אחת את כל מנהלי המחלקות כשהם מחיי־כים זה לזה: יצחק שמעוני, יורם רונן, סאלים פאחל, יוסף בראל וראובן מורגן. היתה זו ממש אידיליה. מארגני הנשף דא־גו למשקאות בכניסה כדי להפיג את המ־תח מיד. רבים הביאו את נשותיהם יגם זה תרם לאווירה. בכל זאת אמרה אחת המפיקות לאחר המסיבה, כי השמחה היתה גרוטסקית למדי, שמחה מעין זו שמגלה אדם כאשר הוא נוכח לדעת שגם אחרים שקועים באותה ביצה יחד עמו.

אבל חיים יבין, שמעון טסלר, חיים גיל, ורדינה ארז ורינה הררית עלצו בלי הר־הורים פילוסופיים מיותרים. ועוד צימוק קטן: במסיבה בלטו בהעדרם כמה מאנשי הטלוויזיה, שנכחו על ידי נקדי במרוצת ה־זמן. אבל למה להזכיר שמות ולהחמיץ פנים במסיבת פרידה?

תדריך

★ **שלוש פעמים עכשיו** (יום ד׳ 7/4, 19.30) ז׳אק מורי קטמור מביים את הביטוי האמנותי של הפסלים. יגאל תומר־קין, עמי שביט ויאיר גרבוז על רקע ה־מציאות, הטכנולוגיה ואמצעי התקשורת ההמונית. מפיק — דוד גולדשטיין.

★ **המגדל הלבן** (יום ד׳, 7/4, 20.20) סרט השבוע: ששה אנשים מסכנים את חיי־הם, בטיפוס על האלפים, בהשתתפות גלן פורד.

★ **משחק השבוע** (יום ה׳ 8/4, 21.155) העתקת משחק השבוע מיום ג׳ ליום ה׳ מאפשרת הקרנה של משחקי הש־בת האחרונה באנגליה, שעה שקודם היו מקרינים משחקים מלפני שבועיים.

★ **רשות הבידור** (יום ה׳ 8/4, 21.15) אנדי ויליאמס מארח את פרנק סינטרה.

★ **היום בו נעצר הזמן** (יום א׳ 11/4, 21.05) מן הסידרה מירוץ לחיים. **פול בראיין חוזר משוויץ לאחר תאונת סקי ושמה חודשי שכחה, ומנסה לשחזר את מעשיו מהלילה בו עזב את ארוסתו עד התאונה.**

גליה ישי כ„במיקצב ה־70״
פופ לצעירים

★ **ביטוח בריאות ממלכתי** (יום ב׳ 12/4, 20.20) בומרנג בהשתתפות ח״כ חייקה גרוסמן, ד״ר חיים דורון, פרופסור ראובן ירום, ד״ר ישראל סום וד״ר נח קפלינסקי. עורך ומנחה: פרופסור אמנון רובינשטיין. מפיק־במאי: אביטל מוסנזון.

★ **האודיסיאה של הנרי מיזר** (יום ב׳ 12/4, 21.05) מישדר חודשי מיוחד על הסופר האמריקאי־יהודי, שספריו נחש־בים ברחוב לפורנוגראפיה מובהקת. הנרי מילר עצמו הולך בעיקבות ילדותו ברחו־בותיה של ברוקלין. עוקב אחרי מאבקיו כסופר בפריז, ונפגש עם ידידים.

★ **במיקצב ה־70** (יום ג׳ 13/4, 20.20) תוכנית פופ לצעירים. מגישים: גליה ישי ועמוס ארבל. מפיק־במאי: יוסי צמח.

מה הם חושבים על שיכון עובדים

לחברת שיכון גדולה כ"שיכון עובדים" חשוב מאד לדעת מה דעתם של המשתכנים וקוני הדירות על הדיור שרכשו ועל מידת שביעות הרצון מן הטפול בכללו. "שיכון עובדים" עורכת מדי פעם סקרים ומחקרים על נושאים אלה בין קוני הדירות. הסקרים כוללים שאלות שונות, למן שביעות רצון כללית מן הדירה, מן הבנין, מן הסביבה ומן הטיפול של החברה במשתכניה ועד לשאלות ספציפיות-טכניות כגון: מיקום המרפסת או סידורי תליית הכביסה.

הסקר שבוצע לאחרונה ע"י החברה לשרות סוציולוגי בע"מ, נערך על מדגם מייצג של משתכנים בערים שונות ובסוגי דירות שונים. מהשאלות שהוצגו, הצטיירה דמותה של החברה בעיני משתכניה ואנו שמחים שהצלחנו לכתן לטעמם ולדעתם של קוני־הדירות ומשתדלים לתקן את הטעון תיקון.

והרי כמה מן השאלות והתשובות שנתקבלו.

לשאלה: „אנחנו יודעים שלכל דירה יש מעלות ומגרעות רבות. לכן שנכנס לפרטים אלה: מה דעתך על הדירה באופן כללי?"

נתקבלה התוצאה:

דעה חיובית מאד	16.1%
דעה חיובית	68.3%
דעה נייטרלית	11.6%
דעה שלילית	3.8%
דעה שלילית מאד	—

לשאלה: „האם לדעתך הדירה מתוכננת היטב?"

ענו: 69.4% — כן
17.7% — ככה־ככה
ורק 4.4% — ענו — לא.
ליתר אין דעה.

לשאלה: „האם קבלת תמורה הוגנת לכספך בהשוואה לטיב וסטנדרט הבניה?"

ענו: 77.2% — כן
11.6% — ככה־ככה
8.8% — לא
2.2% — אין תשובה

לשאלה: „האם מסירת הדירה בוצעה כמו שצריך?"

ענו: 72.7% — כן
11.6% — ככה־ככה
13.3% — לא

לשאלה: „האם קבלתם את הדירה בזמן שהובטח?"

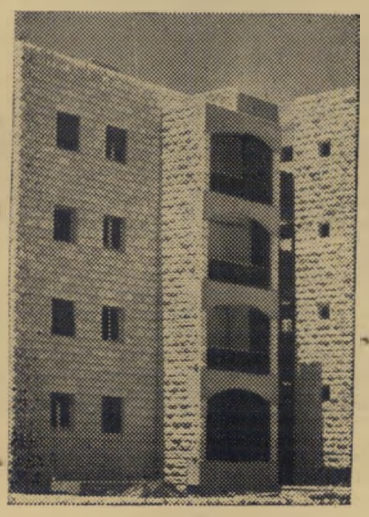
ענו: 63.3% — כן
33.3% — לא

לשאלה: „מהו, לדעתך, יחס החברה, כאשר פונים אליה בבעיות שונות הקשורות לבנין ולדירה?"

ענו: 27.7% — טוב
21.1% — תלוי
31.6% — תלוי
12.7% — לא
8.8% — אין תשובה

84.4% הביעו דעה חיובית עד חיובית ביותר, על הדירה שרכשו ב"שיכון עובדים". רק ל־3.8% מהנשאלים דעה שלילית והיתר בעלי דעה נייטרלית.

ב' שיכון עובדים" משתדלים להתאים את הבית אל הסביבה והנוף.

בתמונה: הבנינים החדשים ברמת־אשכול בירושלים.

לשאלה: „לו היתה בידך הבחירה, האם היית קונה גם עכשיו אותה דירה לאחר שאתה מכיר את מגרעותיה ומעלותיה?"

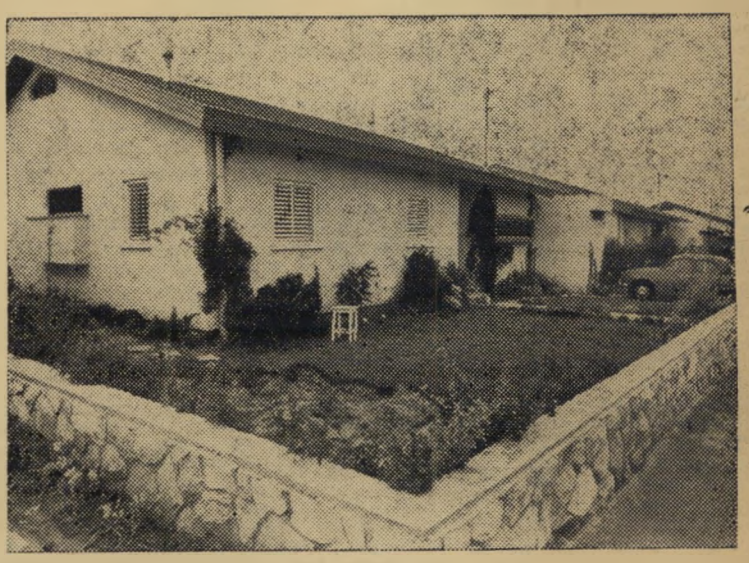
ענו: 66.1% — הייתי קונה
2.7% — אני חושב שהייתי קונה
6.1% — מחוסר ברירה, הייתי קונה
2.7% — אני חושב שלא הייתי קונה
20.5% — לא הייתי קונה דירה זו
1.6% — אין חומר

מכלל השאלות והתשובות שנתקבלו ניתן להסיק שהחלק הגדול מקוני הדירות מרוצה ורואה שהחיוב מרובה על השלילה, אולם היו מקרים שהצביעו על ליקויים, שחלקם הגדול ניתן לתיקון ואנו עושים מאמצים שיתוקנו בעתיד.

חברת "שיכון עובדים" מעונינת בדעת המשתכנים ומשקיעה מרץ ואמצעים כדי לשפר ולטפל.

דבר אחד ברור, כשאתה קונה דירה ב"שיכון עובדים", יש לך עם מי לדבר ויש רצון לבוא לקראתך ולתת לך את מירב התועלת בעבור כספך.

כ־75% מקוני דירות "שיכון עובדים" אומרים שאילו עמדו מחדש לפני קנית דירה, היו קונים את אותה הדירה וב־"שיכון עובדים".

לפי דעתם של 72.7% מן הנשאלים ומסרה הדירה כפי שצריך. 13% טענו ההיפך מזה והיתר נייטרלים.

12.2% — לא
0.5% — אין תשובה

לשאלה: „מהם הליקויים?"

ענו: 68.8% — אין ליקויים
והיתר התפלגו לפי הפירוט: —
4.4% — מרפסות קטנות
2.2% — אמבטיה קטנה
2.2% — מטבח קטן
2.7% — חדרים קטנים, פנת אוכל קטנה וכד'.

לשאלה: „האם קבלת תמורה הוגנת עבור כספך בהשוואה לחברות אחרות?"

ענו: 78.8% — כן
8.8% — ככה־ככה
26.1% — לא יודע; לא ניסינו
23.3% — גרוע
1.6% — אין תשובה

לשאלה: „האם הדברים שהחברה מבטיחה לסדר מסתדרים בזמן?"

ענו: 18.8% — מסתדרים בזמן
32.2% — פחות או יותר
39.4% — „נסחבים" יותר מדי
9.4% — אין תשובה

לשאלה: „האם החברה מקיימת את הבטחותיה למשתכנים?"

ענו: 3.8% — גם מעבר לתקופת ההתחייבות
42.7% — תמיד, אך במסגרת תקופת ההתחייבות

68.8% מהנשאלים אמרו כי אין כל ליקויים בדירה שקנו. היתר התיחסו לליקויים בחלוקת שטח ותכנון ולא לליקויים בבניה.

המזכירה=הפרטית=שה'א=גם=פילגש

הפכה כיום לסמל המעמד

של אישי הצמרת במדינה

המזכירה

אם יש את נפשך לדעת אם הבוס שלך, או חשבן שלך, או האוייב שלך, או המתחרה שלך, נחשבים לגברים מצליחים — כל מה שעליך לברר זה: האם המזכירה שלהם היא גם הפילגש שלהם.

אם כן — לפניך גבר של ממש, התופס עמדה של ממש, בחברה של ישראל 1971. אך באם לאיש שלך מזכירה שהיא ר ק מזכירה — דע לך: לפניך נמושה סתם.

קיימת כמובן אפשרות נוספת — שהאיש נאמן לאשתו. גם כן סתם.

אבל לא כדאי לך לסמוך על זה יותר מדי.

ואיך תדע אם מזכירתו של מאן דהוא היא גם פילגשו? אין לך פשוט מזה: כסמל־המעמד, חייב הישראלי המצליח לנפנף במזכירתו־פילגשו, להציגה לראווה, לסעוד איתה במסעדת־פאר, לטוס עימה לחו"ל, לצאת עימה לשבוע נופש בטבריה או שארם. כמו המכונית האמריקאית המפוארת, וחשבון ההוצאות הפתוח, משמשת גם המזכירה הפרטית מאוד סימן לבנקאי שלו, שאין צורך לדאוג בקשר לאשראי שסיפק לו.

העוקץ שבבדיחה הוא, שכמו המכונית האמריקאית, וכמו ה־ארוחות במסעדות־הפאר — גם הוצאות המזכירה־הפילגש מוג־שות למס ההכנסה. כין אם זה איל־עסקים או איל־הסתדרות, פקיד ממשלתי או אישיות מפלגתית — את החשבון משלם, תמיד, הברון.

בשפתם של מנהלי חשבונות, יש לזה אפילו שם: הוצאה לצורך הכנסה.

ל פני כחצי שנה התפרסם בהעולם הזה (1724, רחל המרחלת: אקטים חינוכיים במשרד ממשלתי), סיפור קטן על פקיד ממשלתי גדול שנתפס באקראי בשעת לי־לה, במשרדו, כשהוא וגברת מסויימת עובדים לא ליד שולחן־הכתיבה, אלא על רהיט אחר. אותה גברת היתה מנהלת ליש־כתו של אותו גבר, והתגלית הקטנה עשתה לה כנפיים ברחבי המשרד. לא כל כך בגלל החגיגה הצנועה כשלעצמה, כמו בגלל ה־עובדה ששני בני הזוג היו נשואים. כל אחד למישהו אחר.

זמן מה לאחר פירסום הסיפור, היתה לעורך העולם הזה פגישה במזנון הכנסת עם הבוס של אותו פקיד. לאחר שדנו ב־נושא ששימש מטרה לפגישה, העיר הפקיד הממשלתי בבדיחות הדעת: „קראתי את הסיפור שלכם על הפקיד שלי. באמת, לא הייתי מאמין שאתם עוד מתרגשים מדברים כאלה. אחרי הכל, הרי זאת המזכירה שלו.“

■ ■ ■

ה יתה זו הערה מאלפת ביותר, מבחי־נה פסיכולוגית, למרות שנאמרה ב־תמימות. בעצם — בגלל שנאמרה בתמימות.

באותה תמימות שבה המשיך בן־שיחו של העורך וסיפר על ארבעה זוגות שחזרו באותו שבוע מעשרה ימים במלון־יוקרה ליד ים־המלח. היו אלה זוגות רגילים, כמו כל האחרים במלון. הגברים — בעלי הופעה מלאת ביטחון, כאנשים הרגילים לשלוט בעו־למם. הנשים — שלוש מהן היו בשנות השלושים שלהן, לא משהו מיוחד. הרביעית היתה צעירה יותר ויפה. המלון המה זוגות רבים דומים להם.

מה שאיש מהאורחים האחרים לא ידע, היתה העובדה, שארבע הנשים לא היו נשו־תיהם של הגברים — אלא מזכירותיהם. הצעירה ואחת נוספת היו נשואות — לבע־לים אחרים, לא לבוסים שלהן. שתי האחרות היו גרושות.

שלושה מהגברים היו מנהלי מחלקות במשרד ממשלתי בכיר, שמרבית משרדיו שוכנים בתל־אביב. הגבר הרביעי — הבוס של החתיכה הצעירה — היה בעל מפעל וכמובן שהוצאות שהותם מומנו על־ידי המשרד. בעל המפעל ירד לים־המלח כדי לנצל את ההזדמנות, להרחיב את קשריו העסקיים עם שאר משתתפי הסימפוזיון.

חיפאי המרבה לעשות עסקים עם משרד זה.

עובדה נוספת שהאורחים האחרים לא יכלו לדעת: שלושת הפקידים הממשלתיים שהו במקום לרגל סימפוזיון מקצועי — איש־שיחו של העורך דיבר בחופשיות לא בגלל עודף תמימות. היו לו שתי סיבות טובות לכך. האחת: מבחינת פירסום, לא חשש כלל. העולם הזה לא יכול היה לפרסם את שמות גיבורי הסיפורים, בלי להסתכן בתביעת דיבה. הסיבה השנייה: מבחינה אישית, לא הרגיש האיש את עצמו כלל כמי שמשמיץ את חבריו לעבודה ולמעמד.

כי כיום, בצמרת החברה הישראלית, יח־סי־מין בין גבר למזכירתו הם הדבר הטבעי ביותר בעולם. פקיד ממשלתי בכיר, תעשיין מצליח או איש־כספים בעל עמדה, איש־ציבור בעל קליבר — אישי צמרת כאלה נחשבים בעיני עמיתיהם כאילו אין להם, חס וחלילה, מכונית אמריקאית גדולה או

(המשך בעמוד 46)

פארודיה על הנושא. הנושא איננו אבטיחים.

(המשך מעמוד 45)

חשבון הוצאות פתוח. תופעת הפילגש־המזכירה, כסמל למעמדו של הגבר המצליח, הפכה כיום לעובדה גם בישראל.

אין זה אומר כמובן שלא היו דברים מעולם. גם לפני היום היתה זו תופעה נפוצה, לפיה ניצלו גברים את שירותי מזכירותיהן גם בצורה מאוזנת. ההבדל הגדול: כיום, יצאה התופעה לאויר העולם, הפכה לא רק למוכרת בגלוי, אלא אף לסמל סטאטוס.

■ ■ ■

את השינוי אתה יכול לראות עתה, מדי יום בצהריים, במסעדות הפאר בערים הגדולות — בעיקר בתל־אביב וירושלים. בעבר, היו ארוחות העסקים מוגבלות לגברים בעיקר. כיום, רב מספר המשתתפות בארוחות אלו. אם אתה מבקר

המזכירה הפרטית המושלמת: אורה בהרב בביתה

במקרה במסעדה כזו, ומזהה את אחד מאילי העסקים או הפקידים הבכירים שם — אל תתפלא לגלות שהצעירה שלידו איננה אשתו. ודאי שלא. זוהי מזכירתו, שבלעדיה איננו יכול לנהל את שיחת־העסקים שלו.

בעבר, הוגבלן יחסיו עם המזכירה־הפילגש לגש למשרד ולמיטה. כיום, הוא מנפנף בה בפני חבריו. אחרי הכל, איזה ערך יש לסמל חברתי — אם מחביאים אותו מתחת למיטה? או ליתר דיוק — במיטה? במסעדות פאר מודרניות מסויימות, הדואגות לנוחיות הלקוחות והערות לתמורות העיתים, קיימים חדרים פרטיים, בהם אפשר לסעוד בניחותה ובפרטיות מוחלטת. אחרי הסעודה, אפשר גם להינפש קצת, וכדומה. הבדיחה הפנטסטית היא, שכל העסק יורד ממס־הכנסה.

בוסים רבים מוצאים הסדר זה נוח לפליא, שכן בערב, כאשר הם חוזרים הביתה הם סנויים להיות עם המשפחה, לא צריכים לסברר תירוצים כדי להסתלק.

■ ■ ■

הכיר פקיד בכיר מאוד במוסד ציבורי ידוע: „המזכירה־הפילגש — זו שאפשר להופיע איתה גם בחברה — הפכה ליותר מסמל מעמד. בעולם העסקים, יודע הבנקאי אם ללקוח שלו יש פילגש כזו, בדיוק כמו שהוא יודע איזו מכונית יש לו, וכמה עלתה החתונה שהוא ערך לבתו או בר־המצווה שהוא עשה לבנו. הכל נלקח בארץ מזכירה המתאימה לשמש חזית רשלט למיליונר אמיתי, בקנה־מידה בינלאומי, להוות סמל למעמדו וכוחו — זוהי אורה בהרב.

שכן ב־17 השנים שהיא משמשת יד ימינו של איש־עסקים, הפכה אורה מפקידה קטנה ואלמונית לאחד מנשות החברה הידועות בישראל. מבחינה זו, היא יחידה במינה: נשות האצולה הישראלית הן, ללא יוצא מהכלל, נשותיהם של אילי תעשייה ומשק, מומחים ידועי־שם במיקצועם, פקידי ממשלה בכירים, אישי ציבור מפורסמים, או קצינים בכירים בצה"ל.

■ ■ ■

תוך קהל נוצץ זה, מסתובבת גם המזכירה אורה בהרב. ולא סתם מסתובבת — אלא משמשת נושא לקינאתן של לשיקולי האשראי שהאיש זכאי לו. אצלנו, בפקידות הציבורית, וגם במשלתית — הפילגש מצביעה על כך שהגבר יושב בעמדת כוח. פקיד שיש לו איזו ילדה טיפשה בתור מזכירה, לא שווה הרבה. מובן שאחד בלי מזכירה, בכלל חשוב כמת."

■ ■ ■

בין אלפי המזכירות בישראל — המפורסמת ביותר היא זו של איש העסקים המיליונר, מרדכי מאיר. שמה אורה בהרב. היא בת 35, נשואה לפיזיותראפיסט של קבוצת הכדורגל מכבי תל־אביב, אורי בהרב, ואם לשני ילדים.

היא החלה עובדת כמזכירה פשוטה, לפני 17 שנה, בבנק לייצוא, התבלטה במהירה, הפכה למזכירה האישית של בעל הבנק, מרדכי מאיר, שהבנק הוא רק אחד — ולא הגדול ביותר — מבין עסקיו. ואם יש מעטות מנשות עשירי ישראל יכולות להרשות לעצמן לקפוץ, כל פעם שמתחשק להן, לסופשבוע בלונדון או בבירה אירופית אחרת.

או בכלל ברמת־החיים שלה. דירת הזוג בהרב היא חלומית. רהיטי קטיפה. ים של קריסטלים יקרים, פיסלוני שן־פיל, אורגינלים יקרים. לאחרונה, החליפה את טבעת הנישואין שלה בחדשה, מעוטרת בארבעה טורי יהלומים, שהוכנה עבורה על־ידי ה־

המזכירה הפרטית בתפקיד אשת חברה

יהלומן המיליונר אברהם גולדמן, ושעלתה כ־12 אלף ל"י.

מיותר להוסיף כמובן שיש לה מכונית (קאפרי בצבע כסף), בנוסף למכונית של בעלה, כמובן. את כל זה, הצליחה לרכוש, במשך שנות עבודתה, ממשכורתה כמזכירתו של מאיר ומשכורת בעלה כפיזיותראפיסט.

■ ■ ■

היא הספיקה לרכוש גם הרבה יותר מזה. מזכירתו של מוטקה מאיר מכירה אישית כמעט כל שם במיומי הישראלי. תל־אביב הסנובית זועפת כאשר „המזכירה" רה מפורסמת, המסוגלת להתייצב נוכח אנשי צמרת כשהזה בין שוחים מבחינת עושרה, מעמדה החברתי, תכונותיה כמארחת למופת (בעזרת שירותיהם המקצועיים של ספקי קייטרינג, אבל לא חשוב) ובאשת־שיחה מבריקה — בתנאים אלו, ברור שקרנו של הבוס מרקיעה שחקים.

■ ■ ■

ובן שאורה בהרב אינה יכולה להחשב לסתם מזכירה. בניגוד למזכירה הרגילה, המסוגלת להציע לבוס שלה רק את המיטה, יש לאורה — ילידת הארץ, בלונדית אחת מפעילות מיח"א, נתנה אורה גם היד, הפכה מתרימה פעילה למען מיח"א. הבן, שאול וייצמן, נשמע מתלוצץ באחת ההזדמנויות שהוא מכיר כבר בעל־פה את קולה בטלפון, כל כך הירבתה לצלצל לבית הוייצמנים.

מאליו מובן מה השפעתם של יחסים כאלו על תדמיתה של המזכירה כמסמלת הסטאטוס של הבוס שלה. כאשר המזכירה איננה איזו פקידה מושתנת, אלא אשת חב־

המזכירה־הפילגש הפכה סמל להצלחה ולכוח

בסך־הכל" מופיעה בנשף ואריסטוקרטיה בשימלת אוברזון שעלתה הון ואוסף יהלומים ששווה דירה (באחד מביקוריה בלונדון, לפני זמן מה, נגנבו ממנה יהלומים ב־40 אלף ל"י) — אבל היא מתפוצצת לחלוטין, כשהמזכירה בסך־הכל מתגלה כדידתם של מוסי הוד, עזר וייצמן, המיליונר הבריטי אייזיק וולפסון, ושמות דומים.

צבירת שמות נוצצים לחוג מכריך הוא תחביב היוקרה של הסנובה הישראלית, כמו של כל סנובה אחרת בעולם — אף יותר מצבירת יהלומים. מזכירתו של מוטקה מאיר מצליחה בתחרות יותר מהרבה אחרות. עוד בתחילת דרכה, כבר היו באמתחתה שני יהלומנים מפורסמים ושר לשעבר. כל איישיות הנמצאת בכותרות — אורה מגיעה אליה כיום, במוקדם או במאוחר.

■ ■ ■

וגמה קלאסית היא עזר וייצמן. כאשר הועמד, לפני כחצי שנה, באור זרקורי החדשות, החליטה אירה שהגיע הזמן לצרף אותו לאוסף השמות. כדרכה, לא חיכתה לניסים משמיים, אלא לקחה יוזמה, הרימה טלפון, והזמינה את הגברת וייצמן לארוחת ערב בבית הגברת ורדינה בהרב. היא הפכה לידידתה של ראומה, אשתו של עזר. מאחר שראומה היא לא מעטות מבנות החוג הנוצץ: כבעלת טעם נהדר בלבוש, נעזרת אורה במיטב האופנאים בארץ. החייט הפרטי שלה הוא גדעון אוברזון. מאחורי גבה, יכולות ידידותיה ויריבותיה ללגלג על הרישול, המלאכותי בעיניהן, שבו היא מפליטה מדי פעם: „אני פשוט לא יודעת איך הייתי עד שהיכרתי את גדעון." אבל הצחוק הוא דרך מריר. הצוחקות עצמן אינן מסוגלות להתחרות במזכירה.

כמו שאינן יכולות להתחרות למשל בראוסף היהלומים שלה, הנחשב לאחד הגדולים בארץ. או במספר נסיעותיה לחו"ל.

המזכירה המעופפת: טיסות לחו"ל עם הבוס

לפסים הקלאסיים. אורה מושכת כתף. שלא יאמינו.

■ ■ ■

פ חות מפורסמת מזכירתו של הבוס של החברה ההסתדרותית המפורסמת. כולכם מכירים אותו. מדי שבועות מספר, הוא זוכה לכותרות בעיתונות בזכות דיעותיו העצמאיות, אותן הוא אינו מהסס להשמיע ברבים. גם תצלומו, המתפרסם בעיתונים, מראה קלסתר סימפטי, חתיכי למדי, כלל לא יוצמחי.

ומה שכל העיתונאים יודעים — אך אינם מספרים לקוראיהם — היא העובדה כי גם בהתנהגותו האישית מגלה הגבר אותה עצמאות וגילוי־לב, וציפצוף אחד ארוך על מה שיגידו. הוא היה אחד הראשונים שהעז, כבר לפני שנים, להודות בעובדה שכשהוא בוחר במזכירה, מעניינות אותו תכונותיה האופקיות, לא פחות מהמאוזנות. הוא נהג, תמיד לתת למועמדת המיועדת להבין זאת בעת שראיין אותה. כדי שתדע מה מצפה לה. לא הייתם מאמינים איך שזה היה משפיע על המועמדות. רק בגלל זה הן היו מוכנות לקבל את הגיוב. בכל מחיר.

■ ■ ■

ב שנתיים האחרונות החל הגיל נותן אותותיו בגבר שלנו. בעוד שבעבר היה מחליף מזכירה אחת לכמה חודשים, הרי שמזכירתו הנוכחית, שולה, נמצאת איתו כבר מנובמבר 1969. יש אומרים שהאהבה פורחת. אם כן — הריהי חד־צדדית. לכל המכיר את הזוג העליז, ברור שהגברת על הגברת, ואילו זו מסובבת אותו סביב אצבעה הקטנה.

שולה כיום בת 23 (הוא בן 52, ומשמיצים טוענים 58) עם פרצוף ככה ככה — אבל גוף שכמוהו רואים רק בסרטים. זוג שדיים ענקיים, מותניים צרות להפליא, רגליים ארוכות ללא דופי. והיא אוהבת גם להראות את מה שיש לה. לא רק לבוס. המחשופים שלה מסוגלים לגרום, לגבר הנכנס למשרד ללא הכנה מוקדמת, לחלם. בתקופת המיני יכולת לראות, אם ישבת על הכורסה שממול שולחנה, את צבע תחתוניה (פירחוניים, בדרך כלל, ועם ציורי מיקי מאוז ודונאלד הברווז, מוכנים רבים להישבע).

■ ■ ■

כ יום אין לראות יותר את התחתונים. היא היחידה בכל רב־הקומות הענק המעיזה להופיע לעבודה במיניכנס. אין מי שיעיז להגיד לה מילה. ותיקי ההסתדרות, הבאים למשרד לרגל עסקיהם, מתפוצצים — אבל אינם יכולים לעשות כלום.

כמו שאינם יכולים לעשות כלום נגד גירויי האהבה שהיא מעתירה על הבוס — בתמיד בפני הכל. משום כך, לא הפכה שולה למחסום שבלעדיה אין להגיע אליו. כתוצאה מכך, לא רכשה לה שונאים רבים. בגלל שמטבעה היא גם בחורה טובת־לב הנכונה תמיד לעזור, הרי שבאמת אין כמעט לשונות רעות מקשקשות נגדה. ומאחר שיחסיה האינטימיים עם הבוס גם הם עניין שבגלוי — הרי בכלל אין בעיות. אפילו הויקנדים המשותפים שלהם, סעודותיהם ב־

הבוס אינו חושש להתמזמז עם מזכירתו במשרד

משרד, לעיני כולם. היא יכולה ללטף את ראשו באמצע ישיבה רבת משתתפים — כמו שהוא יכול לטפוח על ישבנה. כשהיא באה ליד כיסאו ומתכופפת אליו כדי להראות לו מיסמך כלשהוא, היא אינה מנסה להסתיר כלל את העובדה שהיא מחככת את שדיה בגופו, ומגלה, באותה הזדמנות, את כל אוצרה לעיני המבקר היושב ממול.

התופעה של בוס המתמזמז עם מזכירתו במשרד איננה חדשה. אלא כרגיל כשזה קורה, ומישהו נכנס למשרד באקראי, התגובה המקובלת היא בדרך כלל שזוג הנאהבים ניתקים מתפיסת הגיזדו שלהם. לא אצל שני ידידינו. אלה ממשיכים בשלהם, והפקיד הדיסקרטי מואיל לחזור ולצאת, עד יעבור זעם.

■ ■ ■

מ יותר לציין ששולה היא הבוס במשרד. כל טובה שמישהו רוצה להוציא מהבוס הגדול — יודע שדרך שולה זה ילך פי שניים מהר יותר. בניגוד לפקידים בכירים אחרים, הרי הבוס של שולה איננו מאמין בעודף פורמליות, ודלתו פתוחה

מטרת הבוס — בידור. מטרת המזכירה — טבעות.

מסעדות יקרות, ונסיעתם, בשנה שעברה, לחו"ל מתקבלים בעניין של יום יום במשרד כולו.

■ ■ ■

ב עבר, לא היה ספק שהבוס של שולה מעוניין במזכירותיו רק לשם בידור. בקשר לשולה המצב לא ברור. איש לא יופתע אם הרומן ביניהם יסתיים בגירושיו מאשתו. הוא עצמו אינו נותן רמז. מה שיותר מפתיע — גם שולה לא.

וזה מפתיע, כי בדרך כלל המזכירה־הפילגש להוטה מאוד להתחתן עם הבוס שלה ולרמוז על כך לכל עבר.

לא כולן, נכון. אחדות מעוניינות בפירוש רק בבילוי, בעמדת הכוח והעליונות שהן רוכשות לעצמן במשרד, במתנות, בחשבון ההוצאות המורחב, במסעדות היקרות, במבטי הקינאה.

אבל אלו משתייכות למיעוט. הרוב, מעוניינות לא כל כך בהטבות השוליות — כמו בבוס עצמו.

■ ■ ■

ל כן אין אפשרות להשוות את יחסי־המין בין מזכירה לבוס שלה, (כשה־מדובר בבוס נשוי — שזהו המצב ב־101 מתוך מאה מקרים) ליחסים בין סתם גבר נשוי לפילגשו.

המשולש הנצחי — הגבר, פילגשו, ו־אשתו — מקבל כאן משמעות מיוחדת מ־שלה. המזכירה רואה את הבוס שלה מאו־תו צד של חייו ששום אשה אחרת — לא אשתו, ולא פילגשו הרגילה — מכירה. לפחות לא כמוה.

היא רואה אותו כשהוא מפעיל את מלוא כוחו וגבריותו, בתרבות המעריצה את ה־התחרות ומכבדת את המצליחים במירוץ. היא רואה את הבוס שלה מגלה ומפעיל, יום יום שעה שעה, את כל התכונות מעוררות ההערצה בחברתנו: מרץ, יוזמה, כישרון, חריצות, תקיפות. היא רואה ומבינה את מלוא כוחו והשפעתו כפי שהם באים לידי ביטוי באלף ואחד דברים קטנים, שאיש מלבדה אינו רואה. היא רואה כיצד הוא משפיע על תוכניות ייצור, הקמת שיכונים, ייצור מיצרכים, קידום קריירות של אנשים.

■ ■ ■

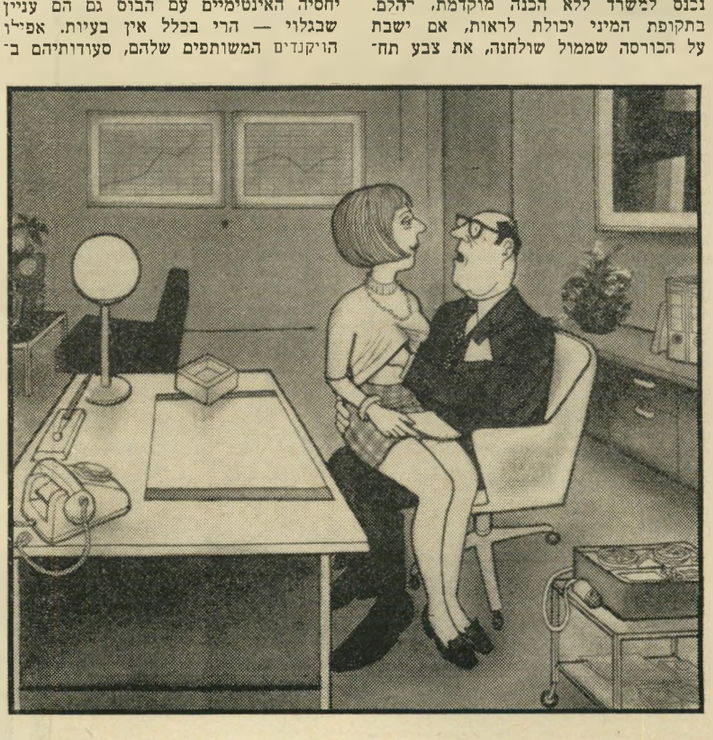
ה יא היתה צריכה להיות עשוייה מאבן כדי לא להשתכר מהרגשת העוצמה והכוח הקרובים לה כל כך. מה גם — שמדי פעם נופלת בידה ההזדמנות להשתתף במשחק המשכר, להשפיע — במילה, בחיוך, בהבעת דיעה — על החלטה חשובה. המחשבה, שכאשה נשואה תצליח לעשות זאת עוד יותר — היא משהו סוחף. לכל זה, נוספת ההכרה שהיא היחידה שמעריכה אותו, שמכירה אותו, שמבינה אותו. לא כמו ההיא, אשתו, שלא מתעניינת בבעיותיו, לא מסוגלת להבין אפילו איזה איש יקר יש לנו כאן, ורק מציקה לו.

מאיפה היא יודעת? מה זאת אומרת. מפי הגבורה בעצמה. הבוס עצמו גילה לה — בין באומר, בין ברמז, בין באנחה דיסקרטית, כאשר מדובר באשתו.

על רקע זה, כל מה שדרוש לה, עתה, זה רק שלא תהיה לה דחייה פיזית לבוס. אם הוא לא מכוער, מתועב, זקן במיוחד — מביאה אותה ההבנה הגדולה למיטתו. ו־לפעמים, גם אם הוא כן.

מכאן ואילך, יש לה מטרה אחת בחיים: לסלק את אשתו של הבוס, לרשת את מקומה.

המשך הסידרה בשבוע הבא: המזכירות הפרטיות שהשתלטו על אנשי הצמרת

„את רואה, גב' ניצה, איני דוגל במכשירים אוטומטיים..."

המזכירה־הפילגש הופכת שותפת להכרעות הבוס

מספר 1753 שנה 35 י"ב ניסן תשל"א, 7.4.1971 המחיר 1.50 ל"י

העולם הזה

המזכירה

רחל המרחלת מגלה

★ המזכירה-הפילגש של איל-ההסתדרות

★ עלייתה המסחררת של מזכירת המיליונר

★ התקרית הפיקאנטית בלישכתו של הפקיד הבכיר

הפרטית

חיי העבודה והאהבה של הנשים השולטות בגברים השולטים